

**OPERATIONAL PROGRAMME UNDER THE
'INVESTMENT FOR GROWTH AND JOBS' GOAL**

CCI	2014BG16RFOP001
Title	Оперативна програма « Региони в растеж »
Version	1.0
First year	2014
Last year	2020
Eligible from	
Eligible until	
EC decision number	
EC decision date	
MS amending decision number	
MS amending decision date	
MS amending decision entry into force date	
NUTS regions covered by the operational programme	BG31 - Северозападен (Severozapaden) BG32 - Северен централен (Severen tsentralen) BG33 - Североизточен (Severoiztochen) BG34 - Югоизточен (Yugoiztochen) BG41 - Югозападен (Yugozapaden) BG42 - Южен централен (Yuzhen tsentralen)

1. STRATEGY FOR THE OPERATIONAL PROGRAMME'S CONTRIBUTION TO THE UNION STRATEGY FOR SMART, SUSTAINABLE AND INCLUSIVE GROWTH AND THE ACHIEVEMENT OF ECONOMIC, SOCIAL AND TERRITORIAL COHESION

1.1 Strategy for the operational programme's contribution to the Union strategy for smart, sustainable and inclusive growth and to the achievement of economic, social and territorial cohesion

1.1.1 Description of the programme's strategy for contributing to the delivery of the Union strategy for smart, sustainable and inclusive growth and for achieving economic, social and territorial cohesion.

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (ОППР 2014-2020) е интегрирана оперативна програма, насочена към постигане на целите на градската политика в България и допринасяща за регионалните измерения на секторните политики от регионално значение, включени в Споразумение за партньорство. Основен принцип на програмата е прилагането на интегриран териториален подход. Нуждата от този подход се обуславя от регионалните различия между България и средностатистическите региони на ЕС и от напредналия процес на развитие на в посока София и 6-те големи града, което в дългосрочен план води до сериозни неравенства в страната, неизползване на потенциала на територията и увеличена миграция към големите центрове и други страни от ЕС. Настоящият териториален модел е една от основните предпоставки за демографската криза и за процесите на обезлюдяване на периферните части на страната. Следователно е необходимо да бъде подкрепен моделът на умерен полицентризъм, дефиниран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 (НКПР) и в регионалните планове за развитие. Моделът определя пространствена политика, която стимулира основните центрове на растеж на регионално ниво – един град от 1-во йерархично ниво и 9 града от 2-ро йерархично ниво, подкрепя за 29 средноголеми града, които действат като балансори на ниво 2 и 28 средни и малки и градове, които действат като подкрепящи центрове на ниво NUTS 3 (области).

Програмата съдържа една интегрирана приоритетна ос, насочена към устойчиво и интегрирано градско развитие и няколко секторни приоритетни оси, които следват тематичната концентрация, установена в Споразумение за партньорство. Инвестициите по интегрираната приоритетна ос ще бъдат изпълнявани на базата на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), изработени от идентифицираните градове за подкрепа, в сътрудничество с местните общности. Плановете са основните оперативни документи, чрез които ще се постигне териториално и градско измерение на Регионалните планове за развитие.

Подкрепата ще бъде фокусирана върху предварително дефинирани зони за въздействие, с оглед постигане на концентрация на ресурси и въздействие на най-ниско териториално ниво. Интегрирани проекти на територията на зоните за въздействие ще бъдат изпълнени с цел постигане на взаимодействие и взаимно допълване между различните видове мерки, като основна инфраструктура за по-

добра градска среда, енергийна ефективност, образователна, социална, спортна и културна инфраструктура и интегриран градски транспорт.

Подкрепа за секторните политики от регионално значение ще се осъществява чрез секторните приоритетни оси на територията на цялата страна и ще се базира на предефинирани проекти – ограничен брой предварително определени проекти, приоритизирани в съответствие с националните стратегически документи.

Интегриран подход ще бъде приложен и между интегрираната и секторните приоритетни оси. В повечето случаи териториалният фокус на секторните политики е концентриран в мрежата от градове за подкрепа по ОПРР 2014-2020. Това се дължи на концентрация на население и публични услуги точно в тези градове. Това се наблюдава, както от социално-икономическия анализ за нуждите на ОПРР 2014-2020, така и в НКПР 2013-2025 г.

По този начин инвестициите по секторните приоритетни оси се разглеждат като допълващи по отношение на устойчивото градско развитие. От друга страна, секторните политики (здравни, социални услуги, образование и т.н.) са от национално и регионално значение и инвестициите ще се извършва в съответствие със съответните национални стратегии и методологии за приоритизация, докато обектите за подкрепа по приоритетната ос за развитие на градовете са главно от местно значение и тяхната приоритизация, е в съответствие с визията за развитие на градовете в ИПГВР.

Синергията между двата подхода се постига в рамките на ИПГВР, където общините имат възможност да включат различни проекти със съответен източник на финансиране, включително и секторните приоритетни оси на ОПРР 2014-2020. Проектите, включени в ИПГВР се оценяват от междуведомствена комисия за оценка, включваща членове от Министерството на регионалното развитие, Министерство на околната среда и водите, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на икономиката и енергетиката, Министерство на образованието и науката, които оценяват дали приложимите секторни политики са били взети под внимание.

Във връзка с гореизложеното, ИПГВР включва също проекти от регионално и местно значение, с идентифициран източник на финансиране, който може да бъде секторен приоритет на ОП "Регионите в растеж", друга оперативна програма, както и други национални, общински или частни източници.

Основавайки се на опита от настоящия програмен период, с финансови инструменти частично или изцяло ще се финансират инвестиции в спортна инфраструктура, енергийна ефективност в жилищни сгради и студентски общежития, културна инфраструктура, както и зоните с потенциал за икономическо развитие, градска среда и интегриран градски транспорт.

Постигане на растеж и осигуряване на заетост - възприетият подход за подкрепа по ОПРР 2014-2020 за периода 2014-2020 г. относно осигуряването на растеж и нови работни места се базира на най-добрите практики от сегашния програмен период, като ги надгражда и се стреми да избегне допусканите в миналото грешки.

Чрез заложените мерки за подкрепа в съответните сектори на регионално ниво, пряко и косвено ще бъдат подкрепени от една страна намаляването на безработицата и увеличаване на заетостта и от друга реализиране на икономически растеж в съответствие с целите на Стратегия Европа 2020. Взети са предвид констатациите на средносрочната оценка на ОПРР 2007-2013, съгласно която резултатите от изпълнението на програмата имат положително въздействие върху процесите на регионалното развитие в страната, като представляват подкрепа за противодействие на последиците от глобалната финансова криза главно в 3 аспекта: първо върху качеството на живота на хората и намаляване на вътрешната миграция, второ като източник на инвестиционни средства за общините и трето създаване на пазарни възможности за местната строителна индустрия, която е сред най-засегнатите от кризата. Благоприятно косвено въздействие има и върху секторите туризъм и енергетика.

Основният финансов ресурс по ОПРР 2014-2020 (над 59%) се фокусира върху подпомагане развитието на 67-те града, определени за конкретни бенефициенти по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Програмата. Анализите на Министерство на регионалното развитие, като компетентно ведомство по отношение на регионалната политика, показват че тази политика следва да насочи приоритетно своята подкрепа за развитие на градовете центрове - двигатели на растеж, с цел подобряване качеството на живот, повишаване на конкурентоспособността и като краен резултат достигане на средноевропейските нива на развитие. Градовете могат да допринесат за приобщаващия растеж и по-специално в борбата срещу социалната поляризация и бедността, в решаването на проблемите, произтичащи от застаряване на населението, да станат привлекателно място за живеене, да осигурят алтернативна заетост и нови работни места, като осигурят минимизиране и премахване на протичащите негативни демографски тенденции и намалят миграцията към по-големите градове, създавайки равномерно разпределени опорни центрове на територията на страната.

Анализите показват, че икономическата криза поставя огромен натиск върху публичните бюджети, а намаленото ниво на кредитиране, ограничава частните инвестиции, включително в подобряване на градската среда и създаване на адекватни условия за живот в градовете. Липсата на кредитен ресурс за придобиване на дълготрайни материални активи е един от основните фактори за спада на частните инвестиции и оттам на растежа и заетостта. Инструменти от типа JESSICA стимулират както публично частното партньорство така и кредитни институции за участие в публичните политики за регионално и градско развитие. Финансовите инструменти насърчават предприемаческия дух и позволяват на всички икономически субекти да участват в развитието на градовете и да получават подкрепа със средства от Европейския съюз, като се постига устойчив ръст на икономиката и се реализират финансово устойчиви и целесъобразни проекти и инвестиции.

Във връзка с посоченото, в настоящия програмен период стартира пилотно инициативата JESSICA за България. На 19 октомври 2010 г. влезе в сила Финансовото споразумение между Правителството на Република България и ЕИБ, с което се създаде Холдинговият фонд по JESSICA за България, като „самостоятелен финансов ресурс“ в рамките на ЕИБ. Управляващият орган на

ОПРР 2007-2013 предостави 33 млн. евро от Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 за създаване на Холдинговия фонд по JESSICA и инвестиции в проекти за градско развитие. ЕИБ избра два фонда за градско развитие, както следва:

- „Фонд за устойчиво градско развитие на София“ ЕАД, който да инвестира 49,2 млн. лева под формата на заеми, гаранции и дялово участие в проекти на територията на столицата София.

- „Регионален фонд за градско развитие“ АД, който да инвестира 110,7 млн. лв. в кредити и дялово участие в проекти за градско развитие в Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен.

Допълнителен ефект от създаването на двата фонда за градско развитие бе осигуряването на 98,4 млн. лв. съфинансиране от Сосиете Женерал Експресбанк и от Фонд ФЛАГ, към сумата от 61,5 млн. лв., предоставена от ОПРР 2014-2020 2007-2013 г.

Базирайки се на опита от предходния програмен период и отчитайки положителния ефект от този тип инвестиции по ОПРР 2014-2020 значително се увеличават средствата, които ще бъдат отделени за възвръщаеми инвестиции, чрез прилагане на финансови инструменти в сравнение с настоящия програмен период, с цел постигане на допълнителен растеж и осигуряване на заетост. Около 16% от бюджета на ОПРР 2014-2020 е предвиден за изпълнение на проекти, чрез финансови инструменти.

ОПРР 2014-2020 е предназначена да отговори на най-належащите инфраструктурни нужди, установени в най-важните национални стратегически документи и да допринесе за постигането на техните цели и приоритети, както следва:

Съответствие със Стратегия Европа 2020: Национална програма за реформи

Националната програма за реформи на Република България е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. стратегия „Европа 2020“ и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър“. Програмата е тясно свързана с Конвергентната програма на Република България (2013-2016 г.) и директно адресира препоръките в заключенията на доклада на Европейската комисия (ЕК) за Годишния преглед на растежа. България определя следните целеви приоритетни области на икономическата политика: по-добра инфраструктура, с достъпни услуги и свързаност, конкурентоспособна младеж, включително стимули за младите хора да намерят реализация в България, по-добра бизнес среда и по-голямо доверие в държавните институции. Тези приоритетни области са групирани в съответствие с приоритетите на стратегията Европа 2020, а именно: интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж.

ОПРР 2014-2020 е изготвена в съответствие с Националната програма за реформи и е насочена към идентифицираните фактори за устойчив икономически растеж в

нея, както следва: **ФР 3: „Бизнес-среда и подобряване на административната ефективност”** и **ФР 5 Инфраструктура за подобряване на достъпа до единния европейски пазар“**. Те са адресирани чрез мерките в подкрепа укрепване и повишаване на административния капацитет на бенефициентите по Програмата, мерките изпълнявани чрез финансов инженеринг и приоритет „Регионален туризъм“ и мерките за подобряване на базисната инфраструктура, включително пътна, здравна, социална, културна и подкрепа за устойчиво и интегрирано градско развитие.

В тази връзка основният фокус на ОПРР 2014-2020 е устойчивото и интегрирано градско развитие, подкрепяно в рамките на интегрирана приоритетна ос, съчетаваща няколко инвестиционни приоритета и насочена към цялостно подобряване на градската инфраструктура и околната среда за насърчаване на растежа и заетостта.

ОПРР 2014-2020 е предназначена да отговори на най-належащите нужди на страната и да допринесе за изпълнението на специфичните препоръки на Съвета за страната и на националните цели по стратегията Европа 2020.

Като един от основните проблеми на България, енергийната ефективност остава също във фокуса на ОПРР 2014-2020 чрез инвестиционен приоритет, посветен на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници в обществените сгради, жилищния сектор и студентските общежития в рамките на приоритетна ос 1, който е насочен към Специфична препоръка (СП) 7 „Подобряване на енергийната ефективност“, както и към НЦ 3 „Климат-енергетика“: **Постигане на 16% дял на енергията от ВИ в брутно крайно енергийно потребление до 2020 г. и повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г.** Директен принос по отношение намаляване емисиите на парникови газове и подобряване на ресурсната ефективност ще има и Инвестиционен приоритет 1.5, „Насърчаване на стратегии за нисковъглеродно развитие във всички видове територии, по-специално градските райони, включително насърчаването на устойчива мултимодална градска мобилност и мерки за приспособяване и смекчаване, свързани с изменението на климата, чрез мерките за подобряване на градския транспорт и насърчаване на алтернативни форми на придвижване. В допълнение Приоритетна ос 6 "Регионална пътна инфраструктура" допринася за постигането на целите за опазване на околната среда и ефективни политики за управление на ресурсите чрез подобряване на горивната ефективност на пътните превозни средства и намаляването на емисиите на парникови газове.

България е една от страните с най-висок процент на бедност, което води и до високи нива на социално изключване. По тази причина ОПРР 2014-2020 е насочена към СП 3“ **Изпълнение на Национална стратегия за бедността Национална стратегия за интегриране на ромите - Достъпност и ефективност на социалните трансфери и услуги, в частност на деца и възрастни**, както и към НЦ 5 **Намаляване на броя на живеещите в бедност**, чрез предоставяне на социални жилища за уязвими групи и подобряване на достъпа и качеството на социалните услуги. Мерките за социална, културна и спортна инфраструктура в рамките на Приоритетна ос 1 "Устойчиво и интегрирано градско развитие", са предназначени за подкрепа на изпълнение на националните стратегии по въпросите

на бедността и интеграция на ромите и за насърчаване на социалното включване. Приоритетната ос за регионална социална инфраструктура е предназначена за подкрепа на процеса на деинституционализация и подобряване на ефективността на социалните услуги за деца и възрастни хора.

На свой ред приоритетната ос за регионална здравна инфраструктура пряко допринася за постигането на националната цел на бедността, като се гарантира, че здравните услуги са достъпни и с по-висок стандарт и по този начин противодейства на последиците от бедността и социалното изключване. Интервенциите в здравна инфраструктура също са в съответствие със СП 4 „Осигуряване на ефективен достъп до здравеопазване.

ОПРР 2014-2020 цели изпълнението на СП 4 и в частта „Включващо и приобщаващо образование и обучение за деца в неравностойно положение, в частност роми чрез мерки за образователна инфраструктура в рамките на интегрираната приоритетна ос 1: концентриране на подкрепата в рамките на зоните за въздействие на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие на градовете бенефициенти допринася пряко към изпълнението на препоръката, тъй като социалните зони за въздействие често съдържат концентрации на групи в неравностойно положение - хора живеещи в бедност, роми и други малцинства.

Интервенциите в образователна инфраструктура в градовете и тези в регионалната образователна инфраструктура са предназначени да допринесат за националните цели в областта на образованието **НЦ 4 „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г.**, чрез подобряване на качеството на образователните институции и следователно на процеса на обучение, което дава възможност на целодневно образованието и извънкласни дейности и повишаване на мотивацията на учениците и студентите с помощта на подобрена среда за обучение.

Стратегията на ОПРР 2014-2020 е насочена към насърчаване на растежа и заетостта, чрез подобряване на бизнес средата и свързаността и повишаване на местния потенциал. В тази връзка, мерките за развитие на регионалния туризъм, подобряване на пътната инфраструктура и градската среда, включително зоните с потенциал за икономическо развитие допринасят за Приоритет **„Насърчаване на растежа и конкурентоспособността за днешния и утрешния ден“** на Годишния обзор на растежа. Тези инвестиции са насочени също към НЦ 1 "Заетост" като насърчаването на регионалния туризъм цели увеличаване на броя на туристите в съответните региони, което създава възможности за подобряване на благосъстоянието на тези региони, чрез стимулиране на икономическата активност на местния бизнес в областта на услугите и насърчаване на развитието на творческите индустрии.

Това предоставя възможности за повече работни места и за нови форми на заетост. По-добрата пътна инфраструктура осигурява по-добра свързаност и достъп до единния пазар и подобрява мобилността на местно и регионално ниво. Качествената градска среда и наличието на подходяща бизнес инфраструктура, подкрепени по ОПРР 2014-2020 представляват съществен фактор за

противодействие на негативните демографски тенденции, запазване на млади и образовани хора в регионите и привличане на инвестиции.

В допълнение, чрез използването на финансови инструменти по приоритетна ос "Устойчиво и интегрирано градско развитие" и "Регионален туризъм" се очаква да има съществен принос за изпълнението на Приоритет 2 "Възстановяване на нормалното кредитиране на икономиката.

Съответствие с Националната програма за развитие България 2020 (НПРБ2020)

Националната програма за развитие България 2020 е рамков дългосрочен документ, който определя визията и общите дългосрочни цели на всички национални политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. НПР България 2020 е основата при програмирането на стратегическите документи/програми във връзка с изпълнението и на общностните политики през следващия програмен период.

Идентифицираните за подкрепа дейности по Оперативна програма „ Региони в растеж“ са директно насочени към постигане на целите на Приоритет 3 на НПР БГ2020 „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал” и в частност към следните подприоритети:

- Подприоритет 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план. Целите на този под-приоритет ще бъдат постигнати, чрез цялостно осъществяване на инвестиции по ОПРР 2014-2020 в рамките на приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие с изпълнението на ИПГВР и по отношение на подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари“ – по отношение на подобряване на свързаността и достъпността на мрежата от градове с ТЕН-Т мрежата с финансиране на първи, втори и трети клас пътища, извън ТЕН-Т по Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“.
- Подприоритет 3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите. ОПРР 2014-2020 ще допринесе за постигане на целите на подприоритета с подкрепа в рамките на приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ за изпълнение на дейности в сферата на опазване, популяризиране и развитие на културно наследство от национално и световно значение.
- Подприоритет 3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промените и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси. Постигането на целите на този подприоритет ще бъдат подкрепени по инвестиционния приоритет на Приоритетна ос 7 за Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия.

- В допълнение, оперативната програма ще подкрепи и регионалното измерение на някои секторни политики, включени в секторните приоритети на Националната програма за развитие България 2020, а именно:
- Приоритет 1: „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила” – по отношение на здравна и образователна инфраструктура от регионално значение, посредством Приоритетни оси „Регионална образователна инфраструктура“ и „Регионална здравна инфраструктура“.
- Приоритет 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” – по отношение на социалната инфраструктура от регионално значение, чрез мерки по Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура“.
- Приоритет 7: „Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост” – по отношение на енергийната ефективност в жилищни и обществени административни сгради, чрез дейности по Инвестиционен приоритет 1.1 на Приоритетна ос 1: Подкрепа за енергийната ефективност, за интелигентното енергийно управление и за използването на възобновяема енергия в публичната инфраструктура, включително в обществените сгради, и в жилищния сектор.

Съответствие с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Документът обхваща период от 11 години и идентифицира устойчивото градско развитие като един от основните приоритети за регионално развитие на страната. На градовете е определена важната роля на фактор за структуриране и организиране на дейностите в пространството. Целта е постигане и укрепване на полицентричния модел на градско развитие.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Главната стратегическа цел на НСРР е постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.”

ОПРР 2014-2020 ще допринесе главно за следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1: „Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда”;

Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: „Действия за подобряване на градската околна среда, за съживяване на градовете, за възобновяване и обеззаразяване на терените за вторично застрояване (включително пререструктурираните зони), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерките за намаляване на шума“ на ОПРР 2014-2020 е пряко насочен към осъществяване на Специфична цел 1: Стимулиране на икономическото развитие на районите от ниво 2, чрез подобряване на достъпа до производствените зони и инфраструктурата им и на приоритет 1.1 „Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес“ на НСРР. Това ще бъде постигнато с подпомагане за развитие на зоните с потенциал за икономическо развитие в рамките на ИПГВР.

Инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1 в частта за насърчаване на социалното включване чрез подобрен достъп до социални, културни и развлекателни услуги и Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ на ОПРР 2014-2020 са пряко насочени към подприоритет 1.2. на НСРР „Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.“ Отчетена е нуждата от използване на значителния местен потенциал: недвижими културни ценности, природни ресурси и забележителности, подходящи климатични условия, ландшафт, които не се използват ефективно за развитие на туристически дейности, особено в териториите, отдалечени от черноморското крайбрежие и големите планински курортни центрове в страната. По ОПРР 2014-2020 ще се подкрепя развитие на инфраструктурата в сферата на културата чрез строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане например на културни центрове, театри, читалища, библиотеки, музеи, изложбени зали и други обекти, свързани с културния живот, както и опазване, популяризиране и развитие на културно наследство от национално и световно значение.

Стратегическа цел 2: „Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал”;

Приоритети 2, 3 и 4 на ОПРР 2014-2020 са пряко насочени към постигане целите на Приоритет 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите на НСРР. Дейностите по ОПРР 2014-2020 за постигане на целите на стратегическата цел и приоритета са свързани с интервенции в регионална здравна, образователна и социална инфраструктура, включително деинституционализация и подкрепа за висши училища.

Стратегическа цел 4: „Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места”.

Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 ще повлияе пряко положително върху изпълнението на Приоритет 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове на НСРР. ОПРР 2014-2020 допринася за модел на умерен полицентризм на НСРР.

В допълнение приоритет „Регионална пътна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020 ще допринесе за изпълнението на Приоритет 4.2. Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни, като специално внимание е обърнато на Специфична цел 2: Подобряване на транспортната свързаност в национален план, чрез развитие на пътната инфраструктура с регионално значение и Специфична цел 3: Развитие на връзките „град-район“ и подобряване на достъпа до културни ценности, логистичните центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в районите.

Съответствие с териториалния дневен ред 2020 на ЕС

В “Териториален дневен ред на ЕС 2020” от 2011 г. се акцентира на следните приоритети, свързани с градското развитие:

- Насърчаване на полицентрично и балансирано териториално развитие – Поставя се акцент на полицентрично развитие на национално и регионално ниво. Съществена роля се отнежда на малките и средни градове на регионално ниво, като поляризацията по отношение на големите градове трябва да се избягва;
- Насърчаване на интегрираното развитие в градовете, селските и специфичните райони – чрез прилагане на интегриран подход на много нива в обновяването и развитието на градовете.
- Осигуряване на конкурентоспособност на регионите на глобалния пазар чрез силни местни икономики, включително чрез използване на местните дадености, социален капитал, стратегии и т.н. дейности;
- Засилване връзките между градските и селските райони на всички нива, чрез подобряване на достъпността и възможността за работа.
- Подобряване на териториалната свързаност между индивидите, общините и предприятията – Отчита се важността на свързаността по отношение на второстепенните мрежи, особено на регионално и общинско ниво; Насърчава се достъпността до градските центрове, особено на тези, разположени в периферни райони.
- Управление и свързване на екологичните, ландшафтни и културни ценности на регионите – на опазването и подобряването на културното и природното наследство се гледа като на важни условия за устойчиво развитие. В този смисъл се подкрепя опазването, рехабилитацията и използване на културното наследство.

Логиката на интервенция на ОПРР 2014-2020 е в съответствие с Териториалния дневен ред 2020 на Европейския съюз, като спазва основната концепция и насоки на този документ. ОПРР 2014-2020 е насочена към насърчаване на

полицентричното развитие на мрежата от градове в България, фокусира в т. нар. двигатели за растеж – градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, като същевременно отдава значение на градовете от ниво 4, специално отчитайки значението на малки, но важни градски центрове в граничните територии.

Културното наследство е оценено като важна териториална характеристика и фактор за насърчаване на специфичния местен икономически потенциал и опазване на околната среда.

Съществено внимание се отдава на регионалната достъпност и второстепенната пътна мрежа, с оглед осигуряване на достъпност до градовете и насърчаване на градско-селското сътрудничество, както и осигуряване на достъп на регионите до Единния европейски пазар.

През м. април 2014 г. Европейска мрежа за наблюдение на териториалното развитие) (представи доклад, наречен „Териториални сценарии и Визия за Европа – Осъществяване на отворена и полицентрична Европа”. Документът е съставен в рамките на проект „Сценарии и визия за европейската територия 2050" (ET2050) на Програмата ESPON. Според доклада, ефективност и качество на европейската територия се постига в мрежа от градове от всички мащаби, от местно до глобално ниво, и при осигуряване на повече възможности на хората да подобрят собственото си благосъстояние в европейски и световен мащаб. Пътят пред Европа за постигане на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж изисква европейската територия да стане по-отворена и полицентрична. В доклада са определени алтернативни сценарии за бъдещото развитие на Европа към 2030 г. и 2050 г. Българският модел за териториално развитие се определя въз основа на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025г. и напълно съответства на разработения сценарий С от доклада на ЕСПОН. Сценарий С предлага визия за европейската територия, в която градските и селските територии образуват мозайка от различни региони и видове територии с идентичности, определяни от местните и регионалните власти, които могат да си сътрудничат в области от общ интерес. Този сценарий подпомага малките и средните градове като центрове на самостоятелни и икономически устойчиви региони.

Сценарий С се утвърждава като най-подходящ за страните от Централна и Източна Европа, включително и България, тъй като в тях има повече периферни региони. Сценарий С подчертава по-голямото значение на промишлеността в икономическото пространство и по-балансираните модели на растеж. Големите градове могат да служат като съсредоточия на индустриалното производство и бизнес услугите, като в същото време поддържат мрежи и връзки към по-малките центрове. Този модел стимулира средните градове, за да могат да изпълняват своите роли като регионални центрове.

Моделът е фокусиран върху засилване на социалното и икономическото равновесие в Европа на регионално ниво чрез силен подход, съобразен с конкретното място, насърчаване на вътрешното развитие и засилване на правомощията на регионални институции, водещи до по-ефективно предоставяне на публични услуги. Един от основните резултати от модела е ограничаването на

външните миграции. На национално ниво, прилагането на модела за умерен полицентризм ще доведе до намаляване на вътрешните и външните миграции.

В този контекст, възприетият модел на полицентрично развитие на територията, който се подкрепя в рамките на ОПРР 2014-2020 г., е изцяло в съответствие с концепцията на и ще доведе до тенденция на растеж във всички региони в България в дългосрочен план, което ще доведе и до намаляване на емиграцията на хора към Западна Европа.

Съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР)

Националната концепция за пространствено развитие е документ, който е разработен в съответствие с чл. 7а, ал. 2 от Закона за регионалното развитие и е от ключово значение във връзка с подготовката на стратегическите документи на България за периода 2014-2020.

НКПР е стратегически документ, определящ пространствено-устройствената основа за развитие и планиране на елементите на националната територия, с цел постигане на комплексно и интегрирано планиране за осъществяване не само на регионалното, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво, в контекста на общоевропейското пространствено развитие.

Тя служи за по-добро съответствие, координация и допълване на дейностите, реализирани по линия на различни секторни политики на една и съща територия, включително на ниво град. Документът е основа за очертаване и териториално разграничаване на планираните за реализиране инвестиции по ОПРР 2014-2020 и ПРСР за периода 2014-2020 г.

Национална концепция за пространствено развитие е основен документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Тя определя функционално-йерархична структура на мрежата от градски центрове, включително с европейско и макрорегионално значение, определя връзките на мрежата от градски центрове в страната и връзките с мрежите от градски центрове в съседните страни в макрорегиона и модела за пространствено развитие. В нея са определени основните и второстепенните оси за развитие, транспортни коридори и инфраструктурата от международно и национално значение, както и „зони за трансгранично и междурегионално сътрудничество“.

Концепцията е разработена в контекста на основните документи на Европейския съюз за устойчиво пространствено и градско развитие, вкл. Териториалния дневен ред. Изследвани са опитът и практиката в процеса на програмиране на пространственото развитие на редица страни от Европейския съюз - Полша, Австрия, Германия, Ирландия, Унгария, съседните на България страни.

Разгледайки и оценявайки три сценария на пространствено и териториално развитие до 2035г., основаващи се на мрежата от урбанистични центрове в

страната и характеризиращи се с определено демографско развитие и идентифицирайки необходимостта от стабилизиране на негативните демографските проблеми, обезлюдяването и засилващата се неконкурентоспособност на средно-големите и по-малки градове, в концепцията е определен като най-подходящ за прилагане в България модела на умерено полицентрично развитие на мрежата от градовете, който на основата на потенциала за развитие на територията очертава реалистичната перспектива за развитие на мрежата от градове центрове на растеж на областно ниво и подкрепящи градове от по-ниско 4-то йерархично ниво с над-общинско значение, предоставящи основни административни и социално-икономически услуги с благоприятен икономически профил и потенциал за икономическо развитие.

Моделът очертава, възпроизвежда и мултиплицира съществуващи, генериращи растеж двуполусни модели на развитие на различните териториални нива, отчитайки йерархичната структура и система от градове в страната (напр. Варна, явяваща се балансатор на София на национално ниво, Стара Загора, балансираща Бургас на ниво NUTS 2 и Троян в ролята му на балансатор на Ловеч на ниво NUTS 3). Полицентричният модел, който включва девет основни градове от второ йерархично ниво, балансиращи гравитационната сила на София на национално ниво, 29 града от 3-то ниво, които от своя страна балансират гравитационната сила на основните градове на ниво NUTS 2 и 28 населени места от четвърто йерархично ниво, които действат като опорни центрове на градовете на трето йерархично ниво на ниво NUTS 3. По този начин умереният полицентричен модел се фокусира върху мрежа от 67 града от общо 257 града и 5000 населени места в страната.

Определящи принципи при избора на градовете за подкрепа по линия на модел „умерен полицентризъм“:

- Подкрепа за всички градове от нива 1, 2 и 3, във времевия хоризонт до 2020 г., в съответствие с модела на „Умерен полицентризъм“ на НКПР (общо 39). Техният подбор стъпва на европейските класификации, по-специално, тази на ESPON. Оценката на градовете се основава на ключови социално-икономически критерии, като: демографски показатели, икономическа дейност, достъп до публични услуги, в т.ч. социални услуги, здравеопазване, образование и култура, достъп до административните услуги.
- Във връзка с подбора на градовете за подкрепа от четвърто йерархично ниво са приложени и оценени следните допълнителни критерия:
 - Да бъде разположен на основна или второстепенна ос на развитие;
 - Да бъде разположен в периферна територия (крайгранична или вътрешна), за да осъществява връзки със съседни територии, в т.ч. и извън страната;
 - Да предоставя публични и административни услуги за повече от една община;
 - По възможност във всяка област освен областният център, да има поне още един подкрепен град, като опорен център;

Целенасочената политика за регионално развитие към средните и по-малки градове противодейства на негативните териториални процеси и води до развиване, укрепване и разширяване на функциите и ролята на градовете за балансирано и устойчиво социално-икономическо и териториално развитие на района. Балансираната полицентрична териториална мрежа от градски центрове, допринася за създаване на благоприятни условия за установяване и развитие на икономическите и социалните дейности, като доближава „услугите“ и откриването на работни места в/или близо до градовете, където хората живеят постоянно. Укрепените функционални характеристики на средните и по-малките градове, създават условия за развитие на нови икономически дейности, които диверсифицират местната икономика и намаляват рисковете по отношение на безработицата и доходите, включително и се подобряват базовите условия за бизнес.

В тази връзка НКПР идентифицира набор от подходящи за подкрепа градове по ОПРР 2014-2020 за прилагане в тях на целенасочена държавна политика за градско развитие, както и модела и визията за пространственото развитие с хоризонт до 2025-2030 г.

Списък на градовете за подкрепа на интегрираното градско развитие по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 2014-2020 г. – 67 броя:

Съгласно Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и възприетия подход на ОПРР 2014-2020, 67-те града за подкрепа по програмата са разпределени в следните йерархични нива, както следва:

1-во йерархично ниво – София

2-ро йерархично ниво – Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора, Плевен, Велико Търново, Благоевград, Видин

3-то йерархично ниво – Монтана, Враца, Ловеч, Габрово, Търговище, Разград, Шумен, Силистра, Добрич, Сливен, Ямбол, Хасково, Кърджали, Смолян, Пазарджик, Перник, Кюстендил, Свищов, Горна Оряховица, Казанлък, Димитровград, Асеновград, Карлово, Дупница, Петрич, Лом, Гоце Делчев, Панагюрище, Велинград;

4-то йерархично ниво – Сандански, Свиленград, Самоков, Ботевград, Троян, Севлиево, Карнобат, Нова Загора, Попово, Пещера, Поморие, Разлог, Девин, Нови пазар, Мездра, Провадия, Червен бряг, Козлодуй, Берковица, Тутракан, Елхово, Белградчик, Златоград, Никопол, Генерал Тошево, Крумовград, Ивайловград, Малко Търново.

ОПРР 2014-2020 е пряко насочена към постигане на целите на определената функционално-йерархична структура на мрежата от градски центрове, полюси и оси на развитие на България, предложена от НКПР, като ще степенува (диференцира) намесите за стимулиране на градовете и градското развитие според значимостта и ролята на всеки град.

В допълнение, чрез инвестициите по ОПРР 2014-2020, включително в градско развитие, регионален туризъм, секторни политики от регионално значение, пътна инфраструктура, ще се допринесе за постигане на целите на заложените в Концепцията модел на умерен полицентризъм, определен като най-подходящ за прилагане в страната. Цели се тенденция към преминаване от моноцентризм към умерен полицентризъм.

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 ще спомогнат за развитие на основни елементи на националната територия и инфраструктурната мрежа. Концепцията идентифицира и визуализира на картата на страната и на ниво NUTS 2 нуждите в пътния, транспортния и водния сектор, социалната инфраструктура (здравна, културна, образователна и социална), културно-историческото наследство.

Съответствие със стратегията на ЕС за Дунавския регион

България е координатор на приоритетна област 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората“. В този смисъл по Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ на ОПРР 2014-2020 се предвижда подкрепа за опазване и популяризиране на културното наследство от световно и национално значение.

ОПРР 2014-2020 ще подкрепи постигане на целите на приоритета по които е координатор и като цяло на Дунавската стратегия, чрез реализирането на отделни проекти за подкрепа на културното наследство в дунавския регион.

Чрез подкрепата за развитието на градовете от Северозападен и Северен централен район от ниво 2 за реализирането на интегрирани проекти за градско развитие и посредством останалите приоритетни оси, косвено ОПРР 2014-2020 ще спомогне за постигане и на останалите цели и приоритети на Дунавската стратегия, както следва:

- По приоритетна ос 1 – “Подобряване на мобилността и мултимодалността“ с инвестиции по Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020.
- По приоритетна ос 6 – „Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтните и качеството на въздуха и почвите“ с интервенции по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020.
- По приоритетна ос 7 – “Развитие на обществото на знанието (научни изследвания, образование и ИКТ)“ с подкрепа по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и приоритетна ос 2 „Регионална образователна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020.

Съответствие с Регионални планове за развитие на ниво NUTS 2

Регионалните планове за развитие за периода 2014–2020 г. са стратегически документи на ниво NUTS II. Те са изготвени в съответствие с чл. 11 от Закона за регионалното развитие.

Вземайки предвид териториалните измерения, стратегическата рамка на Регионалните планове за развитие поставя специален приоритет за градското развитие чрез изпълнение на модел за умерено полицентрично развитие на мрежата от градове, базиран на Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. и вземайки предвид очакванията при реализирането на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) в съответния регион. Регионалните планове отдават значение на същественния принос на градовете за постигане на растеж и заетост, чрез увеличаване на конкурентоспособността и балансираното развитие на мрежата от градски центрове, изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, социално сближаване и развитие на общество на знанието. Регионалните планове се основават на холистичен подход, при който се анализира цялостното състояние на района, дефинират се визия, цели и приоритети на регионално ниво и се предлагат конкретни мерки и проекти на най-ниско (местно) ниво, чрез изпълнението на които ще се постигнат търсените резултати и ще се развие потенциала на съответните райони.

В тази връзка, всички 6 плана поставят акцент върху градовете за пофкрепа, идентифицирани в модел „Умерен полицентризъм“, в това число и избраните градове от 4-то ниво като подкрепящи центрове, и високо оценяват тяхното положително въздействие за стабилизиране на демографските и миграционни процеси. Важно е да се отбележи, че модел „Умерен полицентризъм“ включва само 28 от общо 90 града от 4-то ниво, поради потенциала им за преминаване към по-високо, 3-то йерархично ниво.

Ето защо, регионалните планове предвиждат градовете от това 4-то ниво да предоставят услуги от надобщинско значение на заобикалящите ги по-малки общини и селски територии в сферата на здравеопазването, образованието, културата, както и търговските и публични услуги.

Регионалните планове взимат предвид общите ключови нужди и потенциала за развитие на базата на ИПГВР, но отчитайки спецификите на региона - например специфични мерки за индустриални зони (Северен централен район), мерки за социално включване, подкрепа за специализация в определени сектори и други.

Базирайки се на регионалните специфики, РПР поставят различен фокус за енергийна ефективност, образователна инфраструктура, здравеопазване, културна и социална инфраструктура.

Подкрепата за осигуряване на съвременни социални жилища за маргинализирани групи, включително ромите, е със силен акцент в региони със значителен брой от населението в неравностойно положение предимно в малките градове, като например Северозападен район, Северен централен район, Югоизточен и Южен централен район. Има предвидени специфични мерки в подкрепа на спортна инфраструктура, за модернизиране на спортните съоръжения за професионален и любителски спорт в градовете с традиции и добре развит спортен потенциал, като например Двореца на културата и спорта във Варна (Североизточен район).

Очертани са основните нужди за подобряване на градската околна среда. Това е подчертано като основен фактор за създаване на благоприятни условия за запазване и развитие на демографския и икономически потенциал на градовете. Формулирани са специфични мерки за подкрепа на градската околна среда, отнасящи се до развитието на туризма в Североизточен и Югоизточен район. .

Всеки един от регионалните планове за развитие идентифицира примерни проекти за цялостното развитие на общините и областите в района, които са изведени след обсъждане с всички заинтересовани страни. За изпълнението на голяма част от включените примерни проекти и мерки е посочено, че ще се разчита на финансиране от ЕСИФ, в т.ч. и ОПРР 2014-2020. Част от тези проекти са от компетенциите на общините на градовете от ниво 4, свързани са с устойчивото градско развитие и реализацията им ще допринесе за постигане на заложените цели и приоритети на регионално ниво. Някои от ключовите проекти за градовете от 1-во до 3-то ниво, предложени в Регионалните планове за развитие, са включени и в изготвените ИПГВР на тези градове. Очаква се и в разработваните ИПГВР за градовете от ниво 4 също да бъдат включени приоритетни проекти от правомощията на общинските администрации, в съответствие с регионалните планове. Това осигурява и гарантира взаимосвързаност и допълняемост на политиките на местно, регионално и национално ниво.

По този начин градският приоритет на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 директно ще бъде насочен към идентифицираните в градското измерение нужди и към развитие на полицентричната териториална структура в Регионалните планове за развитие.

С оглед оценка на изпълнението на целите и приоритетите на РПР е дефинирана система от индикатори за мониторинг и оценка, включваща общи и специфични количествени индикатори. С подбрани специфични количествени индикатори за наблюдение се проследява и отчита постигнатия напредък по изпълнението на специфичните цели и приоритетите за развитие на отделните райони.

На основата на информацията и данните, свързани с прилагането на системата от индикатори, се разработва годишен доклад за наблюдението на изпълнението на регионалния план за развитие, който обхваща една календарна година от периода на действие на регионалния план за развитие.

Изпълнението на регионалните планове за развитие се наблюдава на регионално ниво в рамките на Регионални съвети за развитие, включващи областни управители, кметове и социално-икономически партньори, както и представители на централната администрация.

В рамките на системата за мониторинг на регионалните планове за развитие ще бъде наблюдавано и отчитано въздействието на модел умерен полицентризъм и градовете опорни центрове.

Съответствие с документи за местно планиране и развитие

Общинските планове за развитие (ОПР) определят целите и приоритетите за развитие на общините за периода 2014-2020, както и финансовите ресурси за тяхното реализиране. ОПР е разработен в съответствие с прогнозите на областната стратегия за развитие и се разработва за седем годишен период. Тъй като планът покрива цялата общинска територия, той определя функционалните връзки между общинския център и заобикалящата го територия.

Устройствените планове са два вида: общи устройствени планове и подробни устройствени планове.

Общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, докато подробните устройствени планове определят конкретното предназначение и развитието на отделните поземлени имоти, обхванати от плана.

Общите устройствени планове представляват основа на общото пространствено планиране на териториите на общините и на части от тях или отделни територии, принадлежащи към населените места. Разпоредбите на общите устройствени планове, които определят общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно наследство, са задължителни при изготвянето на подробни устройствени планове. Общият устройствен план не предоставя директно разрешение за строеж.

Общият устройствен план на града определя:

- Основната структура на територията - жилища, промишлени, зелени площи, зони за обществени услуги, области на културното наследство, изоставени обекти и т.н.;
- Основните разпоредби за устройство на територията;
- Територии с публична собственост;
- Естетически изисквания за изграждане на територията;
- Изисквания за достъпност за хора с увреждания;
- Териториите, застрашени от природни рискове.

Подробните устройствени планове определят устройството и застрояването в населените места и на техните територии, както и в селищните образувания. Подробният устройствен план определя структурата на територията, устройствените зони и територии с устройствен режим и конкретното предназначение на всеки поземлен имот. Разпоредбите на подробните устройствени планове са задължителни за инвестиционното проектиране. Подробният устройствен план се придружава от планове за вертикално планиране,

комуникационни схеми, транспортна мрежа, водоснабдяване, канализация, електроснабдяване и ако е необходимо - зелени системи, геоложки проучвания, за топлоснабдяване, газоснабдяване, телекомуникации и т.н., които са неразделна част от него.

Като се вземе предвид факта, че българските общини са сред най-големите по територия в рамките на ЕС, и че ОПР е по-широк планов документ, който включва всички идентифицираните нужди в общината, и по-този начин не може да постигне достатъчно фокус и концентрация на предвижданите инвестиции, от една страна, и че Общите устройствени планове на градовете са статични документи, които определят видовете територии, но не включват инвестиционна програма, Законът за регионалното развитие предвижда разработването на интегрирани планове за устойчиво градско възстановяване и развитие в съответствие с методическите насоки, издадени от министъра на регионалното развитие.

ИПГВР е съвкупност от пространствено и времеви взаимосвързани проекти, действия и инвестиционни намерения, прилагани в определени зони за въздействие в градовете. Интегрираните планове интегрират политики и инструменти и обединяват разнородни участници за тяхното съвместно провеждане, като допринасят за реализация на визията и стратегията за развитие на съответната градска територия, респективно конкретни приоритети на развитието, определени в действащи стратегически документи.

ИПГВР са предназначени за постигане на трайно подобрене на икономическото, социалното и екологичното състояние на определени градски зони, чрез интегриране на всички дейности в търсене на такъв начин при който крайният ефект и резултат от синергичното и интегрирано прилагане и взаимодействие между отделните елементи, надвишава механичния сбор на ефектите от всеки от елементите прилаган поотделно.

На практика, ИПГВР са липсващото звено между Общинския план за развитие и Общия устройствен план, като ИПГВР се концентрират върху територията на един конкретен град и дори в отделни части от него (наречени зони за въздействие), като в същото време включват ясно планиране на инвестициите с времеви график и източник на финансиране, осигурявайки по този начин приоритизиране на нуждите. В тази връзка, ИПГВР се явява един от основните финансови инструментите за реализиране на целите и приоритетите на Общинския план за развитие. ИПГВР е един от основните местни планови документи, разработени при спазване на принципа на партньорство и широко публично обсъдени с всички заинтересовани страни.

ИПГВР включват цели и проблемен анализ на съответния град, визия за неговото развитие, ясно дефинирани зони за въздействие, времеви график, конкретна програма на предвидените дейности, бюджет и показатели за изпълнение. За онези зони за въздействие, които не разполагат с актуални подробни устройствени планове (ПУП), ИПГВР предвиждат разработването на такива.

Два от основните критерия за одобрение на ИПГВР включват следното:

- ИПГВР да гарантира съответствие с действащите стратегически и планови документи, както и с такива в процес на разработване. В тази връзка, ИПГВР се явяват основа за изработване на новите общински планове за развитие за периода 2014-2020 г. Междуведомствената оценителна комисия за разглеждане и одобрение на ИПГВР, проверява съответствието на същите с други релевантни национални стратегии.
- Всеки ИПГВР следва да гарантира свързаността и да допринесе за развитието на функционалните връзки на града в рамките на териториалния обхват на неговата по-широка зона на влияние, включително на регионално ниво.

С цел да се засилят функционалните връзки между градовете и зоните за въздействие с периферната общинска територия, е предоставена възможност на градовете от 1-во до 3-то йерархично ниво да идентифицират допълнителни проекти за финансиране, попадащи извън зоните за въздействие, при следните условия: да се представят като част от ИПГВР, да бъдат в съответствие с общинските планове за развитие и да бъдат придружени от съответните обосновки, аргументиращи осъществяването на функционалните връзки с града и зоните за въздействие.

Съответствие със Споразумението за партньорство

ОПРР 2014-2020 е регионално и териториално насочена програма и има принос за всички секторни приоритети на Споразумението за партньорство по отношение на техните териториални и регионални измерения:

- Приоритет 1 на Споразумението за партньорство „Образование, заетост, социално включване и здравеопазване за приобщаващ растеж“ по отношение на подприоритетите „Социално включване“, „Здравеопазване“ и „Образование, обучение и учене през целия живот“

ОПРР 2014-2020 е насочена към социално включване и здравеопазване, чрез инвестиции в рамките на ИПГВР, фокусирани върху социална, културна и спортна инфраструктура, както и чрез секторните приоритетни оси за регионална здравна и социална инфраструктура. Здравната реформа ще бъде подкрепена, чрез мерки за подкрепа на спешната медицинска помощ и реструктурирае на болничната помощ, чрез финансиране на болници за долекуване. Запазва се фокусът върху процеса на деинституционализация, който стартира през периода 2007-2013 г.

По отношение на подприоритет „Образование, обучение и учене през целия живот“ ОПРР 2014-2020 е насочена от една страна към инвестиции от секторната приоритетна ос Регионална образователна инфраструктура и от друга страна с фокус върху местните нужди, идентифицирани в рамките на ИПГВР.

- Приоритет 3 „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж“- инвестициите по ОПРР 2014-2020 имат принос към всички подприоритети.

Подприоритет „Свързаност“ (външна и вътрешна) е адресиран основно от приоритетната ос за развитие на регионалната пътна инфраструктура. Подприоритет „Преминаване към нисковъглеродна икономика, енергийна и ресурсна ефективност“ е във фокуса на мерките за енергийна ефективност на публичните сгради и жилищния сектор, както и на инвестициите за интегриран градски транспорт. В рамките на подприоритет „Климат и климатични промени, превенция и управление на риска“, ОПРР 2014-2020 ще подкрепя превенция на риска от свлачища. Принос към подприоритета „Околна среда и опазване на природното богатство и културно историческото наследство“ се осъществява чрез интервенции по Приоритетна ос „Регионален туризъм“.

ОПРР 2014-2020 ще адресира основните предизвикателства и идентифицираните потребности и нужди в анализа на СП и по този начин ще допринесе за постигане на целите на Стратегия Европа 2020, както следва:

- Задълбочаващи се различия в развитието българските региони и останалите региони в ЕС;
- Депопулация на обширни части от територията;

ОПРР 2014-2020 пряко адресира това предизвикателство, като се гарантира устойчив и балансиран растеж на регионите в България с помощта на осигуряване на силна подкрепа за интегрирано градско развитие. Моделът на умерен полицентризм на мрежата от населени места в България дава възможност за използване на потенциала на градовете като двигатели на растежа, както на регионално, така и на областно ниво. Полицетричната мрежа от градове, за разлика от проявяващия понастоящем моноцентричен модел на София и големите градове, ще позволи балансирано разпределение на факторите за растеж на цялата територия. Моделът за градско развитие „Умерен полицентризм“ ще бъде ключов инструмент за намаляване на негативните демографски темпове, както и на процеса на депопулация на средноголемите и малки населени места и увеличената миграция към градските центрове и чужбина. Предложеният в ОПРР 2014-2020 полицентричен модел за градско развитие се очаква да преодолее наблюдаваните негативни тенденции.

- Недостатъчен дял на заетите (20-64 г.);
- Недостатъчна икономическа активност на населението (младежи, възрастни хора, жени);
- Първо място в Европа по бедност.

ОПРР 2014-2020 ще адресира посочените предизвикателства, чрез мерките за подкрепа на зони с потенциал за икономическо развитие по Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1, както и чрез Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“, които имат най-голям потенциал да доведат до разкриване на нови работни места и повишаване на икономическата активност в регионите.

За балансиране на икономическия растеж и справяне с бедността, съществена роля ще изиграе инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1, по линия на който се

предвижда изграждане на социални жилища за уязвими групи от населението, както и Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура“

- Незадоволително качество на образователната система, нарастване на неграмотното население и увеличаване на дела на непосещаващи училище;
- Нисък дял на завършилите висше образование;

Това предизвикателство ще бъде адресирано чрез подкрепа за образователната инфраструктура по Инвестиционен приоритет 3 на Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 2 на ОПРР 2014-2020.

- Ниски здравни и демографски характеристики, неравнопоставеност в здравеопазването и неефективен здравен сектор;
- Един от най-високите стандартизирани коефициенти за смъртност по всички причини;

По отношение на горепосочените две предизвикателства в СП, подкрепата по ОПРР 2014-2020 ще бъде съсредоточена върху инвестиции по приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура“.

- Неефективно използване на ресурси и енергия;

За преодоляване на неефективното използване на ресурси и енергия, ОПРР 2014-2020 ще спомогне с подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради и студентски общежития и административни сгради на държавната и общинска администрация по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, както и за опазване, популяризиране и развитие на културно наследство от национално и световно значение в рамките на Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“;

- Ограничена външна и вътрешна свързаност – подкрепа за подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари, чрез финансиране на първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T, осигуряващи връзките в рамките на мрежата от градове и обектите на културното наследство.

Неефективни системи за превенция, управление и адресиране последствията от рискове Това предизвикателство ще бъде адресирано, чрез подкрепа по Приоритетна ос 7.

1.1.2 A justification for the choice of thematic objectives and corresponding investment priorities having regard to the partnership agreement, based on an identification of regional and, where appropriate, national needs including the need to address the challenges identified in relevant country-specific recommendations adopted in accordance with Article 121(2) TFEU and the relevant Council recommendations adopted in accordance with Article 148(4) TFEU, taking into account the ex-ante evaluation.

Table 1: Justification for the selection of thematic objectives and investment priorities

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector	• Постигане на целите на стратегически приоритет 3 „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж” , подприоритет „Преминаване към нисковъглеродна икономика, енергийна и ресурсна ефективност“ на Споразумението за партньорство. • Пряк принос за постигане на националната цел 3 по Пакет „Климат-енергетика” в Националната програма за реформи – „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.”; • Изпълнение на Специфична препоръка 7 на Съвета по отношение повишаване на енергийната ефективност; • Пряк принос за постигане на Подприоритет 7.2 Повишаване на енергийната ефективност на НПП България 2020”

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures	• Пряк принос за постигане на националната цел 3 по Пакет „Климат-енергетика” в Националната програма за реформи – „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.”; • Нужди в НПП България 2020: Продължаващият процес на урбанизация вероятно ще доведе до ръст в градските превози в поголемите селищни агломерации и ще предизвика сериозни проблеми в урбанизираните територии, като увеличено използване на автомобили, намалено търсене на обществен градски транспорт и по-нисък стандарт на предлаганите транспортни услуги, увеличени нужди от държавни/общински субсидии, задръствания и вредно въздействие върху околната среда. • В съответствие с Приоритет 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
05 - Promoting climate change adaptation, risk prevention and management	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems	• Принос към подприоритет „Климат и климатични промени, превенция и управление на риска“ на Споразумението за партньорство. • Директен принос към изпълнението на Подприоритет 3.5. "Създаване на условия за опазването и подобряването на околната среда в районите, адаптиране към изменението на климата и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси" на НПП България 2020.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage	• Принос към целите на подприоритет „Околна среда и опазване на природното богатство и културно историческото наследство“ на Споразумението за партньорство. • В съответствие с Приоритет „Стимулиране на растежа и конкурентоспособността за днешния и утрешния ден“ от НПРФ. Насочена към постигане на НЦ 1: Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020г. от НПРФ 2020. • В съответствие с приоритет 3: «Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал” на НПР България 2020” и по-конкретно Подприоритет 3.4; • В съответствие с подприоритет 1.2. на НСРР „Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.“ на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. • Нужди в НПР България 2020: Развитие на устойчив туризъм допринася за развитието и на другите отрасли на националната икономика, за диверсификация на икономическите дейности в слаборазвитите региони, за повишаване благосъстоянието на гражданите.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures	• Принос към целите на подхода към устойчиво градско развитие и справяне с демографските предизвикателства на регионите в Споразумението за партньорство. • Подобряване на градската среда е една от основните мерки за подкрепа на градското развитие. Тя дава възможност за интегриране и координиране на различни секторни политики на най-ниско териториално ниво . Това се доказва от успешните проекти реализирани по ОПРР 2014-2020 2007-2013 г. • Интегрираните инвестиции в градска среда осигуряват повишена привлекателност и по-добри условия за бизнес. • В съответствие с Подприоритет 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план, на НПР България 2020”.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
07 - Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes	• Постигане на целите на приоритет „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж“ на СП и по-конкретно подприоритет „Свързаност“. • В съответствие с фактора за растеж: „Инфраструктура с оглед подобряване на достъпа до Единния пазар” от годишен обзор на растежа. • В съответствие с Подприоритет 3.2. “Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален и международен план“ на НПРБ 2020”. • В съответствие с Приоритет 4.2. Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни на НСРР 2012-2022 г. • Нужди в НПРБ 2020. Транспортната мрежа на страната е изградена главно от пътища от по-нисък клас. В момента голяма част от пътната мрежа, най-вече второкласните и третокласни пътища, е пригодена за натоварване само до 10 т/ос и не отговаря на Европейските изисквания и е една от причините за по-голямо натоварване на пътищата от по-висок клас.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services	• Постигане на целите на приоритет Образование, заетост, социално включване и здравеопазване за приобщаващ растеж и по-конкретно подприоритети „Социално включване“ и „Здравеопазване“ на СП. • В съответствие със СП 3: "Осигуряване на конкретни постижения на националните стратегии по въпросите на бедността и интеграцията на ромите. Подобряване на достъпността и ефективността на социалните трансфери и услуги, по-специално за децата и възрастните хора и СП 4" Осигуряване на ефективен достъп до здравеопазване". • В съответствие с Подприоритет 1.4. „Повишаване качеството и ефективността на здравните услуги“ на НПП България 2020. • В съответствие със стратегическа цел 2 на НСРР 2012-2022 г. • Липса на адекватни условия на живот на маргинализираните групи от населението, вкл. роми. • Необходимост от продължаване на процеса на деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure	• Постигане на целите на подприоритет „Образование, обучение и учене през целия живот на СП 2014-2020. • Постигане на НЦ 4 „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г. и в Националната програма за реформи. • В съответствие с СП 4 „Да подобри достъпа до включващо образование за деца в непривилегировано състояние и в частност ромите“. • В съответствие с приоритет 1: Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила” на НПП България 2020”; • В съответствие със стратегическа цел 2 «Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал» на НСРР 2012-2022 г. • Необходимост от намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище, чрез инфраструктурни мерки, осигуряващи условия за пълноценен учебен процес, в т.ч. и за целодневно обучение.

1.2 Justification for the financial allocation

Justification for the financial allocation (Union support) to each thematic objective and, where appropriate, investment priority, in accordance with the thematic concentration requirements, taking into account the ex-ante evaluation.

Разпределението на средствата по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 се обуславя главно от идентифицираните национални нужди, които могат да бъдат адресирани със средства от ЕФРР. Стратегията на оперативната програма залага на повишаване качеството на живот с оглед преодоляване на отрицателните демографски тенденции и използване потенциала на градовете за балансирано развитие на цялата територия на страната.

Повечето от ресурсите (25,5%) по оперативната програма са насочени към тематична цел 4 като 16,5% от средствата са определени за прилагане на мерки за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради и студентски общежития, а 9% от средствата ще бъдат инвестирани в развитието на интегриран градски транспорт в рамките на Приоритетна ос 1. Това разпределение се основава от една страна на изискванията за тематична концентрация на национално ниво: предвид факта, че спецификата на програмата не предполага интервенции в рамките на тематични цели 1, 2 и 3, то ОПРР 2014-2020 следва да има най-сериозен принос към тематична цел 4. От друга страна разпределението е резултат от основните идентифицирани проблеми в градските територии, а именно лошо състояние и ниска енергийна ефективност на сградния фонд и продължаващият процес на урбанизация, който се очаква да доведе до сериозен ръст на градските превози и най-вече нарастващо използване на лични автомобили за сметка на обществения градски транспорт. Предвид амбициозната цел, която си е поставила България за повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г. (при 20% по Европа 2020) ОПРР 2014-2020 ще осигури сериозен принос за постигане на целта чрез реализация на мерки за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради. Следва да се отбележи и ефектът, който ще имат инвестициите в рамките на тази приоритетна ос върху въглеродните емисии и целта на Европа 2020 за намаляването им с 20%: в България основен източник на парникови газове са автомобилният транспорт и жилищното отопление.

Значителен дял от средствата – 25% – са насочени към тематична цел 6, чиито инвестиционни приоритети в най-пълна степен отговарят на голяма част от идентифицираните нужди. Основен процент от инвестициите в рамките на тази тематична цел ще бъдат насочени към подобряване на градската околна среда и развитие на туристическия потенциал на регионите. Така насочената подкрепа, освен че ще има съществен принос за опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, ще допринесе за постигане на целта на Европа 2020, съответно националната цел за 76% заетост сред населението на възраст 20-64 години до 2020 г. Подобряването на градската среда е фактор за растеж, насърчаване на демографското развитие, увеличаване на инвестициите и съответно за създаване на нови работни места. Следва да се отбележи, че голяма част от дейностите, попадащи в обхвата на инвестиционните приоритети по тази тематична цел ще бъдат изпълнявани посредством финансови инструменти като по този начин се планира да бъде привлечен сериозен обем частни капитали. Това се отнася и до инвестициите в обектите на културното наследство, които в

допълнение ще създадат стимул за развитие на местните икономики в регионите и ще доведат до създаване на нови форми на заетост.

Следваща по приоритет по отношение на финансовото разпределение е тематична цел 9 с 18.74% от разпределението на ресурса. В рамките на тематична цел 9 ще се подкрепят инвестиции в социална и здравна инфраструктура с оглед постигане на националната цел за намаляване броя на живеещите в бедност. България е страната с най-бедното население в Европа и в тази връзка подкрепата по ОПРР 2014-2020 в рамките на тематичната цел ще бъде насочена към уязвимите групи от населението, които в най-голяма степен са застрашени от бедност – ромското малцинство, хората с увреждания, децата в риск и възрастните хора. Подкрепата за развитие на социална и здравна инфраструктура адресира и специфичните препоръки на Съвета.

Инвестициите в тематична цел 10 възлизат на 13,98% от ресурсите по ОПРР 2014-2020 и са насочени към изпълнение на националната цел за намаляване броя на преждевременно напусналите образователната система, увеличаване дела на завършилите висше образование и подобряване на качеството на предоставяните образователни услуги. Основни причини за ранното отпадане от системата на образованието са негативното отношение към учебния процес, слабият успех и липсата на мотивация. ОПРР 2014-2020 ще адресира тези проблеми чрез осигуряване на възможности за целодневна организация на учебния процес, условия за извънкласни занимания и цялостно подобряване на средата в училищата. Инвестициите в образователна инфраструктура адресират специфичните за страната препоръки на съвета по отношение на подобряване публичните разходи в областта на образованието и осигуряване на реален достъп до образование на групите в неравностойно положение”. Принос към тази цел ще имат и инвестициите във висшите училища.

Тематична цел 7 е в размер на 12,24 % от ресурсите по ОПРР 2014-2020, които са насочени към развитието на регионална пътна инфраструктура. Причина за това разпределение са националните нужди и приоритети: транспортната мрежа в страната се състои главно от по-нисък клас пътища, които са в много лошо състояние. Нуждата от инвестиции далеч надхвърля наличния по оперативната програма ресурс. Голяма част от републиканската пътна мрежа (най-вече второкласните и третокласни пътища) е пригодена за натоварване само 10 т/ос и не отговаря на Европейските изисквания. Това от своя страна води до по-голямо натоварване на пътищата от по-висок клас. Ето защо ОПРР 2014-2020 ще съсредоточи подкрепа върху пътищата от първи, втори и трети клас, които осигуряват възможности за развитие на регионалния специфичен икономически потенциал, като осигуряват връзка и достъп до TEN-T мрежата. Инвестициите в пътна инфраструктура осигуряват свързаност на регионите и достъп до единния пазар и в този смисъл са основен двигател на растежа. Планираните интервенции по ОПРР 2014-2020 ще имат положително въздействие върху мобилността на населението и бизнеса, ще допринесат за интеграцията на отдалечени и слабо развити региони и ще насърчат развитието на местния икономически потенциал като по този начин ще способстват за постигането на националната и европейска цели за повишаване на заетостта.

Най-малък е ресурса по Тематична цел 5 от бюджета на ОПРР 2014-2020 (1,24%) за превенция на риска от свлачища, с оглед ниския потенциал за осигуряване на растеж и заетост.

Разпределението на финансовите ресурси по оперативната програма се обуславя от нейната специфика: това е териториална оперативна програма, която има принос към голям брой тематични цели, концентрирани и координирани на териториално ниво. Въпреки това е спазен и принципът за тематична концентрация с определен превес на Тематична цел 6 и Тематична цел 4.

Table 2: Overview of the investment strategy of the operational programme

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
1	ERDF	804 230 656,32	59.53%	▼ 04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors ▼ 4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector ▼ 1 - Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор ▼ 2 - Повишаване на енергийната ефективност в публични сгради ▼ 4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures ▼ 1 - Подобряване на градската мобилност ▼ 06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency ▼ 6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures ▼ 1 - Подобряване на качеството на градската среда ▼ 2 - Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие ▼ 09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination ▼ 9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services ▼ 1 - Подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите ▼ 2 - Подобряване на условията за модерни социални услуги ▼ 3 - Подобряване на условията за масов спорт и културен живот в градовете ▼ 10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning ▼ 10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing	[141, 142, 143, 111, 112, 151, 131, 121, 122]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				education and training infrastructure ▼ 1 - Подобряване на условията за модерни образователни услуги	
2	ERDF	97 662 010,54	7.23%	▼ 10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning ▼ 10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure ▼ 1 - Създаване на условия за модерни образователни услуги	[21]
3	ERDF	71 057 716,12	5.26%	▼ 09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination ▼ 9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services ▼ 1 - Подобряване на условията за адекватна спешна медицинска помощ и продължително лечение.	[31]
4	ERDF	43 229 028,82	3.20%	▼ 09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination ▼ 9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services ▼ 1 - Деинституционализация на социалните услуги	[41]
5	ERDF	108 070 035,20	8.00%	▼ 06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency ▼ 6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage ▼ 1 - Повишаване на туристическото предлагане на паметници на културата от национално и световно значение	[51]
6	ERDF	165 347 882,00	12.24%	▼ 07 - Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures ▼ 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure,	[61]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				including multimodal nodes ▼ 1 - Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата	
7	ERDF	16 749 074,00	1.24%	▼ 05 - Promoting climate change adaptation, risk prevention and management ▼ 5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems ▼ 1 - Превенция на риска от свлачища	[71]
8	ERDF	44 535 000,00	3.30%	1 - Укрепване и повишаване на административния капацитет на управляващия орган и бенефициентите по програмата	[810]

2. PRIORITY AXES

2.A DESCRIPTION OF THE PRIORITY AXES OTHER THAN TECHNICAL ASSISTANCE

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	1
Title of the priority axis	Устойчиво и интегрирано градско развитие

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

Основният теоретичен подход, възприет поприоритетната ос е следният: Ако доскоро държавите планираха развитието при допускането, че стратегическите инвестиции създават работни места, които привличат хора и така генерират развитие, сега логиката се обръща – създаването на качествена и предоставяща разнообразни възможности за образование, забавление, спорт, работа и отдих градска среда задържа и привлича високообразованите и квалифицирани млади хора, което привлича стратегическите инвеститори.

Значението на градовете и нуждата от целенасочени мерки за устойчиво и интегрирано градско развитие е отчетена в Националната програма за реформи 2011-2015, в Националната програма за развитие България 2020, както и в Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022.

Ето защо в Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. най-голям приоритет е поставен върху устойчивото и интегрирано градско развитие – Приоритетна ос 1. Приоритетът включва набор от допустими инвестиции, като основната му цел е да подкрепят интегрирани

инвестиции в рамките на Интегрирани планове за устойчиво градско развитие, следвайки принципите на тематична концентрация, като същевременно се гарантира териториалната концентрация в градовете и дори в рамките на зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво.

Необходимостта да се създаде интегрирана приоритетна ос произтича от факта, че ИПГВР са предназначени за постигане на трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на дадена градска зона, по пътя на интеграция на всички дейности по такъв начин, че да се гарантира взаимовръзката между отделните елементи и постигане на такава синергия, че изпълнението на плана да надвишава сбора от въздействията на неговите съставни части, ако се прилагат поотделно.

На практика ИПГВР са липсващото звено между общинските планове за развитие и устройствени планове, тъй като те се концентрират върху един град, и дори част на града и в същото време включват ясно планиране на инвестициите с времеви график и източници на финансиране, като по този начин се гарантира приоритизация на нуждите. В допълнение, ИПГВР са широко обсъдени с обществеността. В това отношение ИПГВР е един от инструментите, чрез които ще се осъществяват Общинските планове за развитие.

ИПГВР включва цели и проблемен анализ на града, визия за развитие, както и избора на зони за въздействие, график и програма за реализация, бюджет и индикатори. За зоните, които не разполагат с актуални подробни устройствени планове може да се включи разработването на такива. Два от основните критерии за одобрение на ИПГВР включват следното:

- ИПГВР следва да осигурят съответствие с актуалните стратегически и планови документи, и с тези, които са в процес на разработване. В тази връзка ИПГВР са основа за разработване на новите общински планове за развитие за периода 2014-2020 г. Междуведомствената комисия за оценка на ИПГВР, прецени тяхното съответствие с релевантните национални стратегии.
- ИПГВР следва да гарантира свързаността и, където е възможно, да допринесе за развитието на регионалните връзки на града в рамките на териториалния обхват на своя агломерационен ареал и в по-широк териториален обхват.

По този начин приоритетната ос е насочена към няколко тематични цели и и в същото време съответстващите им инвестиционни приоритети, така че да се даде възможност изпълнението на ИПГВР да постигне максимална интеграция на интервенциите на територията на съответните градове.

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4c
Title of the investment priority	Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор
Results that the Member States seek to achieve with Union support	България е заложила амбициозна национална цел по отношение постигнатите параметри на енергийна ефективност, а именно достигане на 25% по-висока енергийна ефективност към 2020 г. Това се дължи на изключително ниското ниво на енергийна ефективност, особено в домакинствата и административните сгради и големия социално-икономически потенциал на инвестициите в енергийна ефективност. Социално-икономическият анализ, изготвен за нуждите на ОПРР 2014-2020 показва, че основният проблем при публичната инфраструктура е свързан с енергийната и ефективност. Тя е проблем и за голяма част от жилищните сгради, попадащи в обхвата на зоните за въздействие, както и за студентските общежития. Националната жилищна стратегия на Република България разглежда нуждите на жилищния сектор в страната. Сред най значимите нужди се очертава ниската енергийна ефективност. По данни на стратегията, външните ограждащи елементи на сградите имат реални коефициенти на топлопреминаване, които са 3 – 5 пъти по-високи в сравнение с

	нормите за ново строителство, въведени през 1999 г. В 80 на сто от съществуващия сграден фонд сутерените и таванските плочи са без топлинна изолация. Недобрата топлоизолация на външните ограждащи конструкции е причина за увеличени топлинни загуби. Топлинните загуби през остъклените повърхности /прозорци и остъклени балконски врати/ понякога достигат до 50 на сто от общите топлинни загуби. Най-големи проблеми се очертават в сградите, строени по едропанелна технология, които са 18 900 бр. и са разположени в 120 жилищни комплекса в страната. В тези сгради се намират 707 441 жилища, обитавани от над 1,77 млн. души. 83 на сто от панелните жилища се намират в областните центрове, като в редица големи градове панелните жилища представляват около 50 на сто от целия жилищен фонд, или почти 100% от проблемните сгради се намират в 67-те града за подкрепа по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020. Редица експертни оценки и анализи показват, че около 10 на сто от панелните жилищни сгради се нуждаят от неотложен ремонт на вътрешните инсталации и на хидроизолацията на покрива. Голяма част от тези сгради се нуждаят от конструктивно укрепване, което е задължителен елемент, с оглед постигане на устойчивост на приложените мерки за енергийна ефективност. В резултат на това, жилищният сектор е главният виновник за високото енергийно потребление в България. В Плана за действие за подобряване на енергийната ефективност в страната се посочва, че 23% от енергийното потребление се дължи на жилищния сектор. Нуждата от енергоефективното обновяване на сградите е част от по-голямата и неотложна необходимост от съживяване на градските райони с цел преустановяване на процеса на западане, урбанистична разруха, емиграция и гетоизация на големи райони и дори цели комплекси. Основната част от жилищата са частна собственост на физически лица – 96,5 на сто. 3 на сто от жилищата са държавна или общинска собственост, а останалите 0,5 на сто са собственост на търговски дружества, обществени или кооперативни организации или са били необитаеми към момента на отчитането. Това налага използването на комбинация от безвъзмездна помощ и финансови инструменти за осигуряване на подходящи финансови продукти за адресиране на нуждите в този сектор, както и за студентските общежития.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Повишаване на енергийната ефективност в публични сгради
Results that the Member States seek to achieve with Union support	ИЗключително влошени са енергийните характеристики на административните сгради на държавната и местна

администрация, което освен всичко друго дава отражение и върху неефективното разходване на публични ресурси.

България е заложила амбициозна национална цел по отношение постигнатите параметри на енергийна ефективност, а именно достигане на 25% по-висока енергийна ефективност към 2020 г. Това се дължи на изключително ниското ниво на енергийна ефективност на публичните административните сгради

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
111	Крайно енергийно потребление от домакинства	Хиляди тонове нетен еквивалент (1000 т н.е.)	Less developed	2 397,00	2012	2 386,00	НСИ, раздел "Отраслова статистика", подраздел "Енергетика", индикатор "Общ енергиен баланс": http://www.nsi.bg/bg/content/4196/%D0%BE%D0%B1%D1%89-%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B8%D0%B5%D0	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.
Specific objective		2 - Повишаване на енергийната ефективност в публични сгради						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
112	Крайно енергийно потребление от публичната администрация, търговията и услугите	Хиляди тонове нетен еквивалент (1000 т. н.е.)	Less developed	1 000,00	2012	985,00	НСИ, раздел "Отраслова статистика", подраздел "Енергетика", индикатор "Общ енергиен баланс": http://www.nsi.bg/bg/content/4196/%D0%BE%D0%B1%D1	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
• Обновяване на общите части на многофамилни жилищни сгради и студентски общежития, като например: ремонт на следните основни елементи от конструкцията на сградата (покрив, фасада, дограма по фасадата, стълбищна клетка, външни и вътрешни коридори, входни врати и площадки, асансьори), вертикални технически инсталации (водоснабдителна, канализационна, електрическа, отоплителна, телекомуникационна, пожарни кранове) на сградата;• Обновяване на административните сгради на държавната и общинската администрация като например: ремонт на следните основни елементи от конструкцията на сградата (покрив, фасада, дограма по фасадата, стълбищна клетка, външни и вътрешни коридори, входни врати и площадки, асансьори), вертикални технически инсталации (водоснабдителна, канализационна, електрическа, отоплителна, телекомуникационна, пожарни кранове) на сградите, ремонт и реконструкция на вътрешните помещения в сградите, санитарни възли;• Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на съществуващите сгради, конструктивно укрепване на многофамилните жилищни сгради, студентските общежития и административните сгради на държавната и общинска администрация;• Внедряване на мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради, студентските общежития и административни сгради на държавната и общинска администрация, включващи например топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване;• Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;• Предоставяне на заеми и/или гаранции за възстановими инвестиции за въвеждане на мерки за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в многофамилни жилищни сгради и студентски общежития;• Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради;	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector

Конкретни бенефициенти:

- Дирекция „Обновяване на жилищните сгради”, МРР/Фонд за жилищно обновяване;
- 67 общини, съгласно раздел 1.1.1;
- Университети и юридически лица, които управляват студентски общежития;
- Финансови инструменти;

Основни целеви групи:

- Домакинства в засегнатите многофамилни жилищни сгради;
- Студенти, живеещи в съответните общежития;
- Държавни институции. Предвижда се държавните институции, чиято собственост са засегнатите административни сгради на държавната администрация да участват в партньорство с определените общини – конкретни бенефициенти.
- Представители на уязвими групи от обществото – подобрената достъпност до обектите ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Специфични целеви територии:

Енергийна ефективност в жилищни сгради, административни сгради на държавната и общинска администрация и студентски общежития ще се финансира на цялата територия за 67-те града, без териториално ограничение в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво.

Обосновка

Предвидените дейности ще имат за пряк резултат повишаване на енергийната ефективност на административните и жилищни сгради, както и на студентските общежития в целевите територии, което ще допринесе пряко за намаляване на крайното енергийно потребление в домакинствата и косвено върху намаляване на емисиите на парникови газове. Изпълнението на дейностите ще доведе до по-висока енергийна ефективност на

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
публичните и жилищни сгради. С цел осигуряване устойчивост на инвестициите са предвидени и дейности за цялостно обновяване на сградите, което значително ще подобри качеството на градската среда. Дейностите ще подпомогнат осигуряването на адекватни условия за живот и подобряването на жизненото равнище като цяло, съобразно съвременните стандарти. Предвижда се повишаване на достъпността на средата за хора с увреждания, което ще допринесе за подобряване на мобилността като начин за хуманизиране на средата и повишаване шансовете за социално включване на хората в неравностойно положение. Растеж и заетост - очакват се значителни съпътстващи ефекти за всички сектори на икономиката и най-вече подкрепа за малкия и средния бизнес, зает в изпълнението на мерките за енергийна ефективност, повишаване на нейната конкурентоспособност и постигане на устойчив и балансиран икономически растеж. Дейностите, свързани с енергийната ефективност заемат важно място в борбата за забавяне на изменението на климата. Те оказват положително въздействие върху околната среда като допринасят за нейното съхраняване и опазване. Чрез осъществяването им на практика ще се приложат екологични решения за справяне с ефектите от урбанизацията в полза на по-голямата конкурентоспособност и по-доброто качество на живот. Увеличеното използване на финансови инструменти ще стимулира създаването на нови банкови продукти и увеличаване на кредитирането на мерки за енергийна ефективност, което ще се отрази положително на растежа на икономиката	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Тематична концентрация:	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
За инвестиционния приоритет са планирани 16,5% от ресурса на програмата. Териториална концентрация: Ще се финансират обекти на територията на 67 града за подкрепа. Многосекторно управление: Административните сгради на държавната и общинска администрация ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в ИПГВР. Финансиране, основано на нуждите. В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани сградите с най-големи нужди от мерки за енергийна ефективност. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
По отношение на обектите на държавната и общинска администрация в рамките на ИПГВР, не се предвижда използване на финансови инструменти. Финансовите инструменти, които ще бъдат използвани за мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради и студентски общежития ще	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
бъдат избрани като се взема под внимание потенциала за възвръщаемост на инвестициите и пазара, идентифицирани в съответната област. Специфичният механизъм и структурата на финансовите инструменти, видовете финансови продукти, както и очакваната комбинация с безвъзмездна помощ ще бъдат определени въз основа на предварителната оценка на финансовите инструменти в съответствие с член 37 (2) от Регламент 1303/2013. България вече е предприела стъпки, насочени към изготвяне на предварителна оценка на финансови инструменти. Проведена е процедура за обществена поръчка за услуга за изготвяне на предварителна оценка на финансовите инструменти, които ще бъдат подкрепени от ОПРР 2014-2020. Констатациите и препоръките на предварителна оценка на финансовите инструменти ще бъдат сред ключовите фактори, отчетени при подготовка на схемите за енергийна ефективност за многофамилни жилища и студентски общежития. Ще бъдат идентифицирани параметрите на финансови продукти за възстановима подкрепа за енергийна ефективност, за да бъдат стимулирани инвестиции и постигане на оптимален лостов ефект с адекватното ниво на подкрепа, за да осъществят максимум инвестиции с минимум обществена подкрепа. Предвижда се финансови инструменти да се използват в жилищните сгради и студентските общежития, но не и в административни сгради, тъй като прилагането на финансови инструменти за мерки за енергийна ефективност в обществени сгради ще създаде допълнителна бюрокрация и ще намали ефективността на подкрепата, предоставена по ОПРР 2014-2020. Има някои правни ограничения, приложими за поемането на заеми от държавни и общински институции, които възпрепятстват потенциалното използване на финансовите инструменти за енергийна ефективност в обществени административни сгради. От друга страна на публичните власти не разполагат с потенциал за генериране на приходи, необходими за изплащане на сумите, предоставени чрез финансови инструменти и съответната лихва. Всъщност мерките за енергийна ефективност, прилагани в обществена сграда ще намалят разходите на енергия в бъдещите години. Въпреки това, икономии не могат да се натрупват в отделна сметка в продължение на години и да се използват изключително за погасяване на вноски по кредити, взети назаем от финансов инструмент, подкрепен от ОПРР 2014-2020. Ефектът от прилагането на мерките за енергийна ефективност в обществени сгради, ще има положителен ефект в полза на всички жители и бизнеса, които получават услуги от публичните власти в 67 града, допустими за подкрепа по приоритетна ос 1. Освен подобрените условия в енергийно обновените обществените сгради, мерките за енергийна ефективност, подкрепени от ОПРР 2014-2020, ще позволят на публичните власти да оптимизират разпределението на публичните средства в годишните бюджети след енергийното обновяване, като по този начин се	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
подобри цялостното функциониране на съответните публични органи. Окончателно решение за обхвата и видовете финансови инструменти за енергийна ефективност ще бъде взето след като предварителната оценка установи доказателства за неоптимални инвестиционни ситуации и оцени нивото и обхвата на нуждите от публични инвестиции в сферата на енергийна ефективност на сградите. В процес на изпълнение от външен изпълнител е изготвянето на предварителна оценка за предоставяне на подкрепа от Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020, чрез финансови инструменти по смисъла на чл.37, ал.2 от Регламент 1303/2013 г.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO31	Energy efficiency: Number of households with improved energy consumption classification	Households	ERDF	Less developed			15 475,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Веднъж годишно
CO32	Energy efficiency: Decrease of annual primary energy consumption of public buildings	kWh/year	ERDF	Less developed			174 817 531,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Веднъж годишно

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4c
Title of the investment priority	Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на градската мобилност
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Един от най-сериозните проблеми в градовете е качеството на въздуха, което непрекъснато се влошава поради нарастване на производствените дейности, нарастване на трафика и задръстванията, високото потребление на

енергия. Един от основните източници на замърсяване е трафикът и в тази връзка е от съществено значение насърчаването на устойчивата мобилност, в това число намаляване ползването на лични автомобили, насърчаване използването на обществен градски транспорт и алтернативни форми на транспорт (например с велосипед). Ето защо в рамките на този приоритет ще се финансират дейности, целящи трайно подобряване на транспорта в градовете и създаване на устойчиви интегрирани транспортни системи.

В тази връзка основните предизвикателства пред градския транспорт, оказващи пряко влияние върху околната среда, които са формулирани и във финансираните по ОПРР 2007-2013 г. интегрирани проекти за устойчив градски транспорт, както и в съответните предпроектни проучвания, са:

- Нарастващ трафик и задръствания – анализите показват, че броят на автомобилите прогресивно нараства и очакванията са тази тенденция да се запази до 2020 г. Ето защо е необходимо да се предприемат мерки за ограничаване на задръстванията и насърчаване използването на алтернативни форми на транспорт, включително обществен транспорт, който се смята за по-екологично чист в сравнение с автомобилите.
- Амортизиран автопарк и транспортна инфраструктура, които намаляват ефективността и скоростта, както и качеството на транспортната услуга. Лошото състояние и недостатъчната достъпност на обществения транспорт (особено по отношение на хората с увреждания) са основната причина все по-голяма част от населението да предпочита личния превоз като форма на придвижване.
- Липса на алтернативни екологосъобразни начини на придвижване и пътуване –рядко се намират алтернативи на личния превоз, липсват удобни връзки на градския транспорт, липсва развита мрежа, която да служи за алтернатива на основните пътни артерии в рамките на градовете.

Целта при развитието на устойчив градски транспорт е подобряване на жизнените и екологични условия в градовете. Ще се акцентира основно върху създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорт. Чрез поддържането на градска транспортна система от различни видове превозни средства ще бъде постигнато балансирано разделение и ще се намали отрицателното влияние върху околната среда.

Инвестициите в градски транспорт ще осигурят намалени нива на замърсяване на околната среда, които не оказват

вредно въздействие върху здравето на хората и върху самата природа.

Тъй като градският транспорт е един от най-големите замърсители на околната среда, чрез този приоритет политиката за регионално развитие ще подпомага изпълнението на интегрирани стратегии за екологично чист градски транспорт като част от интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. По-ефективно използване на съществуващата инфраструктура ще се постигне чрез укрепване на системи за екологично съобразен обществен транспорт.

Следователно развитието на интегриран градски транспорт представлява важна инвестиция, необходима за намаляване на емисиите на парникови газове и опазване на околната среда като цяло.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на градската мобилност						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
151	Дял на пътувания с обществен градски транспорт	%	Less developed	40,00	2013	43,00	Публичен ИСУН	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
• Разработване на планове за управление на трафика и внедряване на интелигентни транспортни системи, в т.ч.: автоматизирани системи за управление и контрол на трафика, системи за локализиране на превозните средства на масовия градски транспорт и осигуряване на предимство, системи за информация на пътниците в реално време, автоматизирани билетни системи, комуникационни подсистеми, системи за видеонаблюдение за нуждите на централите за градска мобилност и др.• Подобряване на достъпността на спирките на масовия градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези), като например платформи и асансьори за хора с увреждания, премахване на пречките за ориентация и информация, светлинно и звуково обявяване на спирките, ясно визуално означаване на линиите, разписания, разбираеми и за хора с намалено зрение, информация за незрящи и др.;• Обновяване на транспортната инфраструктура, като например гнездовата и контактна мрежа, подобряване на спирки, бази за ремонт, поддръжка и оборудване;• Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони;• Осигуряване на системи за защита от шума, като например осигуряване на трамвайните линии с антивибрационни и шумозащитни елементи;• Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, използващи автобуси, трамваи, тролеи, които отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт.• Изграждане/реконструкция/рехабилитация на улични мрежи, транспортна инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези и др. като елементи на техническата инфраструктура съгласно чл. 64 (1) от ЗУТ) във връзка с развитието на интегрирана система за градски транспорт, както и гнездова и контактна мрежа, спирки на обществения градски транспорт, депа, бази за	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
ремонт и поддръжка и др. във връзка с развитието на интегрирана система за градски транспорт; • Изграждане/реконструкция/рехабилитация на пешеходни алеи, тротоари и пешеходни зони, велосипедни пътеки и алеи, паркинги за велосипеди, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, като част от интегрираната система за градски транспорт; • Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, ж.п. и морски транспорт , като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари и съответните предгарови пространства общинска собственост, спирки на масовия градски транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логическа връзка между инфраструктурата и други; • Изграждане/реконструкция/рехабилитация на паркинги и други мерки, свързани с организация на паркирането в близост до възлови точки на масовия градски транспорт извън централните градски части. Конкретни бенефициенти: • 39 общини за градовете от 1-во до 3-то ниво, съгласно раздел 1.1.1; • Финансови инструменти за градовете от 1-во до 3-то ниво, раздел 1.1.1; Целеви групи: • Населението на 39 града, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на обществения градски транспорт и намаляване на трафика и от общото повишаване на качеството на живот. • Посетители и гости на градовете, които ще се възползват от възможностите за удобно и лесно придвижване в рамките на градовете. • Населението на по-малките населени места, разположени около градовете на интервенция – много хора от съседни селища работят в по-големите градове или използват услугите на администрацията или лечебните заведения, разположени в тях. • Представители на уязвими групи от обществото – подобрената достъпност на обществения транспорт ще допринесе за социалното включване на хората с увреждания.	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures

Специфични целеви територии:

Интервенциите ще се осъществяват на цялата територия на 39-те града 1-во, 2-ро и 3-то ниво, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, включително функционалните връзки със съседни населени места, които представляват част от системата на обществения градски транспорт и са включени в интегрирания проект за устойчив градски транспорт.

Обосновка:

Като крайно въздействие, изпълнението на дейностите ще доведе до подобро качество на въздуха в градовете. Транспортът в градовете е един от основните източници на замърсяване: както замърсяване на въздуха, така и шумово. За това допринасят непрекъснато нарастващият трафик и използване на лични автомобили, от една страна, както и амортизираната транспортна инфраструктура, включително автопарка на превозвачите, обслужващи градския транспорт, от друга.

Предвидените в рамките на този приоритет дейности ще допринесат за опазването на околната среда чрез подобряване характеристиките на превозните средства, обслужващи обществения транспорт – замяната на остарелите и амортизирани превозни средства с нови, отговарящи на нормативните стандарти за вредни емисии, ще намали отрицателното въздействие върху качеството на въздуха.

Транспортът оказва влияние върху здравето и живота на населението не само чрез ефектите върху околната среда. Значителен е броят на пострадалите пешеходци при опитите им да се придвижат от или до спирките на градския транспорт. В тази връзка от съществено значение е да се подобри безопасността на средата чрез осигуряване на обезопасени пешеходни връзки до спирките и гарите.

Една от основните цели на предвидените интервенции е да подобри скоростта и качеството на обслужване на обществения градски транспорт като по този начин накара повече хора да предпочетат услугите му пред превоза с личен автомобил. Цели се насърчаването на устойчива градска мобилност чрез създаване на възможности за алтернативни форми на транспорт, в това число обществен транспорт, велосипедизъм и придвижване пеша. Това може да бъде постигнато именно чрез гореописаните дейности за подобряване на транспортната инфраструктура.

Инвестициите в интелигентни транспортни системи ще подобрят пропускливостта на кръстовищата и ще осигурят предимство на превозните средства на градския транспорт чрез автоматизирано „умно” управление на светофарите, ще спомогнат за по-ефективното разпределение на превозните средства по маршрутните линии чрез центровете за управление, ще осигурят удобство и достъпност за пътниците чрез системите за

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
информация в реално време. Особен фокус ще представляват дейностите за подобряване на достъпността – осигуряване на нископодови превозни средства, рампи и асансьори за инвалиди, улесняващи достъпа до спирките на градския транспорт, звуково и визуално означаване на спирките и самите превозни средства. Така предвидените интервенции ще дадат своя принос за социалното включване на хората в неравностойно положение. Дейностите ще спомогнат за повишаване безопасността на средата чрез осигуряване на безопасен достъп до спирките на общественя транспорт. Ще се намали броят на личните автомобили в централните градски части чрез мерките за организация на паркирането в близост до възлови точки на общественя транспорт. Ще се осигури по-добра мобилност и социално включване на населението от отдалечени градски зони чрез развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони. Подкрепата ще бъде предоставена за хоризонтални интегрирани проекти за градски транспорт и устойчива градска мобилност, обхващащи територията на целите градове, с оглед осигуряване на координирано изпълнение на мерките, тяхната допълняемост и синергичен ефект. Те ще имат за цел да осигурят лесен достъп до градските зони и всички квартали, включително и до идентифицираните зони за въздействие в рамките на ИПГВР. Нуждата от изготвяне на интегрирани проекти за градски транспорт и устойчива мобилност следва да бъде идентифицирана в ИПГВР на градовете от 1-во до 3-то ниво, въз основа на анализите в ИПГВР, като се изследва ролята на града в по-широк териториален контекст. В интегрираните планове на градовете е анализирана и изведена необходимостта от подобряване и развитие на цялостната система на градския транспорт, като са представени индикативни бюджети за съответните интегрирани проекти, без да са посочвани конкретни мерки и компоненти. Подходът за изпълнение на самите проекти и финансиране на различните компоненти ще следва установения през програмен период 2007-2013 модел, при който мерките се идентифицират на базата на специално проучване, обосноваващо техния интегриран характер и съответствие с целите на оперативната програма. Задачата на бенефициента ще бъде да докаже, на базата на разработен адекватен транспортен модел и анализ разходи-ползи, че предвидените мерки са най-подходящият начин за насърчаване на устойчивата градска мобилност и че те допринасят в най-голяма степен за реализацията на визията на ИПГВР и постигането на целите на ОПРР 2014-2020. По този начин планираните инвестиции ще допринесат за цялостно подобряване на качеството на живот в градовете и ще насърчат мобилността на населението, като фактор за устойчив и приобщаващ растеж.	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Териториална концентрация: Ще се финансират проекти в рамките на 39-те града за подкрепа от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, като освен територията в строителните граници на градовете ще се покриват и функционалните връзки със съседни населени места, които представляват част от системата на обществения градски транспорт и са включени в интегрирания проект за устойчив градски транспорт. Проектите ще следва да отчитат функционирането на идентифицираните в ИПГВР зони за въздействие. Интегрираност В случай на прилагане на мерки за интегриран градски транспорт, в т. ч. и по отношение на улични мрежи, пешеходни алеи и тротоари, необходимостта от тях следва да бъде ясно изведена и обоснована в предпроектните проучвания към проектите за интегриран градски транспорт, като същевременно бъде доказан интегрираният им характер и обвързаност със системата на обществения градския транспорт (например реконструкция на улично платно, в случай когато негова лента ще се обособи за движение на средствата на масовия градски транспорт, или осигуряване на инфраструктура за нови маршрутни линии). Проектите следва да бъдат разработени в контекста на цялостното пространствено развитие на градовете, в съответствие с техните ИПГВР, и да допринасят за развитието на градската територия и на зоните за въздействие, като предоставят по-добър достъп и мобилност за населението, както и интегриране на транспортните възли със социалните, културни и икономически дейности. Многосекторно управление: Проекти за интегриран градски транспорт ще се финансират само при наличие на предварително разработено предпроектно проучване, като	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
основна отговорност за включените мерки е на общините. Финансиране, основано на нуждите В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за привличане на инвестиции или за възвръщаемост на инвестициите. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
С оглед потенциала на отделни елементи на проектите за интегриран градски транспорт да генерират приходи и възможностите за възвръщаеми инвестиции, се предвижда използването на финансови инструменти за финансиране на отделни компоненти или цялостни решения от проектите за интегриран градски транспорт. Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент 1303/2013.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
1511	Внедрени интелигентни транспортни системи	брой	ERDF	Less developed			15,00	Публичен ИСУН	Годишно

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6e
Title of the investment priority	Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на качеството на градската среда
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Териториалният дневен ред на Европейския съюз 2020 г. изтъква като приоритети за градското развитие подкрепа за полицентрично и балансирано териториално развитие и насърчаване на интегрираното развитие в градовете. Според тематичната стратегия на Комисията за градска околна среда, околната среда в градовете изпитва проблеми по отношение на високи нива на трафик и задръствания, високи нива на шум, лошо качество на застроените пространства, изоставена земя, концентрация на емисии на парникови газове, разрастване на градовете, генериране на боклук и отпадни води. Отчитайки огромното значение на инвестициите в градска среда за съживяване на градовете, насърчаване на икономическата активност и създаване на условия за растеж, и базирайки се на богатия положителен опит в тази област на ОПРР 2007-2013, оперативната програма извежда подходящите за финансиране дейности по линия на този инвестиционен приоритет. Градската среда се явява основният интегриращ фактор за проектите за градско развитие. Развитието и обновяването на градската околна среда е от важно значение за качеството на живот и привлекателността на градовете. Основен извод от Социално-икономическия анализ за нуждите на ОПРР 2014-2020 е ниското качество на градската среда, благоустройството и публичната инфраструктура на голяма част от българските градове. Идентифицира се цялостна необходимост от благоустрояване на физическата инфраструктура на градовете, което ще надгради и допълни мерките, изпълнявани по ОПРР 2007-2013. До 31 декември 2012 г., по отношение на развитието и подобряването на градската среда, ОПРР 2007-2013 г. отчита следните резултати: - Подобрената паркова среда, озеленени площи и детски площадки обхващат площ от 2 089 437 м², благодетелстваното население е 2 073 355 души.

	- Изградените и рехабилитирани пешеходни зони, велоалеи и тротоари обхващат площ от 465 635 м² . Въпреки това, все още големи райони от градовете се характеризират с остаряла или липсваща базисна инфраструктура, изключително лошо състояние на паркове, градинки, детски и спортни площадки, липса или незадоволително количество и качество на паркинги, велосипедни и пешеходни алеи. Съществуват градски райони в нарушено екологично състояние, както и зони с голяма концентрация на уязвими, включително малцинствени групи, в които състоянието и качеството на средата са далеч под възприетите стандарти. Един от основните недостатъци на градската среда е липсата на възможност за безпрепятствено придвижване по улиците и на нормален достъп за хора с увреждания до административни сгради, паркове, развлекателни и спортни комплекси, което допълнително задълбочава проблема със социалната изолация на тази група от населението. Адресирането на проблемите с градската инфраструктура ще допринесе за социалната интеграция на уязвими групи от населението и ще подобри цялостно качеството на живот в градовете. По този начин ще се задържи трудоспособното население, ще се насърчи раждаемостта и ще се повлияе в голяма степен на отрицателните демографски тенденции, тъй като привлекателността и европейския облик на градовете е важен фактор за хората избрали да живеят, работят и инвестират в тези градове.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Двигателят на растеж на градовете е икономическото развитие. В голяма част от градските центрове в страната икономическите зони са в лошо инфраструктурно състояние. В тази връзка, в рамките на ИПГВР се включва зона за въздействие – „Зони с потенциал за икономическо развитие“. Това са градски територии с преобладаващо предназначение за производствени и други бизнес дейности с функционални, средови характеристики и състояние на техническа инфраструктура, които не отговарят на инвестиционното търсене за развитие на съществуващите и на нови икономически дейности. Основните характеристики, на които отговарят териториите за икономическа активност на градовете, подлежащи на

възстановяване са следните: концентрация на икономически дейности, наличие на техническа инфраструктура, нуждаеща се от обновяване, рехабилитация или реконструкция; необходимост от свързваща инфраструктура; нарушени екологични параметри на територията. Една от основните характеристики на големите градове, изведена от социално-икономическия анализ е наличието на западнали индустриални зони.

Чрез подходящи интервенции тези зони могат да се превърнат в привлекателно място за развитие на бизнес, предприемачество и творчески индустрии и по този начин да допринесат за създаването на нови работни места.

Същевременно подобреното качество на средата на цялата градска територия е фактор, който влияе върху усещането за по-добър стандарт на живот. Това ще спомогне за задържането и привличането на млади хора и качествена работна сила, което ще допринесе за засилване интереса на предприемачи и инвеститори.

Цялостната реконструкция на градските територии ще увеличи икономическата активност, ще привлече инвестиции и частни капитали за развитие на икономиката на градовете и съответно на областта и региона, в който те се намират.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на качеството на градската среда						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
121	Население, ползващо се от подобрена градска среда	%	Less developed	43,00	2013	59,00	НСИ, Публичен ИСУН, Общински администрации	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.
Specific objective		2 - Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
122	Разходи за дълготрайни материални активи	евро	Less developed	9 761 324 860,00	2012	9 975 875 664,00	НСИ, раздел „Бизнес статистика“, индикатор „Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи“: http://www.nsi.bg/bg/content/1843/%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures
<u>Градска среда</u> • Изграждане и възстановяване на зони за обществен отдых, като например паркове, зелени площи, детски площадки, зоопаркове, градски площи, междублокови пространства, спортни площадки за свободен достъп и др., включително поставяне на пейки, беседки, възстановяване на чешми, фонтани, водни площи, статуи, паметници и други елементи от градското обзавеждане, изграждане и ремонт на обществени тоалетни;• Изграждане, реконструкция, рехабилитация на физическите елементи на градската среда, като например пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, подлези, надлези и мостове за пешеходци и велосипедисти, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, информационни табели и др.;• Изграждане, рехабилитация и реконструкция на улични мрежи и обществени паркинги;• Инсталиране на енергоспестяващо улично осветление и осъществяване на мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, като например поставяне на осветление на паркови площи, охранителни системи за наблюдение на обществени места и др.• Въвеждане на системи за контролиран достъп в пешеходни зони на МПС, като например механични/хидравлични/ел.прегради недопускащи достъп на МПС в пешеходните зони, но спускащи се при подаден сигнал от линейка, пожарна, полицейски автомобил, автомобили за почистване, които позволяват влизане в тях и на други автомобили (например на доставчици на магазини и др.) в точно регламентирани часове в които е позволен достъп, връзка на системата със системата за видео наблюдение и т.н ;• Създаване на достъпна архитектурна среда, свързана с горните направления, включително подобряване на достъпа за хора с увреждания	

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures

до сгради, в които е разположена общинската администрация;

Зони с потенциал за икономическо развитие

- Подобряване и реконструкция на съществуваща или строителство/ развитие на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса, като например комуникационна свързаност, строителство/ реконструкция/ рехабилитация на улици, осигуряващи достъп до и в индустриалните и бизнес зони, , публично осветление, връзки към главната газоснабдителна, електроснабдителна, водоснабдителна и канализационна мрежа, поставяне на указателни знаци и информационни табели, охранителни системи до или в рамките на бизнес зоните и терените и др. в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие към ИПГВР;
- Строителство, обновяване, рехабилитация, реконструкция и ремонт на бизнес и индустриални зони в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие към ИПГВР, в т. ч. и на сгради, включително внедряване на мерки за енергийна ефективност в сградите, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др., както и обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградите, въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на сградите за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно и подобряване достъпа за хора с увреждания за съответните сгради;
- Озеленяване, места за отдих, велоалеи, паркинги за велосипеди и автомобили на работещите в зоните с потенциал за икономическо развитие;

Конкретни бенефициенти:

- 67 общини, съгласно раздел 1.1.1;
- Финансови инструменти;

Целеви групи:

- Населението на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на градската среда и общото повишаване на качеството на живот.

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures
• Насърчени инвеститори съгласно Закона за насърчаване на инвестициите. • Представители на уязвими групи от обществото – подобрената достъпност до обектите ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение. Специфични целеви територии: Група дейности „Градска среда” предвиждат интервенции във всички зони за въздействие, включени в ИПГВР на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, както и на цялата територия на градовете от ниво 4, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020. Група дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“ ще се реализират в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие, включени в ИПГВР на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, както и на цялата територия на градовете от ниво 4, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020. За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по група дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“ извън зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на общинската територия и в рамките на определения в Приоритетна ос 1 праг от 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1. Тези проекти следва да бъдат част от ИПГВР, да съответстват на Общинския план за развитие и да включват обосновка за техния принос за подобряване на функционалните връзки между града и неговата периферия. Обосновка: Дейностите за подобряване на градската среда са пряко насочени към постигане на специфична цел 1 „Подобряване на качеството на градската среда“. Градовете и урбанизираните територии могат да бъдат успешни и устойчиви, само ако гражданите желаят да живеят и работят в тях и имат възможност да общуват, пътуват и да създават своите домове. Те могат да бъдат привлекателни за чуждестранния бизнес, инвеститори и туристи, ако цялостната градска среда е безопасна, устойчива и с високо екологично и естетическо качество.	

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures
Ето защо ще се финансират конкретни инвестиции, насочени към определени градски райони, физическото им обновяване и благоустройство, за да се създаде привлекателна градска среда. Зелените площи в градовете имат силно влияние върху качеството на живот на техните жители. Те предоставят възможности за физическо възстановяване, социални контакти, отмора и спокойствие. Зелените площи са важни и за градското биоразнообразие, контактът с което е средство за насочване на общественото внимание към по-широкообхватните проблеми, свързани с опазването на околната среда. Дейностите за подкрепа за зони с потенциал за икономическо развитие са пряко насочени към изпълнение на специфична цел 2 „Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие“ и са пряко насочени към постигане на растеж и осигуряване на работни места. Съгласно последните промени и изменения на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ), одобрени и обнародвани в ДВ бр. 16 от 19.02.2013г., се провежда политика за нарастване на инвестициите за насърчаване на икономически дейности и проекти с висока добавена стойност и създаване на нови работни места. Основна цел е намаляване на регионалните диспропорции в социално-икономическото развитие в България. В Правилника за прилагане на ЗНИ са заложили минимални критерии в т.ч. създаване на нови работни места, за инвестиционните проекти, които могат да се възползват от насърчителните мерки. Те получават сертификат за клас инвестиции – приоритетен инвестиционен проект, клас А или клас Б. Увеличени са правомощията на общините за насърчаване на инвестициите. Една от мерките за насърчаване е подпомагане за изграждане на елементи от техническата инфраструктура от страна на общините. Мерките и дейностите за подкрепа на „Зони с потенциал за икономическо развитие“ в Приоритет 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 предлагат възможности за финансова подкрепа и реализиране на инфраструктурните мерки за насърчаване на инвестициите по ЗНИ. Допълняемостта на мерките на ОПРР 2014-2020 и мерките на ЗНИ води до интегриран териториален подход на развитие на икономическите територии в градовете. Предвидените дейности ще дадат импулс за съживяване на местните икономики, запазване на съществуващите и създаване на нови работни места.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Териториална концентрация: Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР. Многосекторно управление: Проектите ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в рамките на ИПГВР и с водеща роля на общините. Финансиране, основано на нуждите В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-големи нужди или най-висок потенциал за привличане на инвестиции, за възвръщаемост на инвестициите и постигане на икономически растеж в регионите. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за подобряване на градската околна среда; Интегрираност на инвестициите Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4, както и засилване на функционалните връзки с околните територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.	

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures
Предвижда се използването на финансови инструменти за всички групи дейности. Предвижда се до 2/3 от средствата за група дейности за подкрепа на зони с потенциал за икономическо развитие да се реализират чрез безвъзмездна финансова помощ предоставена на 67 общини – конкретни бенефициенти, които да постигат заложените в закона за насърчаване на инвестициите възможности за насърчаване на сертифицирани инвестиционни проекти. До 1/3 от ресурса на инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: „Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума“ за група дейности за подкрепа на „Зони с потенциал за икономическо развитие“ ще се реализират чрез финансови инструменти, от които могат да се възползват общини, частни инвеститори и публично-частни партньорства, които да инвестират в зоните за икономическо развитие, в т. ч. и инвеститори, които съгласно ЗНИ имат сертифицирани инвестиционни проекти. Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент 1303/2013.	

2.A.6.4 *Planned use of major projects* (where appropriate)

Investment priority	6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures

Не се предвижда използване на големи проекти.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		6e - Taking action to improve the urban environment, to revitalise cities, regenerate and decontaminate brownfield sites (including conversion areas), reduce air pollution and promote noise-reduction measures							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO22	Land rehabilitation: Total surface area of rehabilitated land	Hectares	ERDF	Less developed			166,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Годишно
CO38	Urban Development: Open space created or rehabilitated in urban areas	Square metres	ERDF	Less developed			5 991 532,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Годишно
CO39	Urban Development: Public or commercial buildings built or renovated in urban areas	Square metres	ERDF	Less developed			25 107,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Годишно

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9a
Title of the investment priority	Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Що се отнася до подкрепата за маргинализирани групи от населението, включително роми, ОПРР играе пряка роля в изпълнението на Приоритет 3 "Жилищни условия" на Национална стратегия за интегриране на ромите в Република България 2012-2020 г. , приета на 13.03.2012 . Според Националния статистически институт и данните, представени в Стратегията за ромите (Преброяване на населението и жилищния фонд, 2011 г.), ромското население остава третата по големина етническа група в България. В градовете живеят около 55,4% от тези, които се самоопределят като роми. Един от основните проблеми, пред които са изправени ромите, е концентрацията им в отделни квартали, което води до социална изолация, влошаване на условията на живот, проблеми, свързани с изграждането и поддръжката на инфраструктура и хигиена, проблеми с транспорта и трудности при предоставянето на услуги. По данни на НСИ (Преброяване на населението и жилищния фонд, 2011) етническите българи заемат средно 23,2 квадратни метра жилищна площ на човек, в сравнение с ромите, които заемат само 10,6 квадратни метра на човек. Анализът на стратегическите документи в сферата на социалната политика показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 са свързани с: осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания и осигуряване на социални жилища за уязвими групи от населението, в това число и ромско население. Мерките и дейностите в социалната сфера в градовете са предназначени именно към застрашени от социално изключване групи от население (в това число и роми). Основни мерки, изведени от важни стратегически документи за социална политика са: осигуряване на алтернативно жилищно настаняване на семейства от маргинализирани групи. В рамките на определяне на ИПГВР общините дефинират такива социални зони за

	въздействие, в които има компактни маргинализирани групи, в т.ч. и роми.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Подобряване на условията за модерни социални услуги
Results that the Member States seek to achieve with Union support	По отношение на социална инфраструктура, ОПРР 2014-2020 ще спомогне за постигане на целите, заложен в секторните документи за социална политика като Националната концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012-2030 г.), Националната стратегия за демографско развитие на населението в Р. България (2012-2030 г.), Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Р. България“ (2010) и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020. Средствата, отпуснати от републиканския бюджет за социални услуги са недостатъчни. Това, са държавни средства за издръжка на услугите, а не за изграждане и дефиниране на нови такива. В условията на финансова и икономическа криза общините заделят ограничени средства за определяне на иновативни услуги – инвестиции в строителство и във въвеждането на нови услуги. Обектите на социална инфраструктура в страната са 991. През изминалия програмен период ОПРР 2007-2013 финансира 105 от тях (11%), като 12 % от подкрепените социални обекти са в градовете (89), а 6,4% са в селата (16). Осигуряването на подходяща социална инфраструктура е ключов фактор за ефективно социално включване и участие в живота на обществото на уязвимите групи. Основните цели на социалната политика в рамките на интегрираното и устойчиво градско развитие обхващат интеграция на групите в неравностойно положение и осигуряване и подобряване на битови условия за уязвимите и необлагодетелстваните групи от населението. Развитието на социалната инфраструктура ще повиши качеството на предоставяните социални услуги.
ID of the specific objective	3
Title of the specific objective	Подобряване на условията за масов спорт и културен живот в градовете

Results that the Member States seek to achieve with Union support

Спортната инфраструктура в страната се характеризира с морално остарели съоръжения, лоша поддръжка и единични опити за ново строителство на спортни площадки и зали. Недостатъчен е броят на специализираните площадки по местоживеене, на велоалеи и други спортни съоръжения, които предоставят възможности за самостоятелно или организирано практикуване на спорт.

Общият брой на регистрираните в публичния регистър спортни обекти и съоръжения за социален туризъм към 2010 г. на територията на Република България е 2012, като приблизително 90 на сто от тях са под управлението на общините, 7 на сто са държавна собственост и едва 3 на сто са частна собственост.

Съгласно Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България 2012 – 2022) в по-голямата си част тази материално-техническа база е амортизирана и не отговаря на международните стандарти за провеждане на спортни, културни, здравни и други дейности, както и на изискванията за безопасност. Няма достъпна среда за хора с увреждания.

Осигуряването на подходящи условия за спорт и отдих ще има своя принос в борбата с демографския спад в градовете, както и в привличането на частни инвестиции и съответно нови възможности за заетост.

Интервенциите в спортна инфраструктура ще осигурят възможност за провеждане на масови спортни и други обществени събития в градовете, което ще окаже влияние върху икономическата активност и по този начин ще допринесе за устойчив и приобщаващ растеж.

В тази връзка от ключово значение е осигуряването на възможности и подходящи условия за спорт, т.е. инфраструктура и съоръжения, които да привличат и насърчават интереса на населението и особено младите хора към спортни дейности. Това в значителна степен ще допринесе за подобряване здравния статус на населението и качествените характеристики на работната сила.

Градовете са центрове на социално-икономическия живот в страната, в това число и на културата. Духовният и културен живот на населението е от важно значение за развитието на градовете. Културно-историческото развитие на България обуславя богатото културно наследство и разнообразните културни особености на градските територии. Развитието на културния живот и инфраструктура в градовете повишава и качеството на живот на хората, живеещи в

тях.

Обектите, свързани с културата играят ключова роля за градския живот. Лошото състояние на материалната база неминуемо води до цялостно влошаване на качеството на услугите в областта на културата. Единични и изолирани са случаите, в които е помислено за подобряване на достъпа за хора с увреждания – не само чрез достъпна архитектурна среда, но и чрез съвременни аудио-визуални техники, насочени към тази група от населението.

Ето защо чрез инвестициите в културна инфраструктура се цели повишаване на атрактивността на културните обекти, с оглед насърчаване участието в културния живот на населението като фактор за социално сближаване и интеграция на онези членове на обществото, които по една или друга причина са в уязвимо и неравностойно положение.

Отчетен е и потенциалът на културните институции за генериране на приходи и възможността за възвръщаемост на инвестициите. Интервенциите в културна инфраструктура ще окажат стимулиращо въздействие върху заетостта в сферата на услугите и ще насърчат развитието на нови форми на заетост в областта на занаятите и творческите индустрии. В резултат ще се постигне устойчиво градско развитие и ще се създадат предпоставки за интелигентен и приобщаващ растеж.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
141	Представители на маргинализирани групи, включително роми с подобрени жилищни условия	брой	Less developed	740,00	2013	3 815,00	МТСП	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.
Specific objective		2 - Подобряване на условията за модерни социални услуги						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
142	Дял на модернизирани обекти за социални услуги	%	Less developed	6,97	2013	15,00	НСИ, раздел „Социални услуги“: http://www.nsi.bg/bg/content/3328/%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D1%83%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3%D0%B8, Общини	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.
Specific objective		3 - Подобряване на условията за масов спорт и културен живот в градовете						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
143	Дял на модернизирани културни/спортни обекти	%	Less developed	1,63	2012	10,00	НСИ, раздел „Култура“: http://www.nsi.bg/bg/content/3	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
<u>Социална инфраструктура</u> • Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, чрез строителство, реконструкция, ремонт, разширение социалните жилища и благоустрояване на прилежащото околно пространство, в които да бъдат настанени представители на целевата група; осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до социалните жилища, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;• Основен ремонт/реконструкция/изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за възрастни хора и хора с увреждания извън държавната политика за деинституционализация – дневни центрове, приюти, кризисни центрове, социални общежития и др., включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до горепосочените сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;• Основен ремонт/реконструкция/ изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за деца извън държавната политика за деинституционализация - центрове за работа с деца на улицата, кризисни центрове, дневни центрове, консултативни центрове и др., включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до горепосочените сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
• Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване. <u>Спортна инфраструктура</u> • Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура, като например спортни зали, плувни басейни, футболни игрища, стадиони, комбинирани игрища за волейбол и баскетбол, тенис кортове и др, включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до горепосочените сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд. <u>Културна инфраструктура</u> • Развитие на инфраструктурата в сферата на културата чрез строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане например на културни центрове, театри, читалища, библиотеки, опери, галерии, изложбени зали и други обекти, свързани с културния живот, включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до горепосочените сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд. Конкретни бенефициенти по група дейности „Социална инфраструктура“: • 67 общини, съгласно раздел 1.1.1, за обекти в рамките на ИПГВР; Конкретни бенефициенти по група дейности „Спортна инфраструктура“ • 39 общини, съгласно раздел 1.1.1, за обекти в рамките на ИПГВР;	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
• Финансови инструменти за обекти в рамките на ИПГВР за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво; Конкретни бенефициенти по група дейности „Културна инфраструктура“ • 67 общини, съгласно раздел 1.1.1, за обекти в рамките на ИПГВР; • Финансови инструменти, за обекти в рамките на ИПГВР; Целеви групи: • Уязвими групи от населението на 67 града: деца, безработни, работещи бедни, неграмотни, нискоквалифицирани и нискообразовани хора в трудоспособна възраст, бездомни, самотно живеещи без близки и роднини, многодетни семейства, самотни родители с деца, пенсионери, маргинализирани групи, в т.ч. ромите, хора с увреждания; • Населението на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на социалната инфраструктура и общото повишаване на качеството на живот. • Посетители и гости на градовете, които ще се възползват от подобрените възможности за културни мероприятия, социални среда, контакти и включване. Специфични целеви територии: Интервенциите по групи дейности социална и културна инфраструктура ще се осъществяват в рамките на ИПГВР, съответно в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и територията на целия град за градовете от ниво 4. Специален фокус ще представляват социалните зони за въздействие с оглед максимално адресиране на нуждите на маргинализираните групи от обществото и по-специално ромите, които в по-голямата си част са концентрирани в тези зони. Интервенциите по група дейности „Спортна инфраструктура“ ще се осъществяват само в ИПГВР на градовете от 1-во до 3-то ниво. В градовете от 1-во до 3-то ниво са допустими за финансиране проекти в рамките на инвестиционния приоритет (всички групи дейности), извън	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на територията на общината и в рамките на ограничението от 20% за всички дейности извън зоните за въздействие от индикативния референтен бюджет за съответния град. Тези проекти трябва да бъдат част от ИПГВР, съвместими с Общинския план за развитие и да включват обосновка за техния принос за подобряване на функционалните връзки между града и неговата периферия. Обосновка: Дейностите са пряко насочени към изпълнение на специфичните цели за подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите, подобряване на условията за модерни социални услуги и подобряване на условията за масов спорт и културен живот в градовете. Бедността е една от основните причини за социална изолация в градовете. Едно от измеренията на бедността е липсата на подслон или нормални условия на живот, съответстващи на съвременните стандарти. Много от представителите на целевите групи живеят при мизерни условия без достъп до комунални услуги, без вода и електричество. Ето защо предвидените в рамките на приоритета дейности са насочени към разрешаване на този проблем, а именно: осигуряване на адекватни условия на живот за уязвимите групи от населението. Строителството на нови, както и ремонтът или разширението на съществуващи социални жилища ще отговори на нарастващите потребности от осигуряване на достъпен подслон за най-бедните представители на обществото. Правото на жилище е основно човешко право и предвидените дейности имат за цел да осигурят равен достъп до това право на всички членове на обществото. Осигуряването на нормални условия за живот и грижа за уязвимите групи ще помогне за повишаване на тяхната мотивацията да излязат от изолацията и да положат усилия за социализация, водене на пълноценен живот и интегриране на пазара на труда. В много от градовете има райони с компактно ромско население, които живеят при условия, немислими за съвременния човек. Планираните интервенции ще допринесат за осигуряване на адекватни условия на живот за това население, както и за социалната интеграция на ромите в рамките на по-широката социална зона в ИПГВР. България е на едно от последните места в Европа по здравен статус и спортна активност на населението. Липсата на подходяща и достъпна спортна база се отразява демотивиращо върху практикуването и развитието на спорта за всички.	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
По данни на Eurobarometer по ниво на физическата активност на гражданите България се нарежда на последно място сред страните от ЕС с едва 3 % редовно практикуващи спорт и 58 % никога неучастващи в спортни дейности. 46% заявяват, че по местоживеене не им се предоставят достатъчно възможности за спорт и физическа активност. По този показател България се нарежда също на последно място сред страните – членки на ЕС. Спортната активност е стимул за социално сближаване и интеграция в обществото. Осигуряването на възможности за спорт, особено за децата, подрастващите и младежите, както и представителите на тези възрастови групи от ромското население, ще допринесе за тяхното пълноценно участие в обществения живот и за намаляване на хулиганските прояви и детската престъпност. В тази връзка, качеството, достъпността и привлекателността на базите и инфраструктурата за масов спорт е съществен фактор за повишаване на спортната активност на населението и социална интеграция на хора в неравностойно положение. Обновяването на културната инфраструктура в градовете, като част от интегрираните мерки за градско развитие, ще допринесе за социално включване, чрез насърчаване на културния живот в градовете. Дейностите по подобряване на културната и спортна инфраструктура не могат да бъдат отделени от мерките за градско развитие. По данни от регистрите на Министерството на културата в България има: 168 музея, 45 галерии, 17 института за музикално и танцово изкуство, 44 регионални и общински библиотеки и 3521 читалища. През програмен период 2007-2013 се финансират разнообразни по вид културни обекти. Най-голям брой обекти, получили подкрепа по ОПРР, са читалищата. Финансирани са 42 читалища, това обаче е едва 1,2% от всички. В градовете са финансирани едва 5 обекта, а в селата 37. В допълнение, в рамките на 67-те градски центрове, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, попадат 14% от всички читалища и 72% от тези намиращи се в градовете (494 обекта). Финансирани са 10 музея, което е 6% от всички обекти, 65.5% от тях попадат в определените 67 града за подкрепа по ОПРР 2014-2020. През периода 2007-2013 са подкрепени едва 2 галерии, 37 от общо 45 обаче попадат в градовете за подкрепа по ОПРР 2014-2020. Финансирани са 2 регионални и общински библиотеки, 38 от тях или 86,4% попадат в 67-те града за подкрепа по ОПРР 2014-2020. В допълнение, 100% от театрите и от институтите за музикално и танцово изкуство попадат в 67-те града за подкрепа по ОПРР 2014-2020. През	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
периода 2007-2013 са финансирани 4 театъра и 4 института за музикално и танцово изкуство. Териториалното разпределение на обектите от културната инфраструктура в България е разгледано от социално-икономическия анализ на ОПРР 2014-2020 от гл. т. на градските общини, които са предложени за подпомагане по линия на ОПРР 2014-2020. Териториалното разпределение на обектите от културната инфраструктура показва, че основната част от тях са локализиращи в предложените целеви градове за подкрепа от ОПРР 2014-2020. При някои групи като напр. театрите и институтите за музикално и танцово изкуство практически 100% от обектите са разположени в тези градове. Единствено при читалищата много малък дял от обектите са разположени в целевите градове поради спецификата на тези културни институции и големия им брой и локализацията им даже в много малки населени места. Насърчаването на културния живот и спортната активност в градовете е стимул за социално сближаване и интеграция на уязвими групи от обществото. Конкретен принос в тази насока ще имат мерките за подобряване на достъпността в обектите на интервенция. Ще се финансира осигуряването на достъпна среда за хора с увреждания, както в жилищния сектор, чрез осигуряване на жилища, пригодени за специалните потребности на тази целева група, така и в публичните сгради, в които се предоставят социални услуги. По този начин мерките ще допринесат за насърчаване на социалното включване на хората с увреждания. Предвидените мерки за енергийна ефективност и внедряване на инсталации за използване на енергия от възобновяеми източници ще дадат своя принос за опазване на околната среда и подобряване качеството на въздуха в градовете чрез намаляване потреблението на енергия и съответно на емисиите на парникови газове. Дейностите в рамките на този приоритет в максимална степен насърчават устойчивото градско развитие, тъй като допринасят за осигуряване на равни възможности за всички членове на обществото чрез насърчаване на социалното включване на уязвимите групи, както и за опазване на околната среда чрез мерките за енергийна ефективност. Интервенциите ще допринесат и за цялостно подобряване на облика на градовете, повишаване качеството на градската околна среда и на стандарта на живот на населението.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Териториална концентрация: Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР. Многосекторно управление: Проектите ще бъдат финансирани на база предефиниране списъци с обекти в рамките на ИПГВР на общините. Финансиране, основано на нуждите Най-малко 5% от общия бюджет на приоритетна ос 1 ще бъде насочен към развитието на група дейности за социална инфраструктура. В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за социално включване. Проектните предложения за осигуряване на общински социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение следва да са в съответствие с Националната стратегия на Р. България за интегриране на ромите 2012-2020 г. В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за привличане на инвестиции, за възвръщаемост на инвестициите и постигане на икономически растеж в регионите. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

Интегрираност на инвестициите

Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4 и подобряване на функционалните връзки със съседните територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

С оглед потенциала за възвръщаемост, инвестициите от ОПРР 2014-2020 г. в спортна инфраструктура ще се осъществяват изцяло чрез финансови инструменти.

Поради съществуващ потенциал за генериране на приходи и за възвръщаемост на инвестициите, група дейности за културна инфраструктура ще бъдат подкрепяни комбинирано, чрез финансови инструменти и безвъзмездна финансова помощ.

Мерките за подкрепа на читалища и библиотеки ще бъдат изключени от планираното използване на финансови инструменти и ще бъдат финансирани изцяло с безвъзмездна помощ.

Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент 1303/2013.

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO40	Urban Development: Rehabilitated housing in urban areas	Housing units	ERDF	Less developed			1 185,00	Публичен ИСУН	Годишно
1421	Население, ползващо подобрени социални услуги	лица	ERDF	Less developed			248 339,00	Публичен ИСУН	Годишно
1431	Брой на подкрепените обекти на спортната и културна	обекти	ERDF	Less developed			294,00	Публичен ИСУН	Годишно

Investment priority		9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	инфраструктура								

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10a
Title of the investment priority	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на условията за модерни образователни услуги
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 са свързани с подобряване на материалната база и техническото оборудване в детските градини, училищата и висшите учебни заведения. От решаващо значение за България е да инвестира в качеството, конкурентоспособността и ефективността на образованието, което зависи до голяма степен от условията за преподаване – т.е. от съответната инфраструктура. Необходимо е образователната инфраструктура (училища и детски градини) да бъде развивана, поради директната й връзка с икономическото развитие. Тази инфраструктура е важна за по-доброто съчетаване на образователния избор с нуждите на пазара на труда и за по-лесното интегриране на младите хора на пазара на труда, за предотвратяване на социалните проблеми, които са скъпи за обществото, както и за намаляването на отпадащите от общото образование ученици и за научаването на основни работни навици. Като цяло предвидените до момента дейности, свързани с подобряване на образователната инфраструктура, с изграждане на по-благоприятна среда и популяризиране на

ученето през целия живот, са с изпълнение, което е под необходимите потребности, дължащо се най-вече на липсата на финансов ресурс.

Изготвените от страна на Министерството на образованието и науката анализи показват, че в областта на предучилищното и училищното образование съществуват следните нужди:

В областта на предучилищното образование:

- Основно трябва да се решава въпроса с недостатъчния брой на местата в детските градини в някои от големите градове, чрез извършване на ново строителство. В по-малките населени места, където има наличен сграден фонд, усилията следва да се насочат към неговото обновяване и модернизация.
- В отделни общини се наблюдава недостатъчно ефективна политика на управление и стопанисване на сградния фонд на детските градини, включително разпоредителни действия с тях не по предназначение, която следва да се промени.
- Усилията на местните власти следва да се насочат към разработване на по-дългосрочни политики за развитие на образователната инфраструктура, нейното стопанисване, поддръжка и модернизация.
- Въвеждането на задължителна предучилищна подготовка от 4 годишна възраст през 2016 г., трябва да бъде съобразено също така с демографския процес по райони и области, както и с прилагане на гъвкаво планиране при изграждане на образователна инфраструктура.

В областта на училищното образование:

- Усилията следва да се насочат към повишаване на ефективността чрез реализация на проекти за енергийна ефективност, подобряване на материалната база, осигуряване на съвременен оборудване и обзавеждане, свързани със създаването на привлекателна образователна среда.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др.

Предоставянето на съвременни условия в образователната инфраструктура ще подобри качеството на образованието

	и ще намали процента на преждевременно напусналите сферата на образованието. От друга страна създаването на привлекателна среда в училищата и на възможности за извънкласни занимания ще повишат мотивацията на младежите да продължат своето образование и след завършване на средните училища и съответно ще допринесе за повишаване броя на хората с висше образование.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на условията за модерни образователни услуги						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
131	Дял на модернизираниите образователни институции	%	Less developed	9,11	2013	15,00	НСИ, раздел „Образование и учене през целия живот“, индикатор „Детски градини, деца, педагогически персонал, места и групи в детските градини по статистически зони, статистически райони, области	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Строителство, реконструкция и ремонт на общински образователни институции“, като например детски ясли и градини, основни и средни училища (напр. учебни зали, библиотеки, лаборатории, спортни съоръжения, учебни корпуси, общежития, интернет връзки), включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерки за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостната им модернизация. Конкретни бенефициенти: 67 общини, съгласно раздел 1.1.1, за обекти в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво, съгласно ИПГВР. Целеви групи: Деца, подрастващите и младежите, незавършили средно образование на територията на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, които ще бъдат директни ползватели на инфраструктурата. Специален фокус ще представляват представители на тези възрастови групи от ромското население, което е с най-нисък образователен статус и с ограничен достъп до образователни услуги.Семейства с деца на територията на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020 – подобряване достъпа до качествено образование за децата е стимул за задържане на работоспособното население в регионите и допринася за справяне с отрицателните демографски тенденции.	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
• Представители на уязвими групи от обществото – подобрената архитектурна среда ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение. Специфични цели територии: • Интервенциите ще се осъществяват в рамките на ИПГВР, съответно в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и цялата градска територия в градовете от 4-то ниво. За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по този инвестиционен приоритет извън зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на общинската територия и в рамките на определения в Приоритетна ос 1 праг от 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1. Тези проекти следва да бъдат част от ИПГВР, да съответстват на Общинския план за развитие и да включват обосновка за техния принос за подобряване на функционалните връзки между града и неговата периферия. Обосновка: Дейностите са пряко насочени към постигане на специфичната цел на инвестиционния приоритет, а именно „Подобряване на условията за модерни образователни услуги“. Една от причините за ранно отпадане от училище е именно лошата образователна инфраструктура, ограничени възможности за получаване на профилирано образование, липса на капацитет за целодневни дейности в училищата. Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат за непосредствен резултат подобряване качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труд. Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентоспособна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование. Мерките, свързани с ново строителство, ще отговорят адекватно на нуждите от по-голям брой места в детските градини, а по-късно и в училищата, и ще осигурят равен достъп до образование за младото поколение. Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото. Внедряването на мерки за енергийна ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници ще допринесат за подобряване качеството на околната среда. Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до по-добри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност. В подкрепа на това са и данните от статистиката, изследвани от социално-икономическия анализ на ОПРР 2014-2020 - 83,3% от общинските специални училища, 42,9% от общинските професионални училища и 38,5% от всички общообразователни училища (72% от училищата в градовете) и 38,6% от всички детски градини (72,2% от детските градини намиращи се в градовете) се намират в 67-те целеви градове за подкрепа. Основната част от финансираните през период 2007-2013 училища са общинските, въпреки това те обхващат едва 20% от всички общински общообразователни училища (2089). В градовете са подкрепени 282 училища, 25,2 % от градските учебни заведения, а в селата са финансирани 139 или 14,3 % от селските училища. Състоянието на финансираните общински детски градини е подобно. Подкрепа са получили 15,8% (327) от всичките 2072 детски градини. В градовете са финансирани 22% от обектите, а в селата 9%.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Териториална концентрация: Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР. Многосекторно управление: С оглед значението на общинската образователна инфраструктура за политиката на градско развитие, проектите ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в рамките на ИПГВР. Финансиране, основано на нуждите В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за постигане на социално включване и постигане на целта за подобряване на условията за предоставяне на модерни образователни услуги. Доставките на оборудване и обзавеждане следва да водят до подобряване качеството на учебния процес. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност, подобряване на околната среда и социално включване. Интегрираност на инвестициите Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4, и подобряване на функционалните връзки със	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
съседните територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Не се предвижда използване на финансови инструменти.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure					
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting

					M	W	T		
CO35	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons	ERDF	Less developed			149 159,00	Публичен ИСУН, МРР, Общински администрации	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO22	O	Land rehabilitation: Total surface area of rehabilitated land	Hectares	ERDF	Less developed			66			166,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
CO32	O	Energy efficiency: Decrease of annual primary energy consumption of public buildings	kWh/year	ERDF	Less developed			69 897 876			174 817 531,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
CO35	O	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons	ERDF	Less developed			59 639			149 159,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator,
CO38	O	Urban Development: Open space created or rehabilitated in urban areas	Square metres	ERDF	Less developed			2 395 614			5 991 532,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
CO40	O	Urban Development: Rehabilitated housing in urban areas	Housing units	ERDF	Less developed			474			1 185,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
1421	O	Население, ползващо подобрени социални услуги	лица	ERDF	Less developed			99 294			248 339,00	Публичен ИСУН	Годишно
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			321 558 224,08			804 230 656,32	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложили в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се определя въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

Съгласно член 5 (1) на Прилагащ регламент № 215/2014, индикаторите за изпълнение в рамката за изпълнение следва да съответства на повече от 50 % от финансовото разпределение по приоритетната ос. Заложените показатели в рамката на изпълнение съответстват на 50,9% от финансовото разпределение по операции по приоритетна ос 1 на ОПРР. Финансовото разпределение и съответната тежест на индикаторите за изпълнение по съответните инвестиционни приоритети са следните:

1. Инвестиционен приоритет 1.1, мерки за енергийна ефективност в публични сгради – 9,4%;

2. Инвестиционен приоритет 1.2, мерки за градска среда и възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие – 26,2%;
3. Инвестиционен приоритет 1.3 – 9,6%;
4. Инвестиционен приоритет 1.4, мерки за инфраструктури за социални услуги и жилищни условия – 5,6%;

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	013. Energy efficiency renovation of public infrastructure, demonstration projects and supporting measures	74 297 450,98
ERDF	Less developed	014. Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures	148 594 901,96
ERDF	Less developed	043. Clean urban transport infrastructure and promotion (including equipment and rolling stock)	85 104 352,94
ERDF	Less developed	044. Intelligent transport systems (including the introduction of demand management, tolling systems, IT monitoring control and information systems)	36 473 294,12
ERDF	Less developed	051. Education infrastructure for school education (primary and general secondary education)	45 619 288,23
ERDF	Less developed	052. Infrastructure for early childhood education and care	45 619 288,23

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	054. Housing infrastructure	22 154 877,27
ERDF	Less developed	055. Other social infrastructure contributing to regional and local development	116 718 377,79
ERDF	Less developed	072. Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)	22 514 590,67
ERDF	Less developed	085. Protection and enhancement of biodiversity, nature protection and green infrastructure	81 052 526,40
ERDF	Less developed	089. Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	45 029 181,33
ERDF	Less developed	090. Cycle tracks and footpaths	81 052 526,40

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	642 574 830,31
ERDF	Less developed	03. Support through financial instruments: venture and equity capital or equivalent	3 872 509,60
ERDF	Less developed	04. Support through financial instruments: loan or equivalent	157 783 316,41

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	503 259 129,46

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	300 971 526,86

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	804 230 656,32

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие
Н/П	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	2
Title of the priority axis	Регионална образователна инфраструктура

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/II

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10a
Title of the investment priority	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Създаване на условия за модерни образователни услуги
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Приоритетната ос е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение. Тя ще подкрепи идентифицираните в Споразумението за партньорство и НПРБ 2020 регионални измерения на сектор образование, както и мерките, предвидени в Националната програма за реформи. Приоритизирането на ключовите обекти на държавната образователна инфраструктура и общинската образователна инфраструктура с национално и регионално значение се извършва в съответствие с Методологията за приоритизация на образователната инфраструктура в България, одобрена от Министерството на образованието и науката. В допълнение, мерките и дейностите по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на целите, заложи в секторните документи за образование, като Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г., Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2008 – 2013 г., Програма за развитие на образованието, науката и младежките политики в Република България (2009 – 2013 г.). Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020, са свързани с подобряване на материалната база в професионалните, специалните и помощните училища, както и във висшите училища. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на

мотивацията на учениците и студентите за по-добро и по-активно обучение и реализацията им на пазара на труда.

Направените изводи и идентифицираните нужди в анализа могат да се посочат в следните направления:

В областта на висшето образование е необходимо:

- Ясно обособяване на научни комплекси, които да отговарят на условията за съвременна инфраструктура;
- Изграждане на съвременни библиотечни услуги и бърз достъп до различни международни бази данни;

През 2012 г. Списание „Таймс“ публикува класация на най-добрите 400 университета в света и нито един български университет не попада в тази група. Същият факт се потвърждава и от други престижни класации. Причините за това са комплексни, но сред най-важните е остарялата материално-техническа база на българските университети, която не позволява адекватни изследвания и научни дейности.

В областта на училищното образование усилията трябва да се насочат към:

- Повишаване на ефективността чрез реализация на проекти за енергийна ефективност, подобряване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане, свързани със създаването на привлекателна образователна среда.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за спорт и отдих, както и осигуряване на помещения за извънучилищни занимания.
- Предоставянето на съвременни условия в образователната инфраструктура ще подобри качеството на образованието и ще намали процента на преждевременно напусналите сферата на образованието.

В последно време се наблюдава процес на прехвърляне на държавни професионални училища за стопанисване от общинските власти. Предвид, че училищата са от национално и регионално значение, надхвърлящо нуждите на града и оказващо въздействие за социално-икономическото развитие на голяма част от територията в съответствие със специфичните идентифицирани нужди на целевата област, е целесъобразно подкрепата за тези общински

	образователни обекти да бъде осъществена в рамките на секторния приоритет.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Създаване на условия за модерни образователни услуги						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
21	Дял на модернизираниите образователни институции	%	Less developed	9,11	2013	15,00	НСИ, МОН, Общини, Публичен ИСУН	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
• Строителство, реконструкция и ремонт на държавни и общински училища от национално и регионално значение, както и на висши училища, включително прилежащото дворно място и общежитията към тях, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до образователните сгради, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и констуктивни обследвания на сградния фонд;• Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване. Конкретни бенефициенти: • МОН за училища държавна собственост към МОН.• МЗХ за училища държавна собственост към МЗХ;• МК за училища държавна собственост към МК;• ММС за спортните училища, собственост на ММС;• Общини за общинска образователна инфраструктура от национално и регионално значение.• Висши училища; Целеви групи:	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
• Децата, подрастващите и младежите. • Граждани в трудоспособна възраст, които могат да се възползват от услугите на висшите и професионалните училища. В допълнение, подобреният достъп до качествено образование за децата е стимул за задържане на работоспособното население в регионите и допринася за справяне с отрицателните демографски тенденции. • Представители на уязвими групи от обществото – подобрената архитектурна среда ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.	
Специфични цели територии:	
Инвестиции в образователна инфраструктура ще се подкрепят от ОПРР 2014-2020 на територията на цялата страна, в съответствие с Методологията за приоритизация на образователната инфраструктура в Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката и Стратегията за развитие на висшето образование.	
Обосновка:	
Държавната образователна инфраструктура е слабо обхваната от ОПРР 2007-2013. Държавни общообразователни (9) и специални училища (63) не са финансирани през този програмен период. В допълнение, от 262 професионални училища са финансирани 9 (равняващи се на 3,4%). В същото време училища, собственост на Министерство на земеделието и храните (95) и професионални училища по туризъм също не са финансирани, а само 3 от общо 21 училища (14%), собственост на Министерство на културата, са финансирани. През този програмен период са финансирани 15 от всички 51 висши училища, 72,5% (37) от висшите учебни заведения са държавна собственост, останалите са частна.	
Оперативната програма ще съсредоточи своята подкрепа върху общообразователни, специални и професионални училища държавна собственост с национално и регионално значение в управление на МОН, професионални училища по туризъм в управление на МОН, професионални училища в управление на МЗХ, професионални училища в управление на Министерството на културата, професионални училища в управление на ММС, както и общински професионални, специални и помощни училища и висшите училища.	
Териториалното разпределение на специалните училища в България показва по-високата им концентрация в 67 града, предложени за подпомагане по линия на ОПРР 2014-2020– 59,4% от държавните училища. Това предполага допълване на реализираните дейности от общините	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
в рамките на зоните за въздействие, идентифицирани в интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Професионалните училища подчинени на МОН и МК са концентрирани главно в предложените целеви градове – съответно 80,5% и 86,4%. От друга страна по-голямата част от професионалните училища на подчинение на МЗХ и общините са разположени в по-малки населени места – съответно 54,7% и 64,3%. Професионалните училища по туризъм са разположени почти по равно между предложените целеви градове и останалите населени места. Всички университети са разположени в предложените целеви градове за подкрепа по приоритетна ос 1, което ще осигури допълняемост и добавена стойност за интервенираната територия. Същевременно анализът на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие ясно показва, че голяма част от държавните училища не попадат в обхвата на зоните за въздействие в рамките на ИПГВР. Извън обхвата остават: • 90% от държавните общообразователни училища към МОН; • 88% от държавни специални училища към МОН; • 79% от държавните професионални училища към МОН; • 89% от държавните професионални училища към МЗХ; • 86% от държавните професионални училища към МК; Преобладаващата част от висшите училища също остават извън обхвата на зоните за въздействие. Това показва ясната логика на разграничение между политиката за градско развитие и секторните политики от регионално значение. Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат като непосредствен резултат подобряване на качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по-добро и по-активно обучение и	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
реализацията им на пазара на труда. Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отпих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование. Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото. Обновяване на материалната база на висшите училища ще създаде нови възможности за модернизиране на висшето образование, ще повиши качеството му и като крайна цел ще има класиране на българските университети на по-горно място в световните класации и по-висок дял на студентите, записващи обучение в българските университети. Внедряването на мерки за енергийна ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници ще допринесат за подобряване качеството на околната среда. Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до по-добри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Предефинирани проекти: Подкрепата по ОПРР 2014-2020 ще бъде осъществявана в съответствие с Методологията за приоритизация на образователната инфраструктура в Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката. Разработената методологията, отчита в най-значителна степен стратегическата рамка за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г., за нуждите на която е изготвен детайлен анализ на образователната инфраструктура, като са използвани проучвания и показатели за над 2900 образователни обекта. Проучванията за анализа са направени от регионалните инспекторати и е изготвен списък от училища, който се допълва с обектите на подчинение на останалите ведомства – МК, МЗХ и ММС. Този списък е използван за подбор на обектите от държавната образователна инфраструктура. Основните цели на Методологията са: • Ефективност – да не бъдат затваряни обекти на образователната инфраструктура в дългосрочен период и да бъдат използвани от значителен брой ученици; образователната инфраструктура трябва да постигне висока степен на социална възвръщаемост; • Равен достъп до качествено образование – основна цел на образователната система е да осигури равен достъп на децата и учениците до качествено образование; • Балансирано териториално и регионално развитие на образователната инфраструктура – приоритизацията на образователната инфраструктура ще се извърши на регионално и областно ниво в съответствие с разпределението на деца и ученици. Въз основа на Методологията, приоритетната ос ще се фокусира върху средните училища, професионалните, специалните, помощните, спортните училища и училищата по изкуство и култура. По отношение на висшето образование университетите ще бъдат подкрепени в съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България. Стратегията предвижда оптимизация на броя на университетите чрез прилагане на различни финансови и данъчни механизми, които могат да определят потенциалните университети за подкрепа. Също така, ОПРР 2014-2020 ще подкрепи факултетите на висшите училища, които участват в провеждането на приложни научни изследвания, подкрепени по ОПНОИР. Финансиране, основано на нуждите	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Не се предвижда използване на финансови инструменти.	

2.A.6.4 *Planned use of major projects* (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO35	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons	ERDF	Less developed			70 977,00	Публичен ИСУН	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	2 - Регионална образователна инфраструктура
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis	2 - Регионална образователна инфраструктура

ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			39 113 635,22			97 662 010,54	Публичен ИСУН	Публичен достъп
CO35	O	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons					28 426			70 977,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложи в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	049. Education infrastructure for tertiary education	32 554 003,51
ERDF	Less developed	051. Education infrastructure for school education (primary and general secondary education)	65 108 007,03

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	97 662 010,54

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	97 662 010,54

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	97 662 010,54

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		2 - Регионална образователна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	2 - Регионална образователна инфраструктура
Н/П	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	3
Title of the priority axis	Регионална здравна инфраструктура

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/Π

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9a
Title of the investment priority	Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на условията за адекватна спешна медицинска помощ и продължително лечение.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	По линия на тази цел ще бъдат подкрепени идентифицираните в Националната здравна стратегия мерки за подкрепа на спешната медицинска помощ и лечебните заведения за продължително лечение, като част от реформата в здравния сектор. Предвидено е реструктуриране на болниците за активно лечение, в които има неефективно използване на легловия фонд, като се разкриват структури за продължаващо лечение в областта на вътрешните болести, кардиологията, ревматологията, пневмологията, ортопедия и травматология, психиатрия, нервни болести, хирургия и др. медицински специалности. Тази дейност е част от общия процес на реструктуриране и оптимизиране на болничната помощ, който ще бъде основен акцент в дейността на МЗ през следващите няколко години. Подобряването на достъпа до спешна помощ ще се гарантира чрез мрежа от точки за достъп до спешна помощ на няколко нива: доболнична спешна помощ - чрез приемни и филиали към центровете за спешна помощ в по-малките населени места, болнична спешна помощ, реализирана на 2 нива - в Спешни болнични комплекси (създавани в рамките на 11 от съществуващите областни болници) и в част от съществуващите Университетски болници и национален спешен център - като такъв ще бъде изграден в съществуващата „Университетска многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина „Н.И. Пирогов” ЕАД. Финансовата подкрепа на ЕФРР би осигурила инвестиции (ремонт и оборудване) и възможност за подобряване на достъпа до спешна помощ чрез изграждането на мрежа от точки за достъп до болнична спешна помощ в областните и

университетските болници, както и за Националния спешен център.

Средства от националния бюджет ще бъдат насочени към създаването на допълнителни точки за достъп, както и ремонтването и преоборудването на старите спешни центрове в по-малките населени места, като през следващите години този процес ще продължи.

Тези две направления са изведени като приоритетни и подходящи за финансиране по ОПРР 2014-2020 г. и ще допринесат в най-значителна степен за изпълнение на целите и приоритетите на Национална здравна стратегия.

С възприетия подход, ОПРР 2014-2020 ще подкрепи най-важната част от реформата в здравния сектор с цел постигане на добавена стойност и осезаемо социално-икономическо въздействие. Предвидената подкрепа за модернизирание на здравната инфраструктура ще осигури равен достъп и подобряване на качеството на здравните услуги за хората, надграждайки постигнатите резултати от програмен период 2007-2013 г. Инвестициите в здравна инфраструктура ще бъдат изпълнявани интегрирано с останалите приоритети в здравеопазването, при съобразяване с потребностите на населението.

Планът за действие към Националната здравна стратегия 2014-2020 предвижда мерки за подобряване на спешната медицинска помощ, съгласно Политика 4 „Осигуряване на равен достъп на хората до качествени здравни дейности адекватни на техните здравни потребности“, мярка 4.2. „Разработване на нов модел за спешна медицинска помощ“.

В тази връзка, се очаква приоритетната ос да допринесе значително за приключването на реформата на спешната медицинска помощ, осигуряване на своевременност на обслужването и постигане на европейски стандарти за осигуреност с технически средства и санитарни превозни средства.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на условията за адекватна спешна медицинска помощ и продължително лечение.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
31	Дял на модернизирани здравни заведения	%	Less developed	13,90	2013	21,00	Публичен ИСУН, Министерство на здравеопазването	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
• Доставка на подходящо оборудване, обзавеждане и строително-монтажни работи за заведения за спешна помощ (включително линейки), осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до сградите обект на интервенция, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд, в съответствие с одобрената Концепция за развитие на спешната медицинска помощ;• Доставка на подходящо оборудване, обзавеждане и строително-монтажни работи за общински лечебни заведения за болнична помощ за извършване на дейности по продължително лечение, включително мобилни интензивни единици според потребностите и дейността на съответната структура, включително прилежащото дворно място, осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до здравните обекти, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд. Конкретни бенефициенти: • МЗ за държавна здравна инфраструктура;• Общини за общинска здравна инфраструктура. Целеви групи: • Населението на територията на цялата страна, което ще се възползва от подобрения достъп до спешна помощ и лечебните заведения за	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
продължително лечение. Обосновка: България продължава да е страната с един от най-високите показатели за смъртност в ЕС и най-нисък естествен прираст. Резултатите от анализите показват влошен здравен статус на населението, повишаване на сърдечно-съдовите заболявания сред населението, нарастване на относителния дял на смъртността след причиняване на злополуки, включително транспортни, както и постигане на неработоспособност след претърпян инцидент. Годишният брой на хоспитализираните лица показва трайна тенденция за увеличаване, особено през последните няколко години. Здравните грижи за децата все още не отговарят на средните стойности за ЕС. Независимо от положителната тенденция на снижаване, показателят за детска смъртност – 8.5% за 2011 г., все още продължава да е по-висок от този в други европейски страни. Една от сериозните слабости на системата на българското здравеопазване е съществуващият дисбаланс в разпределението на здравните заведения на територията на страната, изразяващ се в отдалечеността на мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна и неотложна). Нарастващите разходи за здравеопазване поради застаряване на населението поставят предизвикателства към здравната система, в която трябва да се реформират услугите и да се преориентират към по-качествена извънболнична помощ, интензифицирана болнична помощ в болниците за активно лечение и развитие на продължителното лечение, рехабилитацията, палиативните грижи и дългосрочните грижи. Необходимите действия и мерки за реструктуриране на сектора на здравеопазването, са формулирани в Националната здравна стратегия 2014-2020 и Планът за действие за изпълнението ѝ. Според стратегията 10 години след началото на реформите в здравния сектор опитът показва, че няма съществена промяна по отношение на достъпа на хората до медицински услуги. Затова основен стратегически приоритет на новата политика е да се гарантира равен достъп до навременна, ефективна и подходяща медицинска грижа. Спешната помощ е от решаващо значение за постигането на този приоритет. В тази връзка, Стратегията формулира Приоритетна област 4 "Укрепване и модернизирание на системата за спешна медицинска помощ". В съответствие с този приоритет е изготвена Концепция за развитие на спешната медицинска помощ, която очертава необходимите мерки за подобряване на функционирането на системата и за осигуряване на нейната устойчивост от гледна точка на комуникации, финансиране и персонал. Предвидените радикални промени в областта на спешната помощ ще помогнат за решаването на проблемите с нарастващото неравенство и	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
диспропорциите на населението по отношение на достъпа до навременна и качествена медицинска помощ, с липсата на удовлетворение и несигурността на обществото относно качеството на здравните услуги в спешната медицинска помощ и с нарушения интегритет между спешната медицинска помощ и другите части на здравната система (първична, специализирана, болнична и извънболнична помощ), водещи до нестабилност на целия сектор здравеопазване. Концепцията за развитие на спешната медицинска помощ посочва необходимостта да се гарантира непрекъснатост на медицинско-диагностичния процес в пълното време на лечение на приетия по спешност пациент - от влизането в системата до края на процеса и изхода от системата. Това изисква лечението на пациента да се осъществи в единна функционална обстановка. Има два вида структури, осигуряващи лечението на пациентите : • доболничната спешна помощ, състояща се от центрове за спешна медицинска помощ и техните филиали; • болнична спешна медицинска помощ, където устройството, организацията и институционализирането на Спешен болничен комплекс (СБК) е необходимо. СБК включва всички клиники и отделения, които извършват спешни медицински дейности според тяхната специализация. Това ще стандартизира процеса на лечение по спешност и ще гарантира еднакво качество на спешна медицинска услуга за всеки пациент. Институционализирането на СБК създава възможност за ясно определяне на: • структура за медико-диагностична процес в случай на спешни пациенти; • относителна независимост на структурата от гледна точка на приходи и разходи; • ниво на компетентност на СБК отделно от цялата болница; • реално разделение на спешните от останалите пациенти. Болничната спешна медицинска помощ ще бъде структуриран в две нива: • СБК-и от първо ниво, които обхващат над 90 % от спешната патология с болници в големите градове (Монтана , Плевен, Велико	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Търново, Шумен, Варна, Бургас, Стара Загора, Хасково, Благоевград и София); • СБК-и от второ ниво, които обхващат най-малко 60 % от спешната патология на цялата територия на страната. Предвидено е в предната част на всеки Спешен болничен комплекс да съществува отворен авангард от центровете за спешна медицинска помощ, спешни отделения и координационен офис. СБК-и от първо ниво ще бъдат независими болници, а СБК-и ще бъдат разположени на територията на друга болница. Концепцията за развитие на спешната медицинска помощ предвижда подобряване на структурата на системата за спешна медицинска помощ, чрез утвърждаване на стандарти за териториално разпределение (карта) на структурите за спешна медицинска помощ и оптимизиране на вида, броя и разпределението на екипите за спешна медицинска помощ. В допълнение, ще бъде развит Национален център за спешна медицинска помощ със съоръжения за лечение и тренировъчен комплекс. Неговият естествен предшественик е съществуващата университетска болница за активно лечение и спешна медицина "Пирогов" в София. ОПРР 2014-2020 ще подпомогне развитието на системата за спешни медицински грижи чрез необходимите инвестиции в инфраструктура и оборудване, за да се подобрят условията за модерно здравеопазване, като по този начин се гарантира равен достъп на населението до висококачествени медицински услуги. Второто направление на подкрепата по ОПРР 2014-2020 в сектор здравеопазване ще допринесе за постигане на устойчивост и ефективност на инвестициите в здравната политика, чрез трансформирне на неефективни болници за активно лечение в заведения за долекуване на общинско ниво, като се разкриват структури за продължаващо лечение в областта на вътрешните болести, кардиологията, ревматологията, пневмологията, ортопедия и травматология, психиатрия, нервни болести, хирургия и др. В България има 5 специализирани болници за долекуване и продължително лечение с 251 легла и 12 специализирани болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация с 980 легла, които са изключително недостатъчни. През 2012 г. броят на леглата за долекуване, продължително лечение и рехабилитация се увеличава незначително в сравнение с 2011 г. от 4 000 на 4 055 легла, което формира относителен дял от 11.6% от общия публичен леглови фонд. Леглата за дългосрочна грижа са 1007 (2.2%) при ниска осигуреност на населението – 1.4 на	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
10 000 души. В лечебните заведения за долекуване, продължително лечение и рехабилитация през 2012 г. са преминали 120 933 болни, формиращи относителен дял на хоспитализациите 6.4% спрямо всички хоспитализации. Следва да се отбележи обаче, че в този процент превалират случаите за рехабилитация за сметка на недотам развитото долекуване и продължително лечение. Анализите показват, че поради липсата на достатъчно развита болнична услуга по продължително лечение болничните лечебни заведения за активно лечение изпълняват тази функция като има свръхизползване поради липса на алтернативни заведения за пациентите, нуждаещи се от продължителни медицински грижи. Проблемът за долекуването, продължителното лечение, палиативните грижи и продължителната рехабилитация има своята специфика както по области, така и по общини, което изисква ясно регламентиране и регулиране на тези проблеми на местно равнище под методичното ръководство на централната власт. В тази връзка, реализирането на своевременни мерки за реструктуриране на здравните услуги и приориентирането на подкрепата към по-качествена извънболнична помощ, интензифицирана болнична помощ в болниците за активно лечение и развитие на продължителното лечение, рехабилитацията, палиативните грижи и дългосрочните грижи, е целесъобразен подход допринасящ за намаляване на разходите за скъпоструващото активно лечение на пациентите. Развитието на алтернативни форми на активното лечение като „продължителното лечение“ е свързано с прилагането на две основни политики в националната здравна стратегия, а именно за: “Реформиране на финансовата система на здравеопазването за увеличаване на финансовите ресурси и тяхното ефективно управление“ и “Оптимизация на болничната помощ – създаване на баланс между потребностите от хоспитализации, организацията на системата, количеството и качеството на ресурсите за тяхното задоволяване“. При подкрепата и реализирането на болничната реформа ще се следи за спазване на основния принцип за осигуряване на равнопоставен достъп на населението от всички региони до всички видове медицинска помощ, в т.ч. и продължително лечение. Постигането на тази цел е формулирана и в Националната здравна карта, която в допълнение на равнопоставения достъп на населението до всички видове медицинска помощ, основан на регионалните и местни особености, равнище на демографските показатели, заболяемост, наличен капацитет на здравната инфраструктура, състояние на пътищата, безработица и др., поставя сериозен акцент и върху ефективното разходване на обществения ресурс за здравеопазване.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Предефинирани проекти: На базата на Националната здравна стратегия и Концепцията за развитие на спешната медицинска помощ ще се финансират предефинирани приоритетни обекти. Финансиране, основано на нуждите В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите, осигуряващи възможност за равномерно, достъпно и целесъобразно от медицинска и икономическа гледна точка обслужване за населението, при отчитане на ресурсните възможности в лечебното заведение за развитие на дейността. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за осъществяването на националната здравна реформа.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Не се предвижда използване на финансови инструменти.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Не се предвижда използване на големи проекти.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO36	Health: Population covered by improved health services	Persons	ERDF	Less developed			3 682 245,00	Публичен ИСУН, МЗ/общини/медицински институции	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	3 - Регионална здравна инфраструктура

Priority axis	3 - Регионална здравна инфраструктура
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO36	O	Health: Population covered by improved health services	Persons	ERDF	Less developed			1 491 309			3 682 245,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			28 778 375,03			71 057 716,12	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложен в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	053. Health infrastructure	71 057 716,12

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	71 057 716,12

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	71 057 716,12

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	71 057 716,12

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		3 - Регионална здравна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	3 - Регионална здравна инфраструктура
Н/П	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	4
Title of the priority axis	Регионална социална инфраструктура

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/II

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9a
Title of the investment priority	Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Деинституционализация на социалните услуги
Results that the Member States seek to achieve with Union support	По линия на тази цел ще бъдат подкрепени идентифицираните в Националната програма за развитие България 2020 регионални измерения на сектор социална политика, както и мерките, предвидени в Националната програма за реформи. По отношение на регионалната социална инфраструктура, ОПРР 2014-2020 ще спомогне за постигане на целите, заложи в секторните документи за социална политика, по-конкретно деинституционализация на деца с увреждания и възрастни хора, като Националната концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012-2030 г.), Националната стратегия за дългосрочни грижи, Националната стратегия за демографско развитие на населението в Р България (2012-2030 г.), Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Р. България“ (2010) и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020. Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване с хоризонт 2020 посочва, че политиката за регионално планиране на услугите, чиято цел е да осигури предлагането на социални услуги, отговарящи на специфичните нужди на хората от целевите групи, все още е в процес на развитие. Преобладава институционалният модел на грижа, особено за хората с увреждания и възрастните хора. Развитите услуги в общността не са достатъчни за пълното премахване на институционалния модел на грижа в България Приета е Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България” с хоризонт 2025[1]. Документът, придружен от План за действие, е основен политически акт, който подчертава политическия ангажимент и е в основата на процеса на подмяна на институционалната грижа за децата с грижа в семейна или

близка до семейната среда в рамките на общността без ограничаване само до извеждането на децата от институциите. Целта на реформата е гарантиране правото на децата на семейна среда и на достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности.

Основното предизвикателство, което е идентифицирано в последния мониторингов доклад (за периода юли 2012-юни 2013) за изпълнението на Плана за действие е, че продължаването на процеса на деинституционализация трябва да се гарантира, като по този начин новата програма за периода 2014-2020 г. ще надгради над извършените дейности в ОП "Регионално развитие" 2007 - 2013 г.

С оглед предизвикателствата, произтичащи от застаряването на българското население, системата за дългосрочна грижа (комплексни, интегрирани здравни и социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания) изисква радикална реформа. Недостатъчно разгърнатата мрежа от услуги в общността и недостатъчният брой доставчици затрудняват достъпа до качествени грижи за голяма част от българските граждани. Развитието на социалната инфраструктура ще повиши качеството на предоставяните социални услуги. Предвид осъществяването на реформата в социалната сфера по отношение на възрастните хора и хората с увреждания, бе приета Национална стратегия за дългосрочна грижа. Документът задава посоката на процеса по деинституционализация.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Дейнституционализация на социалните услуги						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
41	Хора в институции за социални грижи	брой	Less developed	13 184,00	2013	11 974,00	Публичен ИСУН, Министерство на труда и социалната политика	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Примерни допустими дейности: • Строителство, ремонт, реконструкция на центрове, предоставящи услуги за деца в риск – дневни центрове за деца с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, центрове по превенция за деца и семейства от различни уязвими групи (наркозависими, деца с увреждания, деца с девиантно поведение и др.) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие че сградата разполага с такава), осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до здравните обекти, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;• Строителство на Центрове за настаняване от семеен тип и др. и прилежащото им дворно пространство за деца в риск. Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за Защитени жилища (пристрояване, надстрояване, реконструиране и реструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие че сградата разполага с такава), осъществяване на мерки за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до здравните обекти, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд;• Изграждане на инфраструктурата за съпътстващи услуги за деца и възрастни - Дневен център и Център за социална рехабилитация и интеграция и др., включително прилежащото им дворно място (при условие че сградата разполага с такава);• Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за социални услуги в общността (в т.ч. социални услуги резидентен тип), във връзка с процеса на деинституционализация на възрастни /пълнолетни лица (пристрояване, надстрояване, реконструиране и	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
преструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие че сградата разполага с такова), осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до здравните обекти, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд; • Строителство, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предоставяне на услуги за ранно детско развитие за деца и техните семейства и др., осъществяване на мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и подобряване достъпа за хора с увреждания до здравните обекти, като част от останалите строително монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд; • Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване. Конкретни бенефициенти: • Общини; • Министерство на здравеопазването за медико-социални домове за грижи. Целеви групи: • Населението на територията на цялата страна, вкл. деца и възрастни, които ще се възползват от мерките по деинституционализация; Обосновка: Социалните услуги са основен стълб на политиката – ключов фактор за ефективно социално включване и участие в живота на обществото на уязвимите групи. Оптимизацията и модернизацията на социалната инфраструктура ще доведе до повишаване качеството на живот и ще съдейства за подобряване на човешкия капитал и пазара на труда в районите, като така ще допринесе и за изпълнението на целите на стратегията Европа 2020. В България е развита мрежа от институционални и базирани в общността услуги за деца и възрастни хора (общо 972 – 253	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
специализирани институции и 7019 базирани в общността услуги, които се финансират от държавния бюджет към м. ноември 2012 г.)[1]. Системата за дългосрочни грижи и социални услуги за възрастните хора в България се разшири значително през последните няколко години благодарение на неотдавнашните реформи, насочени към деинституционализация и предоставяне на повече базирани в общността и в семейна среда услуги като дневни центрове за възрастни хора, дневни центрове за възрастни хора с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, защитени жилища и др. Към м.октомври 2013 г., броят на социалните услуги, предоставяни в общността, за възрастни хора е 412 с капацитет 8 450 души. Броят на специализираните институции, предоставящи социални услуги в общността е 160. Независимо от това, все още преобладава институционалният модел на грижа. Осигуряването на достъп до услуги и най-вече – достъпа до основни здравни, образователни и социални услуги е ключов инструмент за преодоляването на последиците от бедността и социалното изключване. С оглед на това мерките, които ще се финансират в рамките на тази приоритетна ос са насочени към осигуряване на достъпни и качествени социални услуги чрез инвестиции в необходимата за това инфраструктура. Анализът на стратегическите документи в областта на социалната политика показва, че целите и приоритетите на сектора, които могат да бъдат подкрепени по ОПРР 2014-2020 са свързани с: деинституционализацията на грижите за деца, развитието на мрежата от услуги за ранно развитие на децата и техните семейства, развитието на мрежа от услуги, свързани с дългосрочни грижи за възрастните хора и хората с увреждания, осигуряване на физическата среда, достъпна за хора с увреждания и развитието на инфраструктурата за предоставяне на услуги за хора с увреждания. ОПРР 2014-2020 ще съсредоточи своята подкрепа за развитието на социалната инфраструктура, обслужваща социалните услуги за възрастни хора, хора с увреждания и деца. Жилищни центрове от семеен тип имат най-голям дял в общия брой на социалните услуги - 13%. Поради своите изключително разнообразни функции, социалните услуги са разпределени сравнително равномерно между градовете, предложени за подпомагане по ОПРР 2014-2020 и останалите населени места. Междусекторни услуги, които включват здравеопазване, образование и социални дейности са слабо развити и това затруднява предоставянето на пълна подкрепа за уязвимите групи.	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Други сектори, като равен достъп до култура и спорт, също са изключително важни фактори за насърчаване на социалното включване на хората с увреждания, децата и други уязвими групи. През последните три години политиката за осигуряване на подкрепа на децата и семействата е ориентирана към въвеждането на изцяло нов подход в грижите за децата, насочен към превенция, ранна интервенция, подкрепа на семействата и осигуряването на семейна или близка до семейната среда за всяко българско дете. Основният инструмент за постигане на тези цели е и деинституционализацията на грижите за деца. В тази връзка, ще бъдат подкрепяни дейности по обновяване и изграждане на инфраструктура за деинституционализация, включително центрове за настаняване от семеен тип. С оглед постигане на интегриран подход при грижата за деца ще се подпомагат мерките, свързани с подобряване на инфраструктурата за предоставяне на социални услуги като дневни центрове, центрове за рехабилитация и т.н. Същите видове дейности ще бъдат подкрепени и във връзка с подобряването на инфраструктурата за предоставяне на социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания, включително хората с психично-здравни проблеми. [1] Данните са от Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Предефинирани проекти: Социалната инфраструктура за деца и възрастни ще се подкрепя в съответствие с Националната стратегия „Визия за деинституционализация на	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
децата в Република България“ с хоризонт 2025 и Планът за действие за изпълнението ѝ и съответно Националната стратегия за дългосрочна грижа и Планът за действие за изпълнението ѝ. Финансиране, основано на нуждите В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите. Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при грижата за деца и възрастни хора с ясен социален ефект и въздействие	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Н/П	

2.A.6.4 *Planned use of major projects* (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

H/II

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
411	Брой подкрепени заведения на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация	обекти	ERDF	Less developed			95,00	Публичен ИСУН, МТСП/общини	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	4 - Регионална социална инфраструктура							
H/II								

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			17 291 611,53			43 229 028,82	Публичен ИСУН	Публичен достъп
411	O	Брой подкрепени заведения на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация	обекти	ERDF	Less developed			38			95,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложи в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	055. Other social infrastructure contributing to regional and local development	43 229 028,82

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	43 229 028,82

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	43 229 028,82

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	43 229 028,82

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		4 - Регионална социална инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	4 - Регионална социална инфраструктура
H/Π	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	5
Title of the priority axis	Регионален туризъм

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/Π

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6c
Title of the investment priority	Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Повишаване на туристическото предлагане на паметници на културата от национално и световно значение
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Петата приоритетна ос е насочена към опазване, популяризиране и развитие на културното наследство, чрез развитие на регионалния туризъм. В България има близо 30 хиляди обекта на недвижими културни ценности от световно, национално, регионално и местно значение. Анализите показват, че от една страна има много обекти, които или не съществуват или са загубили културната и историческата си стойност, а от друга страна е невъзможно да бъдат подкрепени всички тези културни ценности. В допълнение към това, опитът от изпълнението на ОПРР 2007-2013 г. доказва, че е по-подходящо да бъдат финансирани ограничен брой, предварително определени културни атракции от национално и световно значение и религиозни обекти, разположени на цялата територия на страната. Това ще допринесе за по-целенасочено усвояване на средствата и формиране на завършен конкурентоспособен туристически продукт, базиран на определени туристически атракции, който ще има положителен ефект върху интегрираното устойчиво и балансирано развитие на районите, като ще се избегне частичното финансиране и конкуренцията между много и еднотипни обекти. В тази връзка, политиката за регионално развитие ще се съсредоточи върху изведени приоритетни обекти измежду 1400-те културни ценности от световно и национално значение с потенциал за привличане на туристи. Основните изводи от анализа на развитието на туризма са, че страната се характеризира с развит морски и зимен планински туризъм и разполага със сравнително голяма и добра като качество леглова база. Въпреки това, в регионален план съществуват големи различия в развитието на туризма. В бъдеще трябва да се обърне по-голямо внимание на развитието на културния туризъм, за което страната има добър потенциал.

Диверсифицирането на туристическите продукти и дестинации ще намали сезонния натиск върху Черноморското крайбрежие и планинските курорти.

В проекта на Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030 г. като стратегически цели са посочени опазването и ефективното използване на туристическите ресурси (вкл. културните); увеличаване на дела на специализираните видове туризъм, вкл. културен (във всичките му форми - исторически, археологически, етнографски и поклоннически) и стимулиране на интегрираното регионално развитие на туризма.

В списъка на ЮНЕСКО на световното културно наследство са включени 11 български обекта. По този начин България се нарежда на 21-во място по конкурентоспособност на културните ценности. Според статистическите данни България се нарежда на трето място в Европа по брой на ценните археологически паметници, след Италия и Гърция.

Туристическото райониране, съгласно Закона за туризма, което се подкрепя от проекта на Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030, ще доведе до утвърждаване на някои видове туризъм чрез насочване на пазарите в определени райони със сходни характеристики на туристическите продукти.

Дейностите подкрепяни по Приоритетна ос 5 на Оперативна програма „Региони в растеж”, са насочени към реализиране на основните стратегически цели, заложи в проекта на Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030 г., което ще доведе до адекватна реализация на неизползваните възможности на културния туризъм и до неговото устойчиво развитие, като се отчитат предимствата на многообразието, уникалността и автентичността на ресурсите, за да се постигне баланс между развитието на културния туризъм и опазването на ресурсите.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Повишаване на туристическото предлагане на паметници на културата от национално и световно значение						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
51	Нетни годишни приходи от международен туризъм	евро	Less developed	3 748 786 960,00	2011	3 793 772 403,00	НСИ, раздел „Туризм“, индикатор „Разходи за крайно потребление на туристи в страната по продукти и по форми на туризма“: http://www.nsi.bg/bg/content/2000/%D1%81%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
• Развитие на културни и исторически атракции от национално и световно значение, като например възстановяване, опазване, експониране, социализиране, оборудване, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др., в т. ч. възстановяване, опазване, експониране, реставрация и реконструкция на религиозни обекти с национално и световно значение, включително и дейности по вертикална планировка, подобряване на прилежащите пространства, както и подпомагане развитието на регионални продукти и пазарната информация, като регионален маркетинг и изследвания на влиянието, регионални проучвания на посетителите, разработване на маркетингови и рекламни стратегии и програми за туристическия продукт, разработване на туристически пакети, рекламни дейности - подготовка и разпространение на информационни и рекламни материали за туристическия продукт, дигитализация на съответния обект и др., имащи пряко отношение към подкрепяните атракции и тяхната връзка със заобикалящата природна среда;• Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите (туристически пътеки и пътеки на здравето, маршрути за катерене, езда и колоездене, места за пикник, указателни табели, посетителски информационни центрове);• Развитие на допълнителна дребномащабна техническа инфраструктура в района на атракциите, необходима за посещението им (ВиК, детски площадки, съоръжения за отдих и спорт, паркинги, зелени площи, тоалетни, осветление и ел. инсталация, малки съоръжения за събиране на отпадъци, комунални услуги, съоръжения, обслужващи туристическата атракция и посетителите, в т. ч. прилагане на мерки за енергийна ефективност, необходими за развитието на цялостен туристически продукт);• Допълнителни дребномащабни неинфраструктурни дейности, имащи пряко отношение към подкрепяните атракции (организиране на събития в района на атракциите, маркетингови и рекламни дейности);• Съпътстващо обучение на персонала, работещ в подкрепяните атракции;• Участие в регионални, национални и международни туристически борси, изложения и панаири и организиране на експедиентски пътувания, посещения на пътнически агенти, туроператори, автори на пътеводители, журналисти за популяризиране на подкрепяните	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
атракции; • Информирание на обществеността, включително чрез кампании за подобряване на осведомеността относно културното наследство и неговото опазване и съхранение; • Подобряване достъпа за хора с увреждания до обектите на културното наследство и съпътстващата инфраструктура. Конкретни бенефициенти: • Министерство на културата – за обектите държавна собственост в управление на МК, включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; • Религиозни институции на вероизповеданията и техни местни поделения, които са юридически лица – за обектите, собственост на съответните религиозни институции и техните местни поделения - юридически лица, включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; • Общини – за обектите общинска собственост (или за държавна собственост с предоставено право на управление на общините), включително в партньорство с неправителствени организации за дейности за развитие на регионални туристически продукти; • Финансови инструменти. Целеви групи: • Населението на районите, в които ще се осъществяват инвестициите; • Посетителите и гостите на туристическите обекти и райони; • Хора с увреждания – подобряването на достъпността на средата за хора с увреждания ще допринесе за тяхното социално приобщаване. Специфични територии: Инвестициите ще се осъществяват на територията на цялата страна. Въпреки това следва да се отбележи, че в критериите за оценка и приоритизиране на обектите на интервенция е включен критерий „Местоположение на обектите”. В социално-икономическия анализ,	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
разработен за нуждите на ОПРР 2014-2020 са определени 20 туристически общини съгласно праговете критерии на Brikenhauer (Брикенхауер), където долният праг за класификацията на една община като туристическа е 100 000 нощувки). Отчетено е, че тези общини и легловата база, която поддържат, могат да бъдат използвани като изходни места за развитие на регионалния туризъм. В допълнение към инвестиционните мерки, ще бъде подкрепено създаването на регионален маркетингов продукт, базиран на съответния туристически район, като за целта се предвижда възможността общините да се групират в партньорства с водеща роля на една от 20-те туристически общини идентифицирани в социално-икономическия анализ.	
Обосновка:	
Наблюдава се тенденция за растеж на културния туризъм в световен мащаб. Докато в средата на първото десетилетие на 21 век около 40% от туристите в света са практикували този вид туризъм, сега (според проучване сред 10 000 души от цял свят, провеждано от visitbritain.com) 57% от туристите споделят, че избират културата или културното наследство като причина да пътуват. С оглед на тази тенденция, предлагането на туристически културно-исторически продукти в България е на сравнително ниско ниво, като се равнява на 11.1% от всички туристически продукти в страната.	
Реализирането на дейности по приоритетната ос ще допринесе основно за постигане на целите на Европа 2020 свързани с постигането на растеж и осигуряването на заетост – дейностите, подкрепяни в рамките на тази приоритетна ос, ще осигурят възможност за възстановяване и съхранение на културни обекти от национално и световно значение и за повишаване атрактивността им за посетители, с оглед превръщането им в генератори на растеж и нови работни места. Така ще се реализира в максимална степен местният икономически потенциал на райони, които, поради липсата на производствени дейности или други стабилни източници на доходи и заетост, са с по-ниски темпове на развитие, като в същото време опазването на културното наследство ще има благоприятно устойчиво въздействие по отношение опазване на околната среда.	
От друга страна, инвестициите в регионален туризъм ще подпомогнат развитието и на съпътстващи икономически сектори, включително леката и хранително-вкусовата промишленост, и транспортните услуги в регионите. По този начин насърчаването на развитието на туризма в регионите ще допринесе за по-пълно реализиране на местния икономически потенциал и ще доведе до устойчив растеж и създаване на заетост. Анализите показват, че непреките ефекти от туристическия сектор са около три пъти по-високи от преките.	
Данните показват концентрация на туристическите дейности върху 5% от територията на страната, а с оглед неоползотворения потенциал за използване на богатото културно наследство са очевидни данните за възможностите на този сектор да генерира растеж и заетост в България –	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
през 2011 г. туризмът в България е допринесъл пряко за 3,6% от БВП и 3,3% от заетостта (101 хил. работни места), а непреките ефекти от него се оценяват съответно като – 12,9% от БВП и 11,8% от заетостта (364 хил. работни места). Засиленото използване на финансов инженеринг ще допринесе за развитие на публично-частното партньорство в регионите, привличане на частен капитал и по този начин растеж на регионалните икономики и осигуряване на заетост. Дейностите, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници ще подобрят енергийните характеристики на обектите и ще допринесат за опазване на околната среда и повишаване качеството на въздуха. Мерките за подобряване достъпността на обектите за хора с увреждания – не само от гледна точка на архитектурната среда, но и по отношение на тяхната визуализация, ще допринесат за социалното включване на хората в неравностойно положение. В тази връзка насърчаването и развитието на туризма чрез планираните в рамките на приоритетната ос интервенции ще бъде двигател за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на българските региони.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Предефинирани проекти: Концепцията на оперативната програма е да бъдат финансирани ограничен брой, предварително определени културни и исторически атракции от национално и световно значение и религиозни обекти с потенциал за развитие като комплексен туристически продукт и за привличане на туристически интерес. За определяне на културните обекти на интервенция е сформирана междуведомствена работна група. Основната задача на работната група е да изработи методология и приоритизира обекти на културното наследство с национално и световно значение, които са допустими за финансиране	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. Съгласно разработената методология, около 165 от общо 1400 обекта с национално и световно значение са подбрани въз основа на социално-икономически анализ за нуждите на ОПРР 2014-2020, Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 и представянето на туристическите обекти на официалния туристически сайт на България, разработен от Министерството на икономиката и енергетиката - bulgariatravel.org. Методологията включва следните критерии: • Уникалност на обекта - дали е от национално и световно значение • Завършеност; • Посещаемост на обекта – оценка на средния годишен брой на посетителите на обекта; • Ниво на застрашеност на обекта - оценка на риска от увреждане; • Транспортна достъпност на обекта – мерки за осигуряване на инфраструктура за алтернативни видове транспорт; • Популярност на обекта – взема предвид популярността в международен и вътрешен аспект; • Потенциал за развитие на на обекта – оценява потенциала за включване на обекта в нов, по-голям регионален туристически продукт и в същото време отразява възможността за надграждане на вече създадените туристически продукти през програмния период 2007 - 2013; • Местоположение на обекта – отчита близостта до една от туристическите общини; • Концентрация на обекти – разглежда възможността за интегриран продукт, включващ различни обекти; • Информационна осигуреност; • Наличие на места за настаняване и заведения за хранене и развлечение в близост до обекта/групата от обекти • Наличие на допълващи тематични продукти в района на обекта/групата от обекти ;	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
• Проектна готовност. Обектите, които ще се финансират по приоритетната ос, са класирани по приоритетност съгласно Методологията за приоритизиране на обектите на културното наследство от национално и световно значение по система от критерии и съответна тежест. Приетата Методология отчита направените анализи на нуждите за развитие на туризма и необходимостта от опазване, популяризиране и стимулиране на развитието на културните ценности. В нея са отчетени действащите документи, засягащи културните обекти: закон за културното наследство, списък на Юнеско за световното културно наследство, национален регистър на паметниците на културата, закон за защитените територии, Национална стратегия за регионално развитие, Насочваща бележка на ЕК за подкрепата на ЕФРР на инвестициите в култура, туризъм и спорт и проект на Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030 г. Приоритизирането на обектите по райони от ниво 2 ще осигури пропорционално насочване на финансовия ресурс и равномерно териториално разположение на културните ценности, обекти на инвестициите. Това ще допринесе за развитието на икономиките на всички райони, а от друга страна ще се стимулира и устойчивото и балансирано регионално развитие. Списъкът с приоритетните обекти се одобрява от работната група за приоритизиране и се актуализира от Комитета за наблюдение на програмата. Финансиране, основано на нуждите: В съответствие с критериите за избор на операции, ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите. Интервенциите за консервация, опазване, популяризиране и развитие на културното наследство ще се основават на мерките, финансирани в програмния период 2007-2013 г. В допълнение, туристическите продукти, изготвени през периода 2007-2013 г. ще бъдат свързани с инвестиционните дейности, предвидени в периода 2014-2020 г. и създадените регионални туристически продукти. Устойчиво развитие:	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за подобряване на околната среда, създаване на заетост и растеж, с ясен социално-икономически и екологичен ефект и въздействие. ПО5 „Регионален туризъм“ на програмата не съдържа дейности, които по някакъв начин могат да доведат до превръщане на масовия туризъм в заплаха за културното наследство.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
С оглед потенциала за генериране на приходи и възможностите за възвръщаеми инвестиции се планира до 50% от приоритета да бъде финансиран, посредством финансови инструменти. Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Н/П	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO09	Sustainable Tourism: Increase in expected number of visits to supported sites of cultural and natural heritage and attractions	Visits/year	ERDF	Less developed			213 658,00	Публичен ИСУН, МК, Общини	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	5 - Регионален туризъм
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		5 - Регионален туризъм											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO09	O	Sustainable Tourism: Increase in expected number of visits to supported sites of cultural and natural heritage and attractions	Visits/year	ERDF	Less developed			87 600			213 658,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			44 308 714,43			108 070 035,20	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложи в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		5 - Регионален туризъм	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	094. Protection, development and promotion of public cultural and heritage assets	108 070 035,20

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		5 - Регионален туризъм	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	54 035 017,60
ERDF	Less developed	03. Support through financial instruments: venture and equity capital or equivalent	5 403 501,76
ERDF	Less developed	04. Support through financial instruments: loan or equivalent	48 631 515,84

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		5 - Регионален туризъм	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	108 070 035,20

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		5 - Регионален туризъм	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	108 070 035,20

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		5 - Регионален туризъм	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	5 - Регионален туризъм
Н/П	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	6
Title of the priority axis	Регионална пътна инфраструктура

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/Π

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	7b
Title of the investment priority	Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Социално-икономическият анализ извежда като основна закономерност ниското качество на пътната мрежа и инфраструктура. Лошо е състоянието на транспортните връзки между градските центрове. Съгласно анализите, 62% от републиканската пътна мрежа (РПМ) е от третокласни пътища, второкласните пътища са 20,7%, а 1-ви клас са 15%. Магистралите имат най-малък относителен дял – 2,3%. Следва да се направи уточнението, че тук не се включват общинските пътища, които не са част от РПМ. Основният извод е, че в България преобладава ниският клас пътища и в по-голямата си част те са в лошо състояние. Особено тревожно е състоянието на третокласните пътища, които представляват 2/3 от РПМ и служат за разпределение на трафика в страната като осигуряват достъп до пътища от по-висок клас и TEN-T мрежата. Вследствие на това, по-малките и отдалечени населени места ще продължат да бъдат изолирани и това ще доведе до сериозно забавяне в използването на техния потенциал за икономически растеж. В по-слабо развитите периферни райони затрудненият транспортен достъп води до липса на ефективна икономическа дейност, високи равнища на безработица, процес на обезлюдяване на населените места и недостатъчно предлагане на обществени услуги. Съгласно НКПР 2013-2025 г. съответствието между ранга на урбанизационните центрове и функциите им в структурата на селищната мрежа и степента на транспортното им обслужване, е предпоставка за устойчивото функциониране на избрания модел на умерен полицентризм. От особена важност за функционирането на този модел се явява пътната инфраструктура с регионално и местно значение, която допълва функциите на пътната мрежа с национално значение (TEN-T мрежата). Рехабилитирането на републиканската пътна мрежа от регионално значение

ще подобри свързаността и достъпността на мрежата от градове с TEN-T мрежата.

Подобряването на транспортните връзки между градовете и прилежащите им територии, чрез реконструкция и модернизация на съществуващите връзки, ще позволи значително намаляване на продължителността на пътуванията, което от своя страна ще разшири обхвата на въздействие на главните регионални центрове и ще им даде възможност да предлагат услуги с по-високо качество. В допълнение, това ще подобри и достъпа на периферните и икономически по-слабо развити територии до големите индустриални центрове.

Предвижданите инвестиции в пътната инфраструктура ще надградят реализираните проекти по ОПРР 2007-2013 г.: до септември 2012 г. общата дължина на рехабилитираните пътища е 502 километра, от които 268 километра са общински и 234 километра са републикански пътища.

Мерките и дейностите по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на целите, заложи в секторните документи за транспортната инфраструктура, като Стратегията за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г., чрез осигуряване на качествен и лесно достъпен транспорт във всички райони на страната.

Интегрирането на територията на страната чрез по-добра достъпност и мобилност се явява фактор от решаващо значение за повишаване на регионалната конкурентоспособност, развитието и растежа и създаването на работни места.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
61	Товаропоток	хиляди тона	Less developed	160 267,00	2013	162 671,00	Агенция „Пътна инфраструктура“	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки и осигуряват възможности за развитие на специфичния икономически потенциал, чрез връзка и достъп до TEN-T мрежата;	
Конкретни бенефициенти:	
Агенция Пътна инфраструктура	
Основни целеви групи:	
Подкрепата е насочена към цялото население на страната и в частност населението на периферни отдалечени региони, което чрез по-добрата свързаност и възможности за мобилност, ще може да се възползва от предлаганите в градските центрове услуги, в контекста на градско-селското сътрудничество;Дейностите пряко адресират представителите на местния и регионален бизнес, за който ще бъде осигурен по-добър достъп до единния европейски пазар.	
Обосновка:	
Концепцията е да бъдат финансирани определен брой пътни отсечки от национално и регионално значение, осъществяващи връзка с TEN-T мрежата, предварително определени на базата на разработена МетодологияМетодика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки, с които Агенция „Пътна инфраструктура” ще кандидатства за финансиране по ОПРР 2014-2020. Избраните критерии в методологиятаметодиката са насочени към подобряване и изравняване на експлоатационното състояние на пътищата чрез намаляване на участъците с недостатъчен	

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
капацитет в ключови мрежови инфраструктури и се основават на Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България и на целите на Стратегия Европа 2020. Инвестициите в първокласна, второкласна и третокласна пътна мрежа ще помогнат за осъществяване на част от целите на Стратегия Европа 2020, както следва: Растеж и заетост – Увеличената мобилност в рамките на ЕС създава потенциал за икономически растеж в регионите. Планираните инвестиции в пътна инфраструктура ще създадат възможности за развитие на специфичния икономически потенциал на регионите чрез повишена мобилност и достъп до пазари. Те ще доведат до подобряване на бизнес климата като основна предпоставка за привличане на инвестиции и създаване на нови работни места. Особена добавена стойност ще имат инвестициите в райони с потенциал за развитие на туризъм, тъй като ще осигурят достъпа до туристическите обекти и ще увеличат посещаемостта. С оглед на направените вече инвестиции и предстоящото увеличение на предвидените средства по програмите за развитие на селското стопанство и имайки предвид, че по-голямата част от селскостопанската продукция е нетрайна, е необходимо да бъде осигурен бърз превоз на готовата продукция до съответните пазари и комбинати за преработването им. Това може да се осъществи с по-добри третокласни пътища, което от своя страна би довело до увеличаване на работните места, свързани с тези производства. Климат и енергия – рехабилитацията на пътната инфраструктура ще допринесе за развитието на мултимодални транспортни системи и по този начин до подобряване състоянието на околната среда. Подобряването на качествените характеристики на пътищата ще съкрати времето за придвижване и ще осигури поддържането на постоянна скорост на превозните средства, като по този начин ще допринесе за намаляване емисиите на парникови газове. Образование, бедност и социално изключване – Модернизираната третокласна пътна инфраструктура ще осигури възможност за избор на местното население на вид и място на образование и здравни услуги и ще спомогне за предотвратяване на социалната изолация на отдалечените райони със затруднен транспортен достъп. Развитието на пътната инфраструктура в България е основна предпоставка за интеграцията в пан-европейската транспортна мрежа, за улесняване на регионалното сближаване, за постигане на устойчиво икономическо развитие и за подобряване на състоянието на околната среда. Транспортът има ключова роля за развитието на съвременното общество като средство за икономическо развитие и предпоставка за социално и	

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
териториално сближаване. Транспортният сектор в страната е от важно значение за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и за предоставяне на услуги на населението. В тази връзка инвестициите по приоритетната ос са предназначени за подобряване на достъпността на българските градове и тяхната свързаност с TEN-T мрежа.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Проектите ще бъдат избрани в съответствие с Методика и критериите за приоритизиране на пътни участъци, разработени от Агенцията „Пътна инфраструктура“. Методиката включва следните критерии: • Оценка на пътните отсечки съгласно връзката им с Транс-европейската транспортна мрежа (TEN-T) – предимство за пътни участъци, осигуряващи директна връзка между два TEN-T коридора или най-малко с един TEN-T коридор; • Принос за развитието на регионите – предимство за пътни участъци, свързващи градове-бенефициенти по ОПРР 2014-2020 с областни центрове (NUTS 3), следвани от участъци, свързващи два или повече градове-бенефициенти. По-ниски оценки се дават на участъци, осигуряващи непряка връзка с градовете-бенефициенти; • Оценка на пътните отсечки спрямо това дали осъществяват връзка на обекти от културното и природно наследство с трансевропейската транспортна мрежа; • Оценка на пътните отсечки спрямо това дали осигуряват свързаност на гранично-пропускателен пункт с TEN-T мрежата; • Оценка на пътните отсечки спрямо това дали осигуряват достъп до друг вид транспорт (воден, сухоземен или въздушен) – приоритет за участъци, осигуряващи единствен достъп на автомобили до летище, пристанище или железопътна гара; • Транспортно натоварване – приоритет за пътни участъци с най-тежък трафик; • Дължина на пътните отсечки по едно направление – приоритет се отдава на отсечките с дължина над 25 км;	

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
• Технико-експлоатационно състояние на пътната настилка – предимство за пътищата в най-лошо състояние; • Оценка въз основа на очакваното увеличение в средното ниво на трафика след рехабилитацията. Най-голяма тежест имат първите три критерия, следвани от следващите три и най-ниски за критериите 7, 8 и 9. Приоритет ще се отдава на пътища от по-висок клас, което е гарантирано от три от критериите (1, 3 и 4), свързани с предимство за пътни участъци, осигуряващи пряк достъп до TEN-T мрежата. Това автоматично поставя много по-ниска тежест на пътищата от трети клас. Финансиране, основано на нуждите: В съответствие с критериите за избор на операции, ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Н/П	

2.A.6.4 *Planned use of major projects* (where appropriate)

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Н/П	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO14	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	km	ERDF	Less developed			672,00	АПИ, Публичен ИСУН	Годишно
611	Обща дължина на реконструирани или модернизирани 1-ви и 2-ри клас пътища	километри	ERDF	Less developed			448,00	АПИ, Публичен ИСУН	Годишно
612	Обща дължина на реконструирани или модернизирани 3-ти клас пътища	километри	ERDF	Less developed			224,00	АПИ, Публичен ИСУН	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	6 - Регионална пътна инфраструктура

Priority axis	6 - Регионална пътна инфраструктура
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO14	O	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	km	ERDF	Less developed			267			672,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			65 725 783,10			165 347 882,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложен в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	034. Other reconstructed or improved road (motorway, national, regional or local)	165 347 882,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	165 347 882,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	165 347 882,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	165 347 882,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		6 - Регионална пътна инфраструктура	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:		6 - Регионална пътна инфраструктура	

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	7
Title of the priority axis	Превенция на риска

- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

H/Π

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	5b
Title of the investment priority	Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Превенция на риска от свлачища
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Територията на Република България се характеризира с висока степен на свлачищна, абразионна и ерозионна опасност. Проявени са мащабни свлачищни, срутищни, абразионни, ерозионни и други неблагоприятни геодинамични процеси, които действат стихийно и разрушително, трудно се прогнозират и настъпват внезапно. Възникването и активизирането на свлачищни, ерозионни и абразионни процеси на територията на страната, е обусловено от сложния геоложки строеж, интензивната тектоника и непрекъснато действащи природни и техногенни фактори. Свлачищата, като част от общите геодинамични процеси, са природно явление с опасни последици за обществото. Те застрашават сигурността на селища, курортни комплекси, жилищни, стопански и производствени сгради, основни елементи на техническата инфраструктура. От неблагоприятни геодинамични процеси, които са със случаен характер и са трудно прогнозируеми по време, местоположение и обхват, ежегодно се отнемат урбанизирани територии, разрушават се материални фондове: сгради, техническа инфраструктура, културни ценности. Застрашен е животът и здравето на хората. През 2011 г. и 2012 г. са регистрирани 110 бр. нововъзникнали свлачища. Предприемането на действия за ограничаване на свлачищата, ерозионните и абразионните процеси са нормативно възложени на Министерството на регионалното развитие. Съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията, министърът на регионалното развитие е отговорен за прилагането на държавната политика в областта на геозащитната политика. Със заповед на министъра на регионалното развитие е създадена работна група за приоритизиране на свлачища на територията на цялата страна. Разработена е Методика за приоритизиране на свлачища на територията на България с

	оглед на концентриране на ресурси в най-неотложните обекти. Методиката определя конкретни критерии, според които се оценяват свлачищата на територията на страната, регистрирани до 31.03.2013 г. Въз основа на оценката ще бъде изготвен списък на ключови места, за да се намали значително населението, което в момента е застрашено от свлачища.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for the ERDF and the Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Превенция на риска от свлачища						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
71	Население, което не е в риск от свлачища	брой	Less developed	4 660 461,00	2012	5 418 860,00	Публичен ИСУН, Общини, Геозащитни дружества	Два пъти за периода: 2018 и 2023 г.

2.A.6 Action to be supported under the investment priority (by investment priority)

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Примерни допустими дейности: • Инфраструктурни мерки за укрепване, ограничаване и предотвратяване на свлачищни, ерозионни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси;• Изграждане на съоръжения за понижаване на подпочвените води под нивото на хлъзгателната повърхнина (например хоризонтални сондажи, събирателни шахти и др.) и за отвеждането им извън територията на свлачището;• Изграждане на съоръжения за отвеждане на повърхностните води извън територията на свлачището (например окопи, канавки, дренажни ребра и др.);• Вертикална планировка на района на свлачището с цел осигуряване на устойчивост на откоса;• Изграждане на автоматизирани контролно-измервателни системи (КИС) за мониторинг на поведението на свлачището след реализацията на инфраструктурните мерки;	
Конкретни бенефициенти: • Общини в съответствие с Методиката за приоритизиране на свлачищни обекти;	
Основни целеви групи: • Население, посетители и туристи, застрашени от свлачищни процеси;	

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
• Икономически субекти, застрашени от свлачищни процеси. Специфични територии: Инвестициите ще се осъществяват на територията на цялата страна, в съответствие с Методиката за приоритизация на свлачищни обекти. Обосновка: В зависимост от своето състояние свлачищата биват: активни (периодично активни), потенциални (временно стабилизирани) и стабилизирани. Данните показват, че в национален мащаб активните (периодично активните) свлачища и потенциалните (временно стабилизирани) свлачища са с най-големи дялове – съответно 40,3% и 38,2%. Делът на стабилизираните свлачища е значително по-малък – 20,7%. Почти половината (45%) от активните (периодично активните) свлачища се намират в СЗР, а 35% - в СЦР. В останалите райони е локализиран сравнително по-нисък дял от активните (периодично активните) свлачища – 11,4% в СИР, 5,8% в ЮЗР, 2,8% в ЮЦР и 0,3% в ЮИР. Потенциалните (временно стабилизирани) свлачища са разположени сравнително равномерно по райони. Около 1/3 от стабилизираните свлачища са разположени в СЦР, следват ЮЗР с 21% и СИР с 20%. Със сравнително „неблагоприятен“ от гл.т. на типа на свлачищата се отличават СЗР и СЦР, при които над половината на свлачищата са активни. По-благоприятно е състоянието на ЮИР, където преобладаващата част от свлачищата са потенциални (временно стабилизирани) и стабилизирани. Данните показват, че над половината (55,4%) от активните (периодично активните) свлачища в СЦР са локализирани в област В. Търново (на територията на общините Златарица, В.Търново и Елена има съответно 30, 27 и 23 бр.), а 38% - в Габровска област (общини Севлиево, Габрово и Трявна – съответно 41, 36 и 13 бр.). 1/3 от активните (периодично активните) свлачища в СЗР са локализирани в област Плевен (на територията на общините Гулянци и Д. Митрополия има съответно 39 и 18 бр.). Висока концентрация на активни свлачища в СЗР има и в областите Монтана (община Лом – 31 бр., община Вълчедръм – 12 бр.), Видин (община Видин – 18 бр., община Ново село – 8 бр.) и Враца (община Оряхово – 39 бр.). Потенциалните (временно стабилизираните) свлачища са главно по Черноморието – Варненска област (община Варна – 49 бр.), Бургаска област (общини Несебър и Поморие – съответно 13 и 11 бр.), Дунавското крайбрежие - Плевенска област (община	

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Гулянци – 14 бр.), Предбалкана – В.Търновска област (община В. Търново – 26 бр.) и др. Най-много стабилизирани свлачища има в Предбалкана – Великотърновска област (общ.В.Търново – 23 бр.), Габровска област (общини Габрово и Трявна - по 19 бр.); Черноморието – Варненска област (община Варна – 30 бр.) и Родопите – Смолянска област (общини Смолян, Баните, Мадан и Неделино – съответно 12, 4, 4, 4 бр.). Анализът на данните показва, че в много редки случаи свлачищата засягат само един тип инфраструктура. В масовия случай едно свлачище засяга няколко типа инфраструктура като напр. жилищни сгради, училища, ВиК системи, електропровод и т.н. В тази връзка, предоставената информация бе анализирана, като за всеки тип инфраструктура бе изчислен с натрупване броят на случаите, в които тя е била засегната от свлачище. Най-масово застрашените групи инфраструктура са: жилищни сгради, улици, вилни сгради, ВиК инфраструктура и пътища. В по-малка степен са застрашени земеделски земи, горски фонд, стопански и промишлени сгради. Данните показват, че населените места с най-голям брой активни (периодично активни) свлачища са села или малки градчета извън 67-те града, които ще бъдат подпомогнати по линия на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” на ОПРР 2014-2020.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи: Предефинирани проекти: Целевите обекти ще бъдат предварително определени на база на методиката за приоритизиране на свлачищни обекти на територията на страната, разработена от Министерство на регионалното развитие.	

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Критериите за оценка, включени в Методиката за приоритизиране на свлачищата, са обособени в две групи: общи критерии за допустимост на свлачищата и специфични критерии за оценка.	
Общите критерии за допустимост допускат за оценяване само регистрираните към 31.03.2013г. свлачищни райони, вписани в регистъра на свлачищата по чл.95, ал.2 от Закона за устройство на територията, които са:	
1. Активни/периодично активни и потенциално/временно стабилизирани свлачища; 2. Свлачища, засягащи урбанизирани територии и засягащи територии на транспорта; 3. Свлачища, попадащи в категории А и Б (в зависимост от значимостта на застрашаваните обекти, съгласно Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони); 4. Свлачища, попадащи в категория В, засягащи или застрашаващи територии на транспорта и обекти на социалната инфраструктура;	
Специфичните критериите за оценка, включени в Методиката са следните:	
1. Засегнати и застрашени обекти с национално, регионално и местно значение; 2. Засегната и застрашена техническа инфраструктура; 3. Засегнати и застрашени обекти с обществено предназначение (социална инфраструктура); 4. Засегнато население; 5. Наличие на проекто-проучвателни разработки; 6. Клас на свлачището съгласно Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони;	

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
7. Комбинираност на неблагоприятните геодинамични процеси; Устойчиво развитие: Финансираните проекти ще са пряко насочени към справяне с природни рискове и опазване на околната среда от неблагоприятни геоендемични процеси. Финансиране, основано на нуждите: При приоритизацията на обектите ще се отчете клас на свлачището, активност, степен на неблагоприятно въздействие върху населението, техническата инфраструктура, икономиката, засегнати и застрашени обекти от национално, регионално и местно значение, както и социалната инфраструктура.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments* (where appropriate)

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Н/П	

2.A.6.4 *Planned use of major projects* (where appropriate)

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Н/П	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators (by investment priority, broken down by category of region for the ESF, and where relevant, for the ERDF)

Investment priority		5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
711	Площ на укрепени свлачища	квадратни метри	ERDF	Less developed			1 430 186,00	Публичен ИСУН	Годишно

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	7 - Превенция на риска
Н/П	

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis (by fund and, for the ERDF and ESF, category of region)

Priority axis		7 - Превенция на риска								
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018	Final target (2023)	Source of data	Explanation of relevance of indicator,	

Priority axis		7 - Превенция на риска											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
1	F	Сертифицирани средства	евро	ERDF	Less developed			8 726 267,55			16 749 074,00	Публичен ИСУН	Публичен достъп
711	O	Площ на укрепени свлачища	квадратни метри	ERDF	Less developed			745 127			1 430 186,00	Публичен ИСУН	Годишно

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

Разработена е методология за определянето на целевите стойности, заложен в рамката на изпълнение. Подходът е на основата на определяне на ефективността на разходите на постигнатите резултати по сходни операции на ОПРР 2007-2013 г. На тази база се изчисляват разходите за 1 единица продукт и в съответствие от финансовото разпределение се определят целевите стойности на индикаторите за изпълнение. Методът за единична цена е в съответствие с Концепция и препоръки за мониторинг и оценка за програмен период 2014-2020 и Насоките за рамка за изпълнение за 2014-2020 г.

Целевата стойност на финансовия показател се изчислява въз основа на прогнозата за договорените средства за периода 2014-2020 г., на базата на експертна оценка се изчислява междинните целеви стойности за сертифицирани средства, като в същото време се взема предвид правилото N +3.

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	087. Adaptation to climate change measures and prevention and management of climate related risks e.g. erosion, fires, flooding, storms and drought, including awareness raising, civil protection and disaster management systems and infrastructures	16 749 074,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	16 749 074,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	16 749 074,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	16 749 074,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		7 - Превенция на риска	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate) (by priority axis)

Priority axis:	7 - Превенция на риска
Н/П	

2.B DESCRIPTION OF THE PRIORITY AXES FOR TECHNICAL ASSISTANCE

2.B.1 Priority axis

ID of the priority axis	8
Title of the priority axis	Техническа помощ

2.B.2 Justification for establishing a priority axis covering more than one category of region (where applicable)

Н/П

2.B.3 Fund and category of region

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)
ERDF	Less developed	Total

2.B.4 Specific objectives and expected results

ID	Specific objective	Results that the Member States seek to achieve with Union support
1	Укрепване и повишаване на административния капацитет на управляващия орган и бенефициентите по програмата	Целта на приоритетна ос е да се осигури безпрепятствено изпълнение, наблюдение, оценка, информация и контрол на програмата, осигурявайки по този начин високо ниво на усвояване на фондовете от ЕС. Поради обхвата и броя на потенциалните бенефициенти мерките за публичност

ID	Specific objective	Results that the Member States seek to achieve with Union support
		и информираност са от особено значение. Приоритетната ос е насочена към укрепване и повишаване на институционалния капацитет на Управляващия орган и на бенефициентите по оперативната програма Ефективното управление и изпълнение на ОПРР 2014-2020 изисква особено внимание по отношение на мерките за техническа помощ, за да отговори на основните потребности от подкрепа при координирането на програмата и да се подкрепи изграждането на капацитета на административните структури, участващи в изпълнението на програмата. В тази връзка в рамките на ОПРР 2014-2020 2007-2013 беше направен анализ на капацитета на конкретните бенефициенти на ОПРР 2014-2020 (министерства и агенции) и на 36 бенефициенти общини в обхвата на агломерационните ареали и бяха изготвени планове за действие за укрепване на капацитета им. Дейностите по проекта бяха насочени както към определяне на нуждите на съответните бенефициенти във връзка с подготовката и изпълнението на проекти през периода 2007-2013, така и към оценка на капацитета и готовност на бенефициентите за следващия програмен период. Анализът на капацитета на бенефициентите е структуриран в няколко основни направления, както следва: стратегическо планиране; структурни звена, ангажирани с проекти; човешки ресурси; процедури и процеси; досегашен опит; финансови ресурси; технически ресурси. В изброените направления са формулирани съответни области за подобрене и са набелязани мерки за изпълнение с цел подобряване на капацитета. В допълнение са отправени общи препоръки на ниво централна администрация: УО на ОПРР 2014-2020, Министерски съвет и други органи на централната администрация. Основните нужди на бенефициентите на ОПРР 2014-2020 могат да се обобщят в следните категории:

ID	Specific objective	Results that the Member States seek to achieve with Union support
		○ непрекъсната необходимост от повишаване компетенциите на персонала, зает с подготовката и управлението на проекти; ○ нужда от повишаване на мотивацията и възнагражденията на експертите, заети с подготовка и управление на проекти; ○ необходимост от осигуряване на техника и оборудване за звената, заети с подготовката и управлението на проекти, в това число компютърна техника, специализиран софтуер, превозни средства и др. Приоритетната ос ще бъде насочена към задоволяване тези потребности на бенефициентите с оглед осигуряване ефективно усвояване на средствата и качествено изпълнение на проектите.

2.B.5 Result indicators

Table 12: Programme-specific result indicators (by specific objective) (for ERDF/ESF/Cohesion Fund)

Priority axis		1 - Укрепване и повишаване на административния капацитет на управляващия орган и бенефициентите по програмата									
ID	Indicator	Measurement unit	Baseline value			Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
			M	W	T		M	W	T		
810	Ниво на осведоменост за ОПРР 2014-2020	%			15,00	2013			40,00	Публичен ИСУН	Два пъти за периода 2018 и 2023 г.

2.B.6 Actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives (by priority axis)

2.B.6.1 A description of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives

Priority axis	8 - Техническа помощ
	• Предоставяне на техническа подкрепа, консултации, изследвания, анализи, проучвания и др., необходими за правилното управление, изпълнение, наблюдение, оценка и контрол на ОПРР 2014-2020; • Подкрепа за изготвяне на наръчници, правила, процедури, насоки и зисквания за кандидатстване, методики и др. • Доставка и поддръжка на компютъризирана информационна система (хардуер и софтуер) и на офис оборудване, необходимо за управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ОПРР 2014-2020; • Доставка на хардуер и софтуер за бенефициентите, свързани с изпълнението на ОПРР 2014-2020, в изпълнение на плановете за укрепване на капацитета на бенефициентите. • Оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020 (включително текуща оценка); • Подкрепа за извършване на мониторинг върху изпълнението на проектите от бенефициентите - проверки на място и свързаните с тях

Priority axis	8 - Техническа помощ
отчети, вътрешни системи за контрол, съблюдаване спазването на процедурите за обществени поръчки, и др.; • Подкрепа за финансовия контрол и одит (включително проверки на място и свързаните с тях отчети, вътрешни системи за контрол, съблюдаване спазването на процедурите за обществени поръчки и др.); • Подкрепа за извършване на вътрешен контрол върху дейността на регионалните отдели на УО - проверки на място, организиране на текущи срещи и др.; • Подкрепа на процесите на оценка и избор на проекти (организация на оценителни комисии, база данни от независими експерти, притежаващи необходимите технически познания и опит, наемане на експерти, и др.), независими оценки на проекти; • Организиране на работата, текущи разходи и обучение на Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020; • Обучение на персонала на бенефициентите и УО на ОПРР 2014-2020 (работни срещи, семинари, обмен на добри практики и опит и др.); • Подкрепа за подготовката на документи за следващия програмен период (консултации, проучвания, наръчници и др.) • Изготвяне и поддръжка на интернет страница, участия в медиите, информационни филми и клипове по телевизията, реклами и други контакти с пресата; • Публикации, бюлетини, брошури, постери, наръчници и др.; • Организиране на конференции, “пътуващи” изложби и семинари, информационни кампании, анализи на общностите, кръгли маси и фокус групи, публикации, анкети, проучвания, семинари за стимулиране на гражданската подкрепа и отговорност за предлаганите инвестиции. • Оценка на потребностите от обучение и консултация; • Изготвяне и изпълнение на планове за действие за укрепване на административния капацитет на бенефициентите на ОПРР 2014-2020 на базата на направените оценки; • Разработване и изпълнение на програми за обучение (наемане на експерти, организиране на обучения, учебителни материали и др.) за улесняване на изпълнението на ОПРР 2014-2020; • Осигуряване на подкрепа за подготовката на проектите за финансиране в рамките на ОПРР 2014-2020; • Подкрепа за привличане на обществен интерес и повишаване на обществената информираност за обхвата, целите и резултатите на	

Priority axis	8 - Техническа помощ
ОПРР 2014-2020 и за приноса на Общността; • Подкрепа за привличане на интереса на потенциалните бенефициенти на ОПРР 2014-2020, информирани за финансовите възможности, предоставени от ЕФРР чрез ОПРР 2014-2020 и разясняване на критериите за допустимост до финансовите ресурси на програмата; • Подкрепа за разпространение на документи, свързани с ОПРР 2014-2020 (правила, процедури, насоки, методики и др.); • Подкрепа за разработване и разпространение на анализи, анкети, социологически проучвания и допитвания до общественото мнение; • Консултантска помощ за идентифициране на проектни идеи и т.н.; • Възнаграждения включително осигуровки, и допълнително материално стимулиране за Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 и бенефициентите, обезпечаване на пътувания на служителите, участващи пряко в програмирането, управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ОПРР 2014-2020; • Наем и поддръжка на дълготрайни материални активи за нуждите на УО на ОПРР 2014-2020; • Осигуряване на подкрепа за дейности свързани с приключване на програмен период 2007-2013 г. Конкретни бенефициенти: • Управляващ орган на ОПРР 2014-2020; • Бенефициенти на ОПРР 2014-2020. Обосновка: За служителите на УО и бенефициентите на ОПРР 2014-2020 дейностите, свързани с изграждането на капацитет, са ключов елемент за осигуряването на успешно управление и изпълнение. На базата на резултатите и придобитите знания по проектите, финансирани и изпълнени през предишния програмен период, приоритетна ос “Техническа помощ” ще продължи да обръща особено внимание на укрепването и развитието на административния капацитет за изпълнение на централно, регионално и местно ниво, в допълнение към акцента, който УО поставя върху развитието на човешките ресурси.	

Priority axis	8 - Техническа помощ
Ще се подкрепя обучението на служителите на всички заинтересовани организации, на всички териториални нива и във всички етапи – програмиране, управление, наблюдение, контрол и изпълнение на ОПРР 2014-2020, генериране на проекти и набор от проектни предложения, повишаване на информираността, укрепване на капацитета на потенциалните бенефициенти, разпространение на информация, знания и умения в цялата страна. Подкрепата по приоритетната ос ще бъде насочена към дейности, свързани с непрекъснато отчитане на напредъка по управлението и изпълнението на ОПРР 2014-2020, извършването на различни видове проучвания, анализи, доклади, улесняващи изпълнението и оценяващи въздействието на предвидените мерки по ОПРР 2014-2020 в светлината на ефикасното и ефективното усвояване на подкрепата по ЕФРР. Дейностите, финансирани в рамките на приоритетната ос ще бъдат насочени и към осигуряване на информация и публичност по програмата в съответствие с изискванията на регламентите. По отношение на конкретното си съдържание техническата помощ предвижда различни видове дейности, услуги и доставки, насочени към осигуряването на висока ефективност на процесите на планиране и управление както на съфинансираните проекти, така и на цялостно обезпечаване изпълнението на ОПРР 2014-2020.	

2.B.6.2 Output indicators expected to contribute to results (by priority axis)

Table 13: Output indicators (by priority axis) (for ERDF/ESF/Cohesion Fund)

Priority axis		8 - Техническа помощ				
ID	Indicator (name of indicator)	Measurement unit	Target value (2023) (optional)			Source of data
			M	W	T	
811	Обучения на служителите на Управляващия орган	брой			550,00	Публичен ИСУН

2.B.7 Categories of intervention (by priority axis)

Corresponding categories of intervention based on a nomenclature adopted by the Commission, and an indicative breakdown of the Union support

Tables 14-16: Categories of intervention

Table 14: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		8 - Техническа помощ	
Fund	Category of region	Code	€ Amount
ERDF	Less developed	121. Preparation, implementation, monitoring and inspection	35 628 000,00
ERDF	Less developed	122. Evaluation and studies	4 453 500,00
ERDF	Less developed	123. Information and communication	4 453 500,00

Table 15: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		8 - Техническа помощ	
Fund	Category of region	Code	€ Amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	44 535 000,00

Table 16: Dimension 3 – Territory type

Priority axis		8 - Техническа помощ	
Fund	Category of region	Code	€ Amount

Priority axis		8 - Техническа помощ	
Fund	Category of region	Code	€ Amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	44 535 000,00

3. FINANCING PLAN

3.1 Financial appropriation from each fund and amounts for performance reserve

Table 17

Fund	Category of region	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Total	
		Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve
ERDF	Less developed	158 296 761,10	9 750 426,90	166 407 313,55	10 250 003,45	175 282 655,15	10 796 687,85	182 571 653,93	11 245 660,07	189 729 139,38	11 686 531,62	196 716 924,65	12 116 950,35	203 496 171,06	12 534 523,94	1 272 500 618,82	78 380 784,18
Total		158 296 761,10	9 750 426,90	166 407 313,55	10 250 003,45	175 282 655,15	10 796 687,85	182 571 653,93	11 245 660,07	189 729 139,38	11 686 531,62	196 716 924,65	12 116 950,35	203 496 171,06	12 534 523,94	1 272 500 618,82	78 380 784,18

3.2 Total financial appropriation by fund and national co-financing (€)

Table 18a: Financing plan

Priority axis	Fund	Category of region	Basis for calculation of Union support (Total eligible cost or public eligible cost)	Union support (a)	National counterpart (b) = (c) + (d)	Indicative breakdown of national counterpart		Total funding (e) = (a) + (b)	Co-financing rate (f) = (a) / (e) (2)	EIB contributions (g)	Main allocation		Performance reserve		Performance reserve amount as proportion of total Union support (l) = (j) / (a) * 100
						National public funding (c)	National private funding (d) (1)				Union support (h) = (a) - (j)	National Counterpart (i) = (b) - (k)	Union support (j)	National Counterpart (k) = (b) * ((j) / (a))	
1	ERDF	Less developed	Total	804 230 656,32	141 923 057,00	141 923 057,00	0,00	946 153 713,32	85,00%	0,00	755 976 816,94	133 407 673,58	48 253 839,38	8 515 383,42	6,00%
2	ERDF	Less developed	Total	97 662 010,54	17 234 472,45	17 234 472,45	0,00	114 896 482,99	85,00%	0,00	91 802 289,91	16 200 404,10	5 859 720,63	1 034 068,35	6,00%
3	ERDF	Less developed	Total	71 057 716,12	12 539 596,96	12 539 596,96	0,00	83 597 313,08	85,00%	0,00	66 794 253,15	11 787 221,14	4 263 462,97	752 375,82	6,00%
4	ERDF	Less developed	Total	43 229 028,82	7 628 652,14	7 628 652,14	0,00	50 857 680,96	85,00%	0,00	40 635 287,09	7 170 933,01	2 593 741,73	457 719,13	6,00%
5	ERDF	Less developed	Total	108 070 035,20	19 071 182,68	19 071 182,68	0,00	127 141 217,88	85,00%	0,00	101 585 833,09	17 926 911,72	6 484 202,11	1 144 270,96	6,00%
6	ERDF	Less developed	Total	165 347 882,00	29 179 038,00	29 179 038,00	0,00	194 526 920,00	85,00%	0,00	155 427 009,08	27 428 295,72	9 920 872,92	1 750 742,28	6,00%
7	ERDF	Less developed	Total	16 749 074,00	2 955 718,94	2 955 718,94	0,00	19 704 792,94	85,00%	0,00	15 744 129,56	2 778 375,80	1 004 944,44	177 343,14	6,00%
8	ERDF	Less developed	Total	44 535 000,00	7 859 117,65	7 859 117,65	0,00	52 394 117,65	85,00%	0,00	44 535 000,00	7 859 117,65			
Total	ERDF	Less developed		1 350 881 403,00	238 390 835,82	238 390 835,82	0,00	1 589 272 238,82	85,00%		1 272 500 618,82	224 558 932,72	78 380 784,18	13 831 903,10	6,00%
Grand total				1 350 881 403,00	238 390 835,82	238 390 835,82	0,00	1 589 272 238,82	85,00%		1 272 500 618,82	224 558 932,72	78 380 784,18	13 831 903,10	6,00%

(1) To be completed only when priority axes are expressed in total costs.

(2) This rate may be rounded to the nearest whole number in the table. The precise rate used to reimburse payments is the ratio (f).

Table 18c: Breakdown of the financial plan by priority axis, fund, category of region and thematic objective

Priority axis	Fund	Category of region	Thematic objective	Union support	National counterpart	Total funding
1	ERDF	Less developed	Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	344 470 000,00	60 788 823,53	405 258 823,53
1	ERDF	Less developed	Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	229 648 824,80	40 526 263,20	270 175 088,00
1	ERDF	Less developed	Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	138 873 255,06	24 507 045,01	163 380 300,07
1	ERDF	Less developed	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	91 238 576,46	16 100 925,26	107 339 501,72
2	ERDF	Less developed	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	97 662 010,54	17 234 472,45	114 896 482,99
3	ERDF	Less developed	Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	71 057 716,12	12 539 596,96	83 597 313,08
4	ERDF	Less developed	Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	43 229 028,82	7 628 652,14	50 857 680,96
5	ERDF	Less developed	Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	108 070 035,20	19 071 182,68	127 141 217,88
6	ERDF	Less developed	Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures	165 347 882,00	29 179 038,00	194 526 920,00
7	ERDF	Less developed	Promoting climate change adaptation, risk prevention and management	16 749 074,00	2 955 718,94	19 704 792,94
Total				1 306 346 403,00	230 531 718,17	1 536 878 121,17

Table 19: Indicative amount of support to be used for climate change objectives

Priority axis	Indicative amount of support to be used for climate change objectives (€)	Proportion of the total allocation to the operational programme (%)
1	384 996 948,72	28,50%
2	0,00	0,00%
3	0,00	0,00%
4	0,00	0,00%
5	0,00	0,00%
7	16 749 074,00	1,24%
Total	401 746 022,72	29,74%

4. INTEGRATED APPROACH TO TERRITORIAL DEVELOPMENT

Description of the integrated approach to territorial development taking into account the content and objectives of the operational programme having regard to the Partnership Agreement and showing how it the operational programme contributes to the accomplishment of the objectives of the operational programme and expected results

Основните подходи към териториалното развитие на България са очертани в рамките на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие.

Социално-икономическият анализ на ОПРР 2014-2020 изследва основните типове територии в България, като например: градски, селски, планински, гранични, крайдунавски и крайморски. Един от основните изводи от анализа е, че изследваните територии са хетерогенни по отношение на социално-икономическите си характеристики с изключение на градските територии, които демонстрират хомогенно и устойчиво социално-икономическо развитие и общи проблеми и в тях е целесъобразно да се приложи единен цялостен интегриран подход за подкрепа.

Въз основа на установените нужди в описаните в раздел 1.1.1. Национална стратегия за регионално развитие, Национална концепция за пространствено развитие и Регионалните планове за развитие, ОПРР 2014-2020 фокусира своята основна подкрепа към умерения полицентричен модел на градско развитие. Възприетият подход, който се следва е свързан с предоставяне на възможност на местната власт да координира и прилага изпълнението на секторни политики, като енергийна ефективност, градска среда, дейности за привличане на частни инвестиции, местната социална, културна и образователна политика и устойчив градски транспорт на градско ниво, като се вземат предвид нуждите и потенциалът на територията на най-ниско териториално равнище. В този смисъл, основният приоритет на оперативната програма се фокусира върху нуждите и потенциала за развитие от местно значение, идентифицирани в рамките на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, като месни оперативни документи, координиращи секторни политики на най-ниско териториално ниво – град.

Другото основно измерение на оперативната програма отчита териториалните измерения на секторните политики от Споразумението за партньорство, които допринасят за устойчиво регионално развитие. Секторните приоритети като регионална образователна, здравна и социална инфраструктура, регионален туризъм, регионална пътна инфраструктура и предотвратяване на риска от свлачища, не са ограничени до специфични групи територии и покриват цялата територия на страната поради тяхната по-висока значимост - национална или регионална.

В този смисъл се следва подход за приоритизиране на подкрепата на база релевантната стратегическа рамка, като се прилага секторна интеграция. Въпреки това съответните методологии, прилагани за приоритизиране на различните секторни политики от регионално значение и обектите на интервенция, вземат предвид съответното териториално или регионално измерение.

В повечето случаи териториалният фокус на секторните политики е концентриран в мрежата на градовете за подкрепа по ОПРР 2014-2020 поради факта, че в тях са концентрирани по-голямата част от обществените услуги. Това ясно се вижда от социално-икономическия анализ на ОПРР 2014-2020 и от Националната концепция за пространствено развитие за 2013-2025, която определя градовете за подкрепа по програмата.

В тази връзка, инвестициите по секторните приоритетни оси ще бъдат допълващи към устойчивото градско развитие, въпреки че тези секторни политики (особено здравни, социални услуги и образование) са от национално и регионално значение и инвестициите ще бъдат осъществявани в съответствие със съответните секторни стратегически документи.

4.1 Community-led local development (where appropriate)

The approach to the use of community-led local development instruments and the principles for identifying the areas in where they will be implemented

Н/П

4.2 Integrated actions for sustainable urban development (where appropriate)

Where appropriate the indicative amount of ERDF support for integrated actions for sustainable urban development to be implemented in accordance with the provisions under Article 7(2) of Regulation (EU) No 1301/2013 and the indicative allocation of ESF support for integrated action.

С оглед на национално възприетия подход на умерено полицентрично развитие на територията, фокусът на ОПРР 2014-2020 върху градското развитие се базира на следните няколко основни принципи:

- Подкрепата за интегрирани действия за устойчиво градско развитие е определена в рамките на една приоритетна ос, интегрираща 4 тематични цели.
- Териториалният фокус се основава на национален стратегически документ, а именно на НКПР.
- Подкрепа за полицентрична мрежа от градове, включително центрове на растеж, средни градове – балансъори, както и малките градове - опорни центрове на ниво NUTS III.
- Финансирането се основава на териториални стратегии на ниво град – ИПГВР.
- Концентрация на ресурси в градовете - двигатели на растежа – този принцип се реализира чрез разработена методология за определяне на индикативен референтен бюджет за всеки отделен град за подкрепа.

- Интеграция с други секторни политики в ИПГВР – чрез координиране със секторните приоритетни оси на ОПРР 2014-2020, регионалните планове за развитие, другите оперативни програми, както и Дунавската стратегия.

Ето защо ОПРР 2014-2020 подкрепя идентифицираните в НКПР, съгласно модел умерен полицентризм 67 града от 4 йерархични нива, описани в раздел 1.1.1.

Предвижда се Управляващият орган да сключва рамкови споразумения с 67 общини конкретни бенефициенти в които се определя подбора на проекти по програмата. Управляващият орган запазва правото си да направи проверка на допустимостта на дейностите преди одобрението на проектите.

Рамковите споразумения ще включват разпоредби за управление и мониторинг на изпълнението на интегрирания план въз основа на установения в ИПГВР механизъм на изпълнение.

Всяко рамково споразумение определя индикативен референтен бюджет за съответния град за подкрепа. Бюджетът, определен за всеки от 67-те града за подкрепа по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020, има индикативен характер, включва референтна стойност на максимално допустимия ресурс за всеки от градовете в съответствие с индикативно разпределение по инвестиционни приоритети и няма да бъде предоставян предварително на общините.

Референтните стойности са определени на база на методология, основана на обективни критерии, отчитащи конкурентните предимства на всеки град в началото на периода и включва следните компоненти:

- Заемано йерархично ниво по НКПР;
- Брой на население;
- Капацитет на усвояване;
- Социално-икономически потенциал за развитие, отчитащ обобщаващите социално-икономически оценки на градовете по ключови показатели.

Един от основните принципи в прилаганата методология е концентрацията на ресурса в градовете от първо и второ йерархично ниво. Предвидените индикативни средства се разпределят приблизително както следва: за София – около 15% от бюджета по приоритетна ос 1, около 32% - за градовете от второ ниво, около 41 % - за градовете от трето ниво и около 12% - за градовете на четвърто ниво.

Общините от йерархично ниво 4 имат възможност да мултиплицират ефектите на средствата по ОПРР 2014-2020 като ги комбинират с финансиране от ПРСР в останалата част от техните територии.

Предвидено е в средата на програмния период през 2018 г., на база средносрочна оценка на програмата, индикативните референтни бюджети да бъдат актуализирани и преразпределени от по-неактивните към по-активните градове.

По този начин ще се насърчи конкуренцията между отделните общини.
Конкуренция между проектите се осъществява на ниво град, тъй като реално общината е с делегирани права за избор на проекти.

Table 20: Integrated actions for sustainable urban development – indicative amounts of ERDF and ESF support

Fund	ERDF and ESF support (indicative) (€)	Proportion of fund's total allocation to programme
Total ERDF	804 230 656,32	59,53%
TOTAL ERDF+ESF	804 230 656,32	59,53%

4.3 Integrated Territorial Investment (ITI) (where appropriate)

The approach to the use of Integrated Territorial Investments (ITIs) (as defined in Article 36 of Regulation (EU) No 1303/2013) other than in cases covered by 4.2, and their indicative financial allocation from each priority axis.

България предвижда пилотно прилагане на ИТИ в Северозападен район (СЗР), NUTS II. ИТИ ще се осъществява въз основа на интегрираната стратегия за териториално развитие на Северозападен район. Стратегията ще осигури пакет от конкретни мерки за подкрепа със средства от ЕСИФ, за да бъде постигнато устойчиво и приобщаващо териториално развитие в региона.

За приложението на ИТИ в Северозападния регион ще бъде осигурено многофондово финансиране от ЕСИФ, като се предвижда различните оперативни програми да дадат своя принос за целите на изпълнение на ИТИ. УО на съответната оперативна програма, предоставила средства за изпълнението на ИТИ в СЗР е отговорен за управлението и мониторинга на ИТИ.

В тази връзка, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнението на ИТИ с определените в НКПР 2013-2025 13 цели града за подкрепа по Приоритетна ос 1 в този район. Чрез предвиждания индикативен референтен бюджет за всеки град по ОПРР 2014-2020 се осигурява добре балансирано и справедливо разпределение на средствата за СЗР. Механизмът за интегрирано развитие на градските райони е описан в точка 4.2. В рамките на СЗР са идентифицирани два градски центъра от регионално значение в йерархично ниво 2 (Видин и Плевен), както и четири града от йерархично ниво 3. В допълнение са идентифицирани 7 малки и средни града от йерархично ниво 4, с цел подпомагане развиването на подкрепящи центрове на регионално и областно ниво.

Възможно преразпределение на резервите на индикативните референтни бюджети между градовете следва да се извършва единствено между градовете в рамките на региона, така че да се запази размерът на индикативния бюджет на СЗР.

В допълнение, в рамките на Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ е разработен списък с приоритетни културни обекти от национално и световно значение на регионално ниво в съответствие с методологията за приоритизация. По този начин средствата от приоритетната ос за развитие на туризма допълнително ще допринесат за изпълнението на ИТИ.

Конкретните параметри и координация между оперативните програми по отношение реализирането на интегрираните териториални инвестиции в

Северозападния район ще бъдат формулирани и определени в разработваната интегрирана стратегия за териториално развитие на района.

Table 21: Indicative financial allocation to ITI other than those mentioned under point 4.2 (aggregate amount)

Priority axis	Fund	Indicative financial allocation (Union support) (€)
Total		0,00

4.4 The arrangements for interregional and transnational actions, within the operational programme, with beneficiaries located in at least one other Member State (where appropriate)

4.5 Contribution of the planned actions under the programme to macro-regional and sea basin strategies, subject to the needs of the programme area as identified by the Member State (where appropriate)

(Where the Member State and regions participate in macro-regional strategies and sea basin strategies).

Дунавската стратегия обхваща и ще бъде прилагана на територията на цялата страна. Въпреки това, с оглед фокусиране на ресурса и постигане на ефект от реализираните инвестиции е удачно подкрепата да бъде съсредоточена за развитието на Северозападен и Северен централен район от ниво 2, които граничат непосредствено с река Дунав.

Подкрепяйки развитието на градовете от Северозападен, Северен Централен и Североизточен райони от ниво NUTS 2, които играят важна роля за Дунавската стратегия, ОПРР 2014-2020 ще подпомогне изпълнението на целите на Шеста приоритетна област от стратегията, а именно: да се опази „биологичното разнообразие, ландшафта и качеството на въздуха и почвата“ и Приоритетна ос 7 „Да се разработи общество на знанието чрез научни изследвания, образование и информационни технологии“. ОПРР 2014-2020 ще допринесе чрез обновяване на градската среда, възстановяване на изостанали градски райони и мерките за образователна инфраструктура с местно значение.

Подходът на ОПРР 2014-2020 по отношение на градското развитие дава възможност за постигане на целево планиране на инвестициите в подкрепа на Дунавската стратегия.

В трите района на Северна България се предоставя подкрепа за пет града от второ йерархично ниво, 12 града от трето йерархично ниво и 13 града от четвърто йерархично ниво. Това представлява почти 50% от допустимите за подпомагане градове с население, обхващащо 43% от общия брой на населението в Северна България.

По-малките градове от четвърто йерархично ниво са важни центрове с надобщинско значение и благоприятен икономически профил, предоставящи основни административни и социални услуги. Подкрепата за тези градове ще допринесе за балансирано развитие на регионите и за постигане на целите на Дунавската стратегията.

Логиката на интервенция на ОПРР 2014-2020 дава възможност за насочване на помощта по секторни приоритети на програмата в съответствие с Дунавската стратегия, която ще допълва предвидените инвестиции в рамките на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Директен принос към Стълб 3 на Дунавската стратегия „за насърчаване на културата и туризма и контактите между хората“, която се координира от България, ще бъде постигнат чрез Приоритетна ос 5 „Регионално туризъм“ на ОПРР 2014-2020.

Ще бъде разработен цялостен туристически продукт, базиран на паметниците на културата с национално и световно значение. По Приоритетна ос 5 на ОПРР 2014-2020 „Регионален туризъм“ се предвижда за периода 2014-2020 г. подкрепа за опазване и популяризиране на културното наследство от световно и национално значение. В този смисъл, ОПРР 2014-2020 ще подпомогне постигането на целите на приоритетната област, която координира България, и на Дунавската стратегия като цяло, чрез индивидуални проекти в подкрепа на културното наследство в региона на река Дунав.

5. SPECIFIC NEEDS OF GEOGRAPHICAL AREAS MOST AFFECTED BY POVERTY OR TARGET GROUPS AT HIGHEST RISK OF DISCRIMINATION OR SOCIAL EXCLUSION (WHERE APPROPRIATE)

5.1 Geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion

Основните целеви групи с най-висок риск от дискриминация, които ще бъдат специално подкрепяни по ОПРР 2014-2020 са маргинализираните групи от населението, вкл. роми в рамките на ИПГВР на 67-те града, конкретни бенефициенти по Програмата. Идентифицираните възможни области на интервенции се базират на резултати от анализ на национални стратегически и оперативни документи, визиращи подкрепа на маргинализирани групи от населението, вкл. ромите както и на анализ на ИПГВР. Обща картина на териториалното разпределение на ромското население в страната и в райони от ниво NUTS 2 и NUTS 3, се базира на данни от последното преброяване на населението от 2011 година.

Въз основа на данните са формирани 3 групи в зависимост от дела на ромското население в общото население. Групите се формират по следните критерии: първа група – под 80% от средния за страната дял на ромското население; втора група в границите от 80% до 120% от средния за страната дял на ромското население; трета група – над 120% от средния за страната дял на ромското население. Данните показват, че 2 региона са в първа група – ЮЗР и СЦР, 2 региона са във втора група – ЮЦР и СИР и 2 региона са в трета група – СЗР и ЮИР.

При областите групирането е следното: 8 области са в първа група с дял на ромското население под 3.9% от общото им население; 7 области са във втора група. Делът на ромското население е в границите от 3.9% до 5.8%. Трета група е най-многобройна. Включва 13 области с дял на ромското население над 5.8%, като водещи са обл. Монтана и Сливен със съответно 12,7% и 11,8%.

Като цяло средният дял на ромското население в България от общия брой население е 4,9%.

По отношение на териториалния обхват на ОПРР 2014-2020, данните показват, че населението на 67-те избрани градове за финансиране от ОПРР 2014-2020 е 4 373 хил. души. То представлява 82,1% от градското население и 59,7% от цялото население на страната. В избраните 67 града живеят 117 375 граждани, определили се като роми. Те са две трети от всички роми, живеещи в градовете и 36.1% от всички роми в страната.

Основните нужди, които са идентифицирани при изследване на маргинализираните групи, вкл. ромите, в районите най-силно засегнати от бедност и с най-висок риск от дискриминация, са свързани с максимално обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда, осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми, подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура, подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях,

създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество.

5.2 Strategy to address the specific needs of geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion, and where relevant, the contribution to the integrated approach set out in the Partnership Agreement

Основните документи, формиращи стратегическата рамка на политиката в подкрепа на маргинализирани групи (в частност ромите), са „Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж ЕВРОПА 2020“, „Европа 2020: Национална програма за реформи“, „Национална програма за развитие България 2020“, „Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012“ с „План за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, „Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства (2005-2015 г.)“.

България е изготвила разгърната стратегическа рамка, ориентирана към проблемите на маргинализираните групи от населението и в частност – ромите. Тя се съобразява с изискванията на международни стандарти в областта на правата на човека и правата на лица, принадлежащи към малцинствата. Стратегическите документи на европейско и национално ниво и в частност Националната стратегия за интегриране на ромите 2012-2020, се ръководят от принципите на политическата рамка на Европейския съюз за защита на правата на човека, за съблюдаване на принципа за гарантиране на равни възможности за всички граждани и недопускане на дискриминация въз основа на различни признаци, включително етнически произход.

ОПРР 2014-2020 цели да адресира основно нуждата от подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура, което ще окаже и косвено влияние върху останалите формулирани нужди. В този контекст, основните мерки и дейности, които ще продължат да бъдат подкрепяни от ОПРР 2014-2020 през следващия период са свързани с изграждане и рехабилитация на социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, вкл. роми ще допринесат за постигане на целите на документите. През програмен период 2007-2013 г. стартира пилотен модел за интегрирани интервенции по линия на ОПРР 2014-2020 в ремонт и изграждане на социални жилища, допълнени с мерки по линия ОПРЧР за осигуряване на образование, заетост, здравеопазване и социално приобщаване на представители на маргинализирани групи, настанените в обновените/новопостроените социалните жилища. Тази инициатива ще бъде надградена през програмен период 2014-2020 г.

Стратегията на ОПРР 2014-2020 в тази посока е отделяне на специален фокус върху развитието на социалните зони за въздействие от ИПГВР с оглед максимално адресиране на нуждите на маргинализираните групи от обществото и по-специално ромите, които в по-голямата си част са концентрирани именно в тези

зони. В рамките на идентифицираните социални зони за въздействие всяка една община задължително ще задели минимум 5 % за мерки в подкрепа на изграждане на подходяща социална инфраструктура и създаване на адекватни условия за живот за маргинализираните групи от населението, вкл. ромите. Прилаганите интервенции по Програмата ще спомогнат за постигане на целите на по-общата стратегия за борба с бедността и социалното изключване.

В подкрепа на избраната стратегия са и горепосочените данни от извършените анализи, като обхватът на одобрените зони за въздействие по ИПГВР показва, че общините считат за приоритетно включването в зоните за въздействие на квартали с компактно ромско население. Това е така, тъй като в много от градовете има райони с компактно ромско население, които живеят при условия, немислими за съвременния човек. Планираните интервенции ще допринесат за осигуряване на адекватни условия на живот за това население, както и за социалната интеграция на ромите включително чрез извеждането им от гетата и настаняването в общински жилища в други градски райони в рамките на зоните за въздействие за градовете от ниво 1-3 и за цялата територия на градовете от ниво 4.

Table 22: Actions to address specific needs of geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion

Target group/geographical area	Main types of planned action as part of integrated approach	Priority axis	Fund	Category of region	Investment priority
Маргинализирани групи, вкл. роми	Следните планирани инфраструктурни дейности са част от интегрирания подход: - Осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, чрез строителство, реконструкция, ремонт и разширение на социалните жилища, в които да бъдат настанени представители на целевата група; - Основен ремонт/реконструкция/изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за възрастни хора и хора с увреждания извън държавната политика за деинституционализация – дневни центрове, приюти, кризисни центрове, социални общежития и др., включително прилежащото дворно място ; • Основен ремонт/реконструкция/ изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за деца извън държавната политика за деинституционализация - центрове за работа с деца на улицата, кризисни центрове, дневни центрове, консултативни центрове и др., включително прилежащото дворно място;	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

6. SPECIFIC NEEDS OF GEOGRAPHICAL AREAS WHICH SUFFER FROM SEVERE AND PERMANENT NATURAL OR DEMOGRAPHIC HANDICAPS (WHERE APPROPRIATE)

H/II

7. AUTHORITIES AND BODIES RESPONSIBLE FOR MANAGEMENT, CONTROL AND AUDIT AND THE ROLE OF RELEVANT PARTNERS

7.1 Relevant authorities and bodies

Table 23: Relevant authorities and bodies

Authority/body	Name of authority/body and department or unit	Head of authority/body (position or post)
Managing authority	Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие” в Министерство на регионалното развитие	Снежина Славчева – и. д. главен директор и Ръководител на Управляващия орган
Certifying authority	Дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите	Карина Караиванова – директор на дирекция и ръководител на сертифициращия орган
Audit authority	ИА „Одит на средствата от ЕС”	Добринка Михайлова – изпълнителен директор
Body to which Commission will make payments	Дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите	Карина Караиванова – директор на дирекция и ръководител на сертифициращия орган

7.2 Involvement of relevant partners

7.2.1 Actions taken to involve the relevant partners in the preparation of the operational programme, and the role of those partners in the implementation, monitoring and evaluation of the programme

Съгласно чл. 2 б) от РМС 328/25.04.12 г. за одобряване на списък с тематичните цели, които да бъдат включени в договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., списък с програми и водещо ведомство за разработването на всяка програма, Министерство на регионалното развитие е определено за водещо ведомство по разработване на оперативната програма за регионално развитие за периода 2014-2020, чието наименование е Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. (ОПРР 2014-2020).

Отговорна дирекция в рамките на МРР по разработване на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”, съгласно чл. 30, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на МРР.

При разработване на оперативната програма се използва опитът, който дирекцията има в програмиране, управление и изпълнение на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, в качеството си на Управляващ орган.

Централното координационно звено в администрацията на Министерски съвет и заместник-министър председателя и министър на правосъдието са основният координиращ орган и имат компетенции по разработването и договарянето на Споразумението за партньорство с Европейската комисия, който ще определи финансовата рамка за изпълнение на политиката на сближаване в страната за следващия програмен период 2014-2020 г.

В съответствие с общ регламент 1303/2013 ОПРР 2014-2020 е разработена в сътрудничество и консултации с административните, социалните и икономическите партньори.

Включването на заинтересованите страни, както и изготвянето на оперативната програма се основава на ПМС 5/18.01.2012 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете по Общата стратегическа рамка на Европейския съюз за програмния период 2014 – 2020 г. В тази връзка със заповед No РД-02-14-1884/25.07.2012 г. е сформирана тематична работна група за разработване на ОПРР 2014-2020.

Сформирането на ТРГ за изготвяне на оперативната програма се извърши при спазване на принципа на партньорство, а именно в тясно сътрудничество с публичните органи на национално и регионално равнище, както и с частния и неправителствения сектор. В работната група бяха поканени и включени представители на публични органи на национално равнище, които са задължително посочени в ПМС 5//18.01.2012 г. и биха имали съществен принос, както за определяне на разграничаването с други оперативни програми, така и по отношение на експертиза по отделните части на оперативната програма.

Бяха поканени и представители от Националното сдружение на общините в Република България и Регионалните съвети за развитие, с оглед осигуряване на широка представителност и практически опит. Социалните партньори също участват с представители в РГ в лицето на организации на работниците като КТ „Подкрепа“ и КНСБ, както и организации на работодателите като Конфедерация на работодателите и индустриалците в България. Икономическите партньори, които са ключови фактори при стимулиране на развитието, иновациите и конкурентоспособността, участват в РГ с организации като Българска стопанска камара и Българска търговско промишлена палата. Българската православна църква, католическата църква в България, изявили желание за участие, също бяха включени в ТРГ. С оглед осигуряване на равнопоставеност, беше включен и представител на Дирекцията по вероизповедания в Министерски съвет, с цел да бъдат представени интересите и на останалите религиозни общности в България.

Съгласно Механизма за избор на неправителствените организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на Споразумението за партньорство и програмите на Република България за програмен период 2014 – 2020 г., е проведен избор на неправителствени организации. На основата на този механизъм, в ТРГ на ОПРР 2014-2020 участват Членове на РГ, които са представители на неправителствения сектор в следните групи НПО – социални, екологични, работещи в сферата на образованието, науката и културата, работещи в сферата на политиките за развитие. Общият брой на НПО представени в ТРГ е 23.

Не на последно място е проведен също така избор на представители на академичната общност, в съответствие с методиката и със съдействието на Министерство на образованието и науката

Ролята на партньорите при разработването на оперативната програма е регламентирано както в ПМС 5/18.01.2012 г., така и в Заповедта за създаване на РГ и във Вътрешните правила за организацията на дейността на работната група за изготвяне на Оперативна програма „Региони в растеж“ за периода 2014 -2020 г. Партньорите са включени при изготвянето, разглеждането и съгласуването на проект/и и окончателен вариант на оперативната програма като основно функциите им се изразяват в:

- изготвяне и представяне по компетентност и в срок становища и коментари относно проект(и) и окончателен вариант на оперативната програма;
- участие с право на глас в заседанията на РГ;
- внасят за обсъждане в РГ предложения, свързани с разработването на оперативната програма и нейни отделни раздели, и изразяват мнения, коментари и становища по дневния ред и разглежданите материали на заседанието;
- при поискване предоставят допълнителна информация и/или анализи, свързани с разработването на оперативната програма.

Заседанията се провеждат при ясна организация, регламентирана във вътрешните правила на удобно за целта място в сгради, с осигурен достъп за хора с увреждания.

С оглед осигуряване на широко включване и активно участие на партньорите в ТРГ, съгласно вътрешните правила на ТРГ, дневният ред и всички документи и материали за заседанията се изпращат на членовете на Работната група най-малко 5 работни дни преди датата на заседанието чрез официална кореспонденция и/или по електронен път. Когато е обективно невъзможно да бъде спазен този срок, коментари по материалите се приемат и след заседанието на ТРГ.

С цел информиране на партньорите и заинтересованите лица извън ТРГ, презентациите и взетите решения, направени по време на заседания се публикуват на страницата на управляващия орган www.bgregio.eu, и на единния информационен портал на управление на Структурните и Кохезионния фонд на ЕС - www.eufunds.bg

Изготвянето на актуалните текстове на ОПРР 2014-2020 започна на 25/07/2012 със съставянето на ТРГ, членовете на която първоначално идентифицираха и впоследствие постигнаха съгласие по приоритетите, тематичните цели, финансови средства и текстовата част на Оперативната програма. Разработването на оперативната програма се осъществява чрез широки дискусии между партньорите, с оглед избирането на възможно най-подходящите решения за постигане целите на програмата. Основните коментари и препоръки касаят структурата на програмата и съответствието ѝ с регламентите за европейските структурни и инвестиционни фондове; избора на приоритети, избора на операции и допустими дейности,

определянето на бенефициенти, определянето на индикатори, заложения финансов ресурс и неговото разпределение.

Всички решения, касаещи оперативната програма се взимат от Тематичната работната група. Някои от най-важните решения, по отношение на програмата са взети именно след сериозна дискусия или по предложение на членовете на ТРГ.

Така например бяха обсъдени два варианта за финансиране на енергийната ефективност в административни и жилищни сгради – като самостоятелен хоризонтален приоритет без териториално ограничение или като част от мерките за интегрирано градско развитие.

В рамките на проведената в ТРГ дискусия с активното участие на представителите на местната власт и неправителствените организации беше взето единодушно решение мерки свързани с енергийна ефективност в жилищни сгради да бъдат прилагани на цялата територия за 67-те града, без териториално ограничение в рамките на зоните за въздействие.

Едно от най-важните решения – за определяне на обхвата на конкретните бенефициенти по приоритетна ос устойчиво и интегрирано градско развитие е взето след обсъждане и приемане на предложението за разширяване на списъкът с допустими за финансиране градове по оперативната програма и включването на част от 4-то йерархично ниво, дадено от страна на Националното сдружение на общините в Република България – един от най-важните партньори на МРР, организация представляваща интересите на всички 264 общини в България. С оглед коректното отразяване на всички постъпили становища и коментари, преди всяко заседание секретариатът изготвя съгласувателна таблица, в която се регистрират отразените становища и се дават основанията за отхвърляне на неприетите такива.

Принципът на партньорство ще се прилага и по отношение на изпълнението, мониторинга и оценката на ОПРР 2014-2020. Участието на административните, социалните и икономическите партньори, идентифицирани в хода на разработването на програмата, ще бъде осигурено чрез преобразуване на работната група в Комитет за наблюдение на ОПРР 2014-2020. Последният ще следи напредъка в постигането на целите и стратегията на ОП, като по този начин се гарантира нейното ефективно и качествено изпълнение.

Процесът на програмиране включва няколко подготвителни дейности, предприети от Управляващия орган на възможно най-ранния етап:

Проект BG161PO001/5-01/2008/041 Политиката на сближаване и процеса на програмиране на регионалното развитие в България: варианти за подготовка на програмен период 2014 – 2020 г. както и преглед на опита на други страни членки.

Като част от подготовката за изготвянето на оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., в периода септември – ноември 2010 г. беше извършен „Анализ на потребностите и проучване на варианти за подготовка и реализация на процеса на програмиране на регионалното развитие и свързаните с него програмни документи за програмен период 2014-2020г.“

Разработен е солиден социално-икономически анализ за нуждите на ОПРР 2014-2020. Анализът идентифицира силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред развитието на българските райони, приоритетни области за въздействие за преодоляване на несъответствия в развитието, оползотворяване на съществуващите възможности за ускорено и устойчиво социално-икономическо развитие и териториално сближаване. Успоредно с това анализът послужи за дефиниране на нуждите на българските региони и за определяне на потенциала и стратегия за устойчивото им развитие в периода 2012 г.- 2022 г.,

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. е разработена през 2012 г. С концепцията се определят основните параметри на стратегията за пространственото развитие на България в средносрочен/дългосрочен период и се конкретизира териториалния контекст и насоченост, както на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие, така и на оперативните програми за периода 2014-2020г.

Подготовката на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, произтичащи от Закона за регионалното развитие беше подкрепено в периода 2010-2014.

За осигуряване на максимална ефективност на предварителната и екологична оценка на ОПРР 2014-2020 е подсигурано тяхното стартиране във възможно най-ранния етап на процеса на програмиране. По този начин е отразена препоръката на Комисията, съдържащи се в насоките за извършване на предварителната оценка за паралелното разработване на двата вида оценки. Това позволи на Управляващия орган да интегрира всички препоръки на двете оценки по време на процеса на програмиране.

Информация относно предприетите стъпки по отношение на предварителната и екологичната оценка се предоставя на заседанията на тематичната работна група. Предварителни изводи от предварителната оценка са представени на 5-тото и 6-тото заседание на групата.

На 23.01.2013 г. са проведени две фокус-групи – първата с представители на Управляващи органи на оперативни програми, Централното координационно звено, неправителствени организации и БАН, а втората с представители на бенефициенти (общини и ведомства) по ОПРР 2014-2020. Обменени са мнения по следните въпроси: финансово разпределение, индикатори, административен капацитет за изпълнение и прилагане на хоризонталните принципи по ОПРР 2014-2020. Резултатите от фокус-групите са отразени в окончателния доклад на изпълнителя на предварителната оценка на ОПРР 2014-2020.

С оглед на своевременното стартиране на изпълнението на проекти по Програмата, УО на ОПРР 2014-2020 подпомага разработването на готови технически проекти, за приоритетни проекти определени от общините в ИПГВР, както и на министерства, определени за конкретни бенефициенти по ОПРР 2014-2020.

7.2.2 Global grants (for the ESF, where appropriate)

7.2.3 Allocation of an amount for capacity building (for the ESF, where appropriate)

8. COORDINATION BETWEEN THE FUNDS, THE EAFRD, THE EMFF AND OTHER UNION AND NATIONAL FUNDING INSTRUMENTS, AND WITH THE EIB

The mechanisms to ensure coordination between the Funds, the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD), the European Maritime and Fisheries Fund (EMFF) and other Union and national funding instruments, and with the European Investment Bank (EIB), taking into account the relevant provisions laid down in the Common Strategic Framework.

На национално ниво в рамките на Споразумението за партньорство и в процеса на програмиране на инструментите за подкрепа от фондовете на ЕС е разписан цялостния механизъм за осигуряване на координация и допълняемост от различните финансови източници.

ОПРР 2014-2020 е монофондова програма, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и националния бюджет.

Координация с други програми по ОСР:

ОПОС:

Дейностите, свързани с възстановяване на градската среда, включително улици и други открити пространства, подкрепяни в рамките на инвестиционни приоритети 1.2 и 1.5 на ОПРР 2014-2020, се допълват от и ще бъдат координирани с дейностите, свързани с изграждане, рехабилитация и реконструкция на ВиК мрежата, финансирана по линия на ОПОС, в рамките на зоните за въздействие на 39-те града от нива 1, 2 и 3, както и на цялата градска територия на градовете от 4-то ниво и на цялата градска територия на градовете от 1-во до 3-то ниво, когато координацията е по отношение на дейности, свързани с интегриран градски транспорт.

Инвестициите по ОПРР 2014-2020 в сградни ВиК инсталации паралелно с мерките за енергийна ефективност ще подкрепят интервенции за насърчаване намаляването на потреблението на вода в обществени (публични) и частни (многофамилни жилища) сгради и в предприятия, както и въвеждане на други водоспестяващи методи: разработване и прилагане на технологии за рециклиране на води и повторната им употреба.

ОПРР 2014-2020 подкрепя опазването, популяризирането и развитието на културното наследство от национално и световно значение на територията на цялата страна на базата на списък с приоритизирани обекти за финансиране, изготвен от междуведомствена работна група за определяне на методология и приоритизиране на туристическата и културната инфраструктура от национално и световно значение. Когато е възможно планираните мерки по Приоритетна ос 5 за развитие на културни обекти ще подкрепят и спомогнат за развитие на заобикалящото природно наследство, като по този начин ще се допълни предвидената подкрепа по ОПОС за природното наследство.

ОПРР 2014-2020 подкрепя мерки за превенция на риска от свлачища.

ОПТИ:

ОПРР 2014-2020 е насочена към подобряване на свързаността до TEN-T мрежата. Финансира първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T мрежата, предварително определени на база методология за тяхната приоритизация, разработена от Агенция „Пътна инфраструктура“. ОПТ финансира пътни проекти от TEN-T мрежата.

Инвестициите в устойчива градска мобилност по Инвестиционен приоритет 1.5 на ОПРР 2014-2020 ще бъдат координирани с проекта за изграждане на столичното метро, подкрепян по ОПТИ.

ОПИК:

ОПРР 2014-2020 подкрепя развитието на зони с потенциал за икономическо развитие в рамките ИПГВР и регионален туристически маркетинг. ОПИК, от своя страна, подкрепя развитието на технологични паркове с национално значение и технологични центрове.

Координация между двете оперативни програми ще бъде търсена в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие, идентифицирани в ИПГВР. ОПРР 2014-2020 подкрепя модернизация и реконструкция на съществуващата или изграждане на нова техническа инфраструктура, отнасяща се до насърчаване на бизнеса и предприемачеството, както и изграждане, рехабилитация и реконструкция на бизнес и индустриални зони, включително и сгради в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие на ИПГВР. ОПИК ще дава допълнителна приоритетност, чрез критериите за избор на проекти, на допустимите предприятия, които развиват икономическа дейност или имат намерение да инвестират в идентифицираните зони с потенциал за икономическо развитие на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие.

Допълняемост между програмите ще бъде постигната в областта на енергийната ефективност, като ОПРР 2014-2020 подкрепя мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради и административни сгради на държавната и общинската администрация, а ОПИК подкрепя мерки за енергийна ефективност в малки и средни предприятия.

Мерките по ОПИК за подкрепа на националния туристически маркетинг ще допълват мерките по ОПРР 2014-2020 за подкрепа на културното наследство и развитие на регионален туристически продукт.

ОПРЧР:

Инвестиции в социална и здравна инфраструктура по линия на ОПРР 2014-2020 ще се допълват с дейности, свързани с предоставянето на социални и здравни услуги, предвидени в ОПРЧР.

За обектите финансирани по ОПРР 2014-2020, ОПРЧР осигурява допълващо финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“. ОПРЧР подкрепя мерки за активно включване - социално включване чрез социални услуги,

подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, премахване на институционния модел на грижа за децата, възрастните хора и хора с увреждания, с оглед подобряване на качеството на живот на уязвимите групи. Инфраструктурните мерки по ОПРР 2014-2020 ще бъдат подкрепяни от реализация на програми за подкрепа на общността и социално включване на хора, напускащи специализираните институции, в рамките на ОПРЧР.

ОПРЧР подкрепя мерките за интеграция на маргинализирани общности като ромите, в това число достъп до социални и здравни услуги, включително осигуряване достъп до здравеопазване и повишаване на здравната култура, включително и здравни информационни кампании. Допълване ще се постигне с предвидените мерки за осигуряване на социални жилища по линия на ОПРР 2014-2020.

Инвестициите в инфраструктура за социални жилища по линия на ОПРР 2014-2020 в ИПГВР ще бъдат подкрепени от мерки за осигуряване на по-добър достъп до пазара на труда, социалните и здравните услуги по ОПРЧР.

Процесът на деинституционализация на социалните услуги ще бъде продължен по координиран начин, въз основа на опита придобит по време на периода 2007-2013 г.

ОПНОИР:

ОПРР 2014-2020 финансира държавна и общинска образователна инфраструктура от национално и регионално значение от Европейския фонд за регионално развитие на територията на цялата страна, а общинска образователна инфраструктура от местно значение в рамките на ИПГВР на 67 града по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

ОПНОИР осигурява финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“ за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от образователната инфраструктура.

ОПРР 2014-2020 подкрепя образователна инфраструктура (държавна, общинска и университетска), в съответствие с националната стратегическа рамка за развитие на сектор образование.

Приоритизирането на нуждите следва критериите, заложи в Методологията за приоритизиране на образователна инфраструктура, одобрена от Министъра на образованието и науката.

По отношение на висшето образование, като се вземе предвид значителния потенциал за реализация на съгласувани и интегрирани дейности за постигане на по-добра допълняемост с ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОПРР 2014-2020 подкрепя инвестиции в строително-монтажни дейности и оборудване в определени факултети на университети, които участват в провеждане на приложни научни изследвания, подкрепяни по ОП „НОИР“.

ОПДУ:

ОПРР 2014-2020 подкрепя единствено мерки за укрепване и повишаване на капацитета на Управляващия орган и бенефициентите по програмата. ОПДУ подкрепя цялостното повишаване на институционалния капацитет и ефективна публична администрация посредством укрепване на институционалния капацитет и на ефективната публична администрация и обществените услуги, свързани с изпълнението на ЕФРР и ЕСФ.

ПРСР:

И двете програми ще бъдат координирани в териториален и в секторен аспект. Местните нужди ще бъдат подкрепяни на териториално ниво въз основа на определените селски райони и обхвата на ИПГВР.

ОПРР 2014-2020 финансира инфраструктура от местно значение (общинска образователна, социална, спортна и културна) и мерки за енергийна ефективност в жилищни и административни сгради на държавната и общинската администрация, както и градска среда на територията на 67-те града, определени за подкрепа по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на програмата, в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. Финансиране за осъществяване на функционалните връзки със съседна територия е допустимо за градовете от 1-во до 3-то ниво за общинска образователна, социална, спортна и културна инфраструктура, зони с потенциал за икономическо развитие, както и за градски транспорт).

Средствата по ПРСР са точно отражение на мерки в градските райони по ОПРР 2014-2020- насочени към общинска образователна, културна и социална инфраструктура и градска (селска) среда в селските райони.

Секторните приоритети, които не са териториално ограничени в ОПРР 2014-2020, подпомагат инфраструктура с по-висока (регионално или национална) значимост, която не попада в обхвата на Програмата за развитие на селските райони.

В тази връзка, ОПРР 2014-2020 подкрепя републикански пътища от първи, втори и трети клас, извън ТЕН-Т мрежата, а ПРСР, от своя страна, подкрепя общинските пътища.

ОПРР 2014-2020 подкрепя инфраструктурни мерки за опазване, популяризиране и развитие на културното наследство от национално и световно значение, а ПРСР дребномасщабна туристическа инфраструктура, свързана с местното природно и културно наследство.

ОПРР 2014-2020 финансира инфраструктурни мерки за деинституционализация на деца и възрастни хора, здравна инфраструктура и образователна инфраструктура от регионално значение на цялата територия на България, а ПРСР не предвижда финансиране на подобни мерки.

ОПМДР:

Не се предвижда инвестиционно и териториално припокриване между ОПРР 2014-2020 и ОПМДР.

Програми за териториално сътрудничество (ПТС):

ОПРР 2014-2020 финансира инфраструктура и дълготрайни инвестиции на база предефинирани проекти. Разграничаването ще бъде на основата на списъка с предварително идентифицирани и приоритизирани проекти. В допълнение, ПТС подкрепят меки и дребномащабни дейности, като проектите трябва да бъдат изготвени от представители от двете граничещи страни и да имат ясно трансгранично въздействие.

Координацията ще се осъществява чрез координирано изпълнение на схеми, в съответствие с предписанията на Споразумението за партньорство и Постановление на Министерския съвет за предоставяне на схеми за безвъзмездна помощ по линия на програмите на ОСП, които предвиждат специален механизъм за подбор на интегрирани проекти, финансирани от повече от една програма.

Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“:

Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ на Правителството на Република България допълва инвестициите в проекти и програми с регионално и национално въздействие, включително и средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) за периода 2014-2020 г. С бюджета за 2014 г., Правителството стартира реализирането на Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ като отделения ресурс за инвестиции възлиза на 500 млн.лв. Това е нов механизъм за финансиране на приоритетни области на конкурентен принцип, насочен към общини и министерства. Целта на програмата е да стимулира активността на бюджетните разпоредители и да се повиши качеството на техните предложения. Към момента има заделен ресурс за 2014 г., но се предвижда през следващите години също да бъде отделян такъв ресурс, като определянето на годишния размер на средствата ще бъде обвързано с икономическия цикъл, с усвояване на средствата от ЕС с инвестиционна насоченост и с критичен преглед на съществуващите програми.

С постановление №4/2014г. на Министерски съвет на Република България се създаде Междуведомствен съвет за оценяване, приоритизиране и подбор на проектни и програмни предложения за изпълнение на целите на Публичната инвестиционна програма. Междуведомственият съвет се ръководи от министъра на финансите, а негови членове са министърът на икономиката и енергетиката, министърът на регионалното развитие, министърът на инвестиционното проектиране, министърът на транспорта, информационните технологии и на съобщенията, министърът на околната среда и водите и Председателят на Националното сдружение на общините в Република България. Работата на съвета се организира и подпомага от секретариат към министерство на финансите.

Набирането и предлагането на конкретни проекти с регионално и местно значение се извършва от областните управители въз основа на предложения от органите на местното самоуправление и местната власт на съответната област, след което проектите се предлагат за оценка, приоритизиране и подбор на Междуведомствения съвет.

Членовете на Междуведомствения съвет оценяват, обсъждат, подбират, приоритизират, приемат и предлагат на Министерски съвет за одобрение списък, съдържащ проекти и програми, чието изпълнение да бъде финансирано със средства от програмата.

В тази връзка с ПМС №19/7.02.2014 г. се предоставят средства за изпълнение на общински и държавни проекти и програми с национално и регионално значение, в рамките на Публичната инвестиционна програма. Предоставяната подкрепа включва финансиране на публична инфраструктура, в това число пътна, социалната и културната инфраструктура (училища и обучителни центрове, болници и здравни звена, спортни зали и съоръжения, културни, обществени и други публични сгради), подобряване на околната среда (водоснабдяване, канализация, управление на отпадъци и др.), както и други инвестиции в подкрепа на ускореното социално-икономическото развитие.

В допълнение се финансира реализирането на основни приоритети в национални секторни политики, като изграждането на Национална здравно-информационна система, разработването на програми за управление на речните басейни и отпадъците и др., които ще допълват и надграждат останалите инфраструктурните инвестиции, включително реализирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС. ,

9. EX-ANTE CONDITIONALITIES

9.1 Ex-ante conditionalities

Information on the assessment of the applicability and the fulfilment of ex-ante conditionalities (optional).

Списъкът с действия, срокове и отговорни институции за изпълнението на предварителните условия се приема от Министерския съвет. Процесът на оценка на предварителните условия се координира от заместник министър-председателя и министър на правосъдието, който регулярно предоставя на Министерски съвет доклади за напредъка. С негова заповед е създадена междуведомствена работна група, която включва отговорните институции за всяка от предварителните условия. Работната група осигурява наблюдението и отчитането на процеса по изпълнение на предварителните условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмния период 2014-2020 г., включително следи за изпълнението на Плана за действие за изпълнение на неизпълнените приложими предварителни условия, част от Споразумението за партньорство, в това число касаещите ОПРР 2014-2020. Задачите на подгрупата включват мониторинг на статуса на предварителни условия и предвидените задачи, свързани с изпълнението им, както и подготовка на информация за оценка и план за действие до 2016 г. за изпълнението на неизпълнените приложими предварителни условия. По-голяма част от приложимите предварителни условия по отношение на ОПРР 2014-2020 са вече изпълнени.

Table 24: Applicable ex-ante conditionalities and assessment of their fulfilment

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	Partially
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	7 - Превенция на риска	Yes
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development	6 - Регионална пътна инфраструктура	Yes

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.		
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие 4 - Регионална социална инфраструктура	Yes
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	Yes
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	3 - Регионална здравна инфраструктура	Yes
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие 2 - Регионална образователна инфраструктура	Yes
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	2 - Регионална образователна инфраструктура	Partially

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	1 - The actions are: measures to ensure minimum requirements are in place related to the energy performance of buildings consistent with Article 3, Article 4 and Article 5 of Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council;	No	България прие методология за изчисляване на енергийните характеристики на сградите, регламентирана в правните документи. Предвидено е да се актуализира законодателството в областта на енергийната ефективност за планиране, изграждане и обновяване на сгради в съответствие с изискванията на Директива 2010/31/Е и Делегирания Регламент на Комисията (ЕС) № 244/2012 година.	
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	2 - The actions are: measures necessary to establish a system of certification of the energy performance of buildings consistent with Article 11 of Directive 2010/31/EU;	Yes	Раздел II от Закона за енергийната ефективност, обн. ДВ, бр 24 от 03.12.2013 регулира системата за сертифициране на	Според правните актове, регламентиращи системата за сертифициране на енергийните характеристики на сградите сертификати за енергийни характеристики са на разположение, за да се даде възможност на собствениците или наемателите на

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			енергийните характеристики на сградите, както и: Наредба № 16-1594 от 13.11.2013 относно проучвания за енергийна ефективност, сертификация и оценка на икономите на енергия на сградите и приложенията към наредбата.	сгради за сравнение или оценка на енергийните характеристики.
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	3 - The actions are: measures to ensure strategic planning on energy efficiency, consistent with Article 3 of Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council;	Yes	Енергийна стратегия на Република България: http://www.mi.government.bg/bg/themes/energiina-strategiya-na-republika-balgariya-do-2020-g-147-295.html По отношение на жилищния сектор има действаща Национална жилищна стратегия и Национална програма за обновяване на жилищния фонд в Република	България е определила национална цел за 25% повишаване на енергийната ефективност до 2020 г. в съответствие с изискванията на чл. 3 от Директива 2012/27/EU

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			България: http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=431 http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=432	
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	4 - The actions are: measures consistent with Article 13 of Directive 2006/32/EC of the European Parliament and of the Council on energy end-use efficiency and energy services to ensure the provision to final customers of individual meters in so far as it is technically possible, financially reasonable and proportionate in relation to the potential energy savings.	Yes	○ Чл. 39 (4) от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), ○ Чл. 120, член 150 и член 195 от Закона за енергетиката, ○ Гл. 7 от Наредбата за топлоснабдяване ○ Нормативни актове: Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и Наредба № 16-334 за топлоснабдяване ○ За електрическа енергия - чл. 120 от	http://www.mi.government.bg/bg/library/zakon-za-energetikata-256-c25-m258-2.html http://www.mi.government.bg/bg/library/naredba-16-334-ot-6-april-2007-g-za-toplosnabdyavaneto-404-c78-m260-3.html Регулаторна рамка за издаване на фактури от енергийните дистрибутори е в чл. 38 на ЗЕЕ http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9250&Itemid=227&lang=bg Разпоредби относно общите условия на договорите - чл. 150 (1) и чл. 149 б на ЗЕЕ http://www.mi.government.bg/bg/library/zakon-za-energetikata-256-c25-

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Споразумението за ЗЕЕ ○ За централно отопление - чл. 139 (1), чл. 140 (1), чл. 140а до 145, чл. 156 от Споразумението за ЗЕЕ; чл. 43, чл. 52 (1.5), чл. 62 от Наредбата и Методиката за разпределение на топлинна енергия за сгради	m258-2.html Останалата част от информацията е налична в месечните фактури за отопление изпратени до клиентите.
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	1 - A national or regional risk assessment with the following elements shall be in place:	Yes	Стратегия за намаляване на риска от бедствия Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализи, оценки и картографиране на рисковете от бедствия Национална програма за защита при бедствия 2014-	Въпреки, че Споразумението за партньорство отчита предварителното условие като неизпълнено, предвид инвестициите по ОПРР 2014-2020 ограничени единствено до превенция на риска на свлачища, може да се счита, че по отношение на ОПРР 2014-2020 условието е изпълнено.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			2018 г. Национална програма 2007-2015 г. за укрепване на свлачищата Регионални планове за защита от бедствия Методология за приоритизиране на свлачища	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	2 - a description of the process, methodology, methods, and non-sensitive data used for risk assessment as well as of the risk-based criteria for the prioritisation of investment;	Yes	Стратегия за намаляване на риска от бедствия Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализи, оценки и картографиране на рисковете от бедствия Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г. Национална програма 2007-2015 г. за укрепване на	Въпреки, че Споразумението за партньорство отчита предварителното условие като неизпълнено, предвид инвестициите по ОПРР 2014-2020 ограничени единствено до превенция на риска на свлачища, може да се счита, че по отношение на ОПРР 2014-2020 условието е изпълнено.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			свлачищата Регионални планове за защита от бедствия Методология за приоритизиране на свлачища	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	4 - taking into account, where appropriate, national climate change adaptation strategies.	Yes	Стратегия за намаляване на риска от бедствия Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализи, оценки и картографиране на рисковете от бедствия Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г. Национална програма 2007-2015 г. за укрепване на свлачищата Регионални планове за защита	Въпреки, че Споразумението за партньорство отчита предварителното условие като неизпълнено, предвид инвестициите по ОПРР 2014-2020 ограничени единствено до превенция на риска на свлачища, може да се счита, че по отношение на ОПРР 2014-2020 условието е изпълнено.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			от бедствия Методология за приоритизиране на свлачища	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	3 - a description of single-risk and multi-risk scenarios;	Yes	Стратегия за намаляване на риска от бедствия Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализи, оценки и картографиране на рисковете от бедствия Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г. Национална програма 2007-2015 г. за укрепване на свлачищата Регионални планове за защита от бедствия Методология за	Въпреки, че Споразумението за партньорство отчита предварителното условие като неизпълнено, предвид инвестициите по ОПРР 2014-2020 ограничени единствено до превенция на риска на свлачища, може да се счита, че по отношение на ОПРР 2014-2020 условието е изпълнено.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			приоритизиране на свлачища	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	1 - The existence of a comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks for transport investment which complies with legal requirements for strategic environmental assessment and sets out:	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 г. ○ Средносрочна рамкова оперативната програма ○ Методика и критерии	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			за приоритизиране на пътните отсечки	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	4 - secondary connectivity;	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 г. ○ Средносрочна рамкова оперативната програма	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			○ Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	5 - a realistic and mature pipeline for projects for which support from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged;	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 г. ○ Средносрочна рамкова	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			оперативната програма ○ Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	6 - Measures to ensure the capacity of intermediary bodies and beneficiaries to deliver the project pipeline.	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 г.	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			○ Средносрочна рамкова оперативната програма ○ Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	2 - the contribution to the single European Transport Area consistent with Article 10 of Regulation (EU) No .../2013 of the European Parliament and of the Council, including priorities for investments in:	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			2014-2020 г. ○ Средносрочна рамкова оперативната програма ○ Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	3 - the core TEN-T network and the comprehensive network where investment from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged; and	Yes	○ Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г. ○ Общ генерален план за транспорта ○ Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T ○ Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия генерален план на транспорта) ○ Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в	Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020 съдържа изчерпателни анализи и стратегически приоритети за инвестиции в пътната инфраструктура. Заедно със средносрочната рамкова оперативна програма, стратегията отговаря на критериите, очертаващи приоритетите за инвестиции в основната TEN-T мрежа и цялостната мрежа, включително второстепенната мрежа. Средносрочната рамкова оперативна програма включва списъци с приоритетни пътни участъци.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Република България 2014-2020 г. ○ Средносрочна рамкова оперативната програма ○ Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки	
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	4 - involves relevant stakeholders in combating poverty;	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_final.doc	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	2 - provides a sufficient evidence base to develop policies for poverty reduction and monitor developments;	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_final.doc	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	3 - contains measures supporting the achievement of the national poverty and social exclusion target (as defined in the National Reform Programme), which includes the promotion of sustainable and quality employment opportunities for people at the highest risk of social exclusion, including people from marginalised communities;	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			gy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_final.doc	дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	6 - Upon request and where justified, relevant stakeholders will be provided with support for submitting project applications and for implementing and managing the selected projects.	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_2020.doc	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			egy_final.doc	
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	5 - depending on the identified needs, includes measures for the shift from institutional to community based care;	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_final.doc	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active	1 - A national strategic policy framework for poverty reduction, aiming at active inclusion, is in place	Yes	Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното	Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 включва подробни

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	that:		включване 2020: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/National_Poverty_Strategy_2020.doc Национална стратегия за дългосрочна грижа: http://www.mlsp.government.bg/bg/docs/Long_Term_Care_Strategy_final.doc	анализи и мерки в подкрепа на националната цел за бедността и социалното изключване. Националната стратегия за дългосрочна грижа съдържа мерки за преход от институционални грижи към грижи в общността, както и мерки за подпомагане на достъпа до основни услуги за всички.
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	1 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place that:	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри	Стратегията идентифицира, когато е уместно тези микро-региони в неблагоприятно положение или сегрегирани квартали, в които общностите са най-нуждаещите се, като се използват вече наличните социално-икономически и териториални показатели, както е описано в областните стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. и в общинските планове за действие за

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС за интеграция на ромите по отношение на достъпа до образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	периода 2013 -2014. Осигурява се тясното сътрудничество и постоянен диалог с ромското гражданско общество, регионалните и местните власти. Стратегията и планът за действие са подготвени с широкото участие на ромски неправителствени организации и експерти, както и гражданските организации.
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	3 - identifies where relevant those disadvantaged micro-regions or segregated neighbourhoods, where communities are most deprived, using already available socio-economic and territorial indicators (i.e. very low educational level, long-term unemployment, etc);	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС за интеграция на ромите по отношение на достъпа до образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	4 - includes strong monitoring methods to evaluate the impact of Roma integration actions and a review mechanism for the adaptation of the strategy;	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			за интеграция на ромите по отношение на достъпа до образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	6 - Upon request and where justified, relevant stakeholders will be provided with support for submitting project applications and for implementing and managing the selected projects.	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС за интеграция на ромите по отношение на достъпа до	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	5 - is designed, implemented and monitored in close cooperation and continuous dialogue with Roma civil society, regional and local authorities.	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС за интеграция на ромите по отношение на достъпа до	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	
T.09.2 - A national Roma inclusion strategic policy framework is in place.	2 - sets achievable national goals for Roma integration to bridge the gap with the general population. These targets should address the four EU Roma integration goals relating to access to education, employment, healthcare and housing;	Yes	Приета Национална стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 http://nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740 На 5 януари 2012 г. Министерският съвет одобри НСИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие НСРБИР с решение. Целите на стратегията обхващат четири цели на ЕС за интеграция на ромите по отношение на достъпа до	Стратегията идентифицира, когато е уместно тези микро-региони в неблагоприятно положение или сегрегирани квартали, в които общностите са най-нуждаещите се, като се използват вече наличните социално-икономически и териториални показатели, както е описано в областните стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. и в общинските планове за действие за периода 2013 -2014. Осигурява се тясното сътрудничество и постоянен диалог с ромското гражданско общество, регионалните и местните власти. Стратегията и планът за действие са подготвени с широкото участие на ромски неправителствени организации и експерти, както и гражданските организации.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			образование, трудова заетост, здравеопазване и жилищно настаняване.	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	4 - a monitoring and review system.	Yes	Национална здравна стратегия 2014-2020 http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=472&home=true&categoryid=6530 С Протокол № 52 от 21.12.2013 г. Министерският съвет е одобрил Националната здравна стратегия за периода 2014-2020 година. Националната здравна стратегия и плана за действие за нейното изпълнение съдържа координирани мерки	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			за по-добър достъп на всички хора и мерки за стимулиране на ефективността на сектора, както и адекватна система за мониторинг	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	1 - A national or regional strategic policy framework for health is in place that contains:	Yes	Национална здравна стратегия 2014-2020 http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=472&home=true&categoryid=6530 С Протокол № 52 от 21.12.2013 г. Министерският съвет е одобрил Националната здравна стратегия за периода 2014-2020 година. Националната здравна стратегия и плана за действие за нейното изпълнение съдържа координирани мерки за по-добър достъп на всички хора и мерки за стимулиране	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			на ефективността на сектора, както и адекватна система за мониторинг	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	3 - measures to stimulate efficiency in the health sector, through deployment of service delivery models and infrastructure;	Yes	Национална здравна стратегия 2014-2020 http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=472&home=true&categoryid=6530 С Протокол № 52 от 21.12.2013 г. Министерският съвет е одобрил Националната здравна стратегия за периода 2014-2020 година. Националната здравна стратегия и плана за действие за нейното изпълнение съдържа координирани мерки за по-добър достъп на всички хора и мерки за стимулиране на ефективността на сектора, както и адекватна система за	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			мониторинг	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	5 - A Member State or region has adopted a framework outlining available budgetary resources on an indicative basis and a cost-effective concentration of resources on prioritised needs for health care.	Yes	Национална здравна стратегия 2014-2020 http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=472&home=true&categoryid=6530 С Протокол № 52 от 21.12.2013 г. Министерският съвет е одобрил Националната здравна стратегия за периода 2014-2020 година. Националната здравна стратегия и плана за действие за нейното изпълнение съдържа координирани мерки за по-добър достъп на всички хора и мерки за стимулиране на ефективността на сектора, както и адекватна система за мониторинг	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	2 - coordinated measures to improve access to health services;	Yes	Национална здравна стратегия 2014-2020 http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=472&home=true&categoryid=6530 С Протокол № 52 от 21.12.2013 г. Министерският съвет е одобрил Националната здравна стратегия за периода 2014-2020 година. Националната здравна стратегия и плана за действие за нейното изпълнение съдържа координирани мерки за по-добър достъп на всички хора и мерки за стимулиране на ефективността на сектора, както и адекватна система за мониторинг	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	2 - provides a sufficient evidence-base to develop targeted policies and monitors developments.	Yes	Регистър на движение на деца и ученици www2.mon.bg/adminrs/login.html	Започвайки от учебната 2012/2013 година, се въвежда уеб-базиран регистър на движението на децата и учениците, който следи броя на учениците в детските градини, общи и професионални училища, културни училища и специализираните училища. Процесите на записване на децата и учениците, се прехвърлят към друга форма на образование и напускане на образователната система са вписани в регистъра. Данните се въвеждат от училищата и са отразени в регистъра в реално време. Експерти от МОН, на РИО на МОН, публични администрации, както и директорите на училища и детски градини да имат достъп до регистъра.
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	1 - A system for collecting and analysing data and information on ESL at relevant levels is in place that:	Yes	Регистър на движение на деца и ученици www2.mon.bg/adminrs/login.html	Започвайки от учебната 2012/2013 година, се въвежда уеб-базиран регистър на движението на децата и учениците, който следи броя на учениците в детските градини, общи и професионални училища, културни училища и специализираните училища.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			3	Процесите на записване на децата и учениците, се прехвърлят към друга форма на образование и напускане на образователната система са вписани в регистъра. Данните се въвеждат от училищата и са отразени в регистъра в реално време. Експерти от МОН, на РИО на МОН, публични администрации, както и директорите на училища и детски градини да имат достъп до регистъра.
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	3 - A strategic policy framework on ESL is in place that:	Yes	Стратегия за намаляване дела на ранно напусналите ученици Стратегията е приета с протоколно решение на МС от 30.10.2013 г. Десетилетие на ромско включване и Национален план за действие 2005-2015 Национална стратегия за интеграция на ромите (2012-2020) Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от техническите малцинства Национална стратегия за учене през	Стратегията се основава на доказателства, покрива съответните образователни сектори, включително развитието в ранна детска възраст и профилактика адреси, интервенционните и компенсационни мерки и включва всички съответни сектори на политиката и заинтересовани страни Като се вземат предвид демографските нужди, нуждите на инфраструктура за предотвратяване на преждевременното напускане на училище са оценени и включени в една дългосрочна стратегия за инфраструктурата на мрежата, за да се гарантира ефективност и устойчивост

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			целия живот Национална стратегия за младежта (2010-2020)	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	4 - is based on evidence;	Yes	Стратегия за намаляване дела на ранно напусналите ученици Стратегията е приета с протоколно решение на МС от 30.10.2013 г. Десетилетие на ромско включване и Национален план за действие 2005-2015 Национална стратегия за интеграция на ромите (2012-2020) Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от техническите малцинства	Стратегията се основава на доказателства, покрива съответните образователни сектори, включително развитието в ранна детска възраст и профилактика адреси, интервенционните и компенсационни мерки и включва всички съответни сектори на политиката и заинтересовани страни Като се вземат предвид демографските нужди, нуждите на инфраструктура за предотвратяване на преждевременното напускане на училище са оценени и включени в една дългосрочна стратегия за инфраструктурата на мрежата, за да се гарантира ефективност и устойчивост

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Национална стратегия за учене през целия живот Национална стратегия за младежта (2010-2020)	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	5 - covers relevant educational sectors including early childhood development, targets in particular vulnerable groups that are most at risk of ESL including people from marginalised communities, and addresses prevention, intervention and compensation measures;	Yes	Стратегия за намаляване дела на ранно напусналите ученици Стратегията е приета с протоколно решение на МС от 30.10.2013 г. Десетилетие на ромско включване и Национален план за действие 2005-2015 Национална стратегия за интеграция на ромите (2012-2020) Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от техническите	Стратегията се основава на доказателства, покрива съответните образователни сектори, включително развитието в ранна детска възраст и профилактика адреси, интервенционните и компенсационни мерки и включва всички съответни сектори на политиката и заинтересовани страни Като се вземат предвид демографските нужди, нуждите на инфраструктура за предотвратяване на преждевременното напускане на училище са оценени и включени в една дългосрочна стратегия за инфраструктурата на мрежата, за да се гарантира ефективност и устойчивост

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			малцинства Национална стратегия за учене през целия живот Национална стратегия за младежта (2010-2020)	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	6 - involves all policy sectors and stakeholders that are relevant to addressing ESL.	Yes	Стратегия за намаляване дела на ранно напусналите ученици Стратегията е приета с протоколно решение на МС от 30.10.2013 г. Десетилетие на ромско включване и Национален план за действие 2005-2015 Национална стратегия за интеграция на ромите (2012-2020) Стратегия за образователна	Стратегията се основава на доказателства, покрива съответните образователни сектори, включително развитието в ранна детска възраст и профилактика адреси, интервенционните и компенсационни мерки и включва всички съответни сектори на политиката и заинтересовани страни Като се вземат предвид демографските нужди, нуждите на инфраструктура за предотвратяване на преждевременното напускане на училище са оценени и включени в една дългосрочна стратегия за инфраструктурата на мрежата, за да се гарантира ефективност и

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			интеграция на децата и учениците от техническите малцинства Национална стратегия за учене през целия живот Национална стратегия за младежта (2010-2020)	устойчивост
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	4 - reduce drop-out rates/improve completion rates;	No		
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	2 - where necessary, measures to increase participation and attainment that:	No		
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for	3 - increase higher education participation among low income groups and other under-represented groups	No		

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	with special regard to disadvantaged people, including people from marginalised communities;			
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	1 - A national or regional strategic policy framework for tertiary education is in place with the following elements:	No		
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	5 - encourage innovative content and programme design;	No		
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	8 - reduce gender differences in terms of academic and vocational choices.	Yes	Национална стратегия за младежта (2010-2020) http://www.mon.bg/left_menu/strategies/ Националната стратегия за младежта (2010-2020) е одобрена с решение на Министерски съвет от	Предстои осъществяване на междинна оценка на въздействието на изпълнението на стратегическия документ през 2014 г. В рамките на оценката ще бъде включено изследване и на съответствието на целите на стратегическия документ на основните проблеми, нужди и характеристики на целевите групи, включително на разликите между половете.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			10.06.2010, откъс от Протокол № 35. На 30.01.2014 г. Актуализираната стратегия за младежта бе подкрепена от Комисията по образованието и науката към Народното събрание.	
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	7 - encourage the development of "transversal skills", including entrepreneurship in relevant higher education programmes;	Yes	Национална стратегия за младежта (2010-2020) http://www.mon.bg/left_menu/strategies/ Националната стратегия за младежта (2010-2020) е одобрена с решение на Министерски съвет от 10.06.2010, откъс от Протокол	Предстои осъществяване на междинна оценка на въздействието на изпълнението на стратегическия документ през 2014 г. В рамките на оценката ще бъде включено изследване и на съответствието на целите на стратегическия документ на основните проблеми, нужди и характеристики на целевите групи, включително на разликите между половете. Предстои осъществяване на междинна оценка на въздействието на изпълнението на стратегическия документ през 2014 г. В рамките на

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			№ 35. На 30.01.2014 г. Актуализираната стратегия за младежта бе подкрепена от Комисията по образованието и науката към Народното събрание.	оценката ще бъде включено изследване и на съответствието на целите на стратегическия документ на основните проблеми, нужди и характеристики на целевите групи, включително на разликите между половете.
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	6 - measures to increase employability and entrepreneurship that:	Yes	Национална стратегия за младежта (2010-2020) http://www.mon.bg/left_menu/strategies/ Националната стратегия за младежта (2010-2020) е одобрена с решение на Министерски съвет от 10.06.2010, откъс от Протокол № 35.	Предстои осъществяване на междинна оценка на въздействието на изпълнението на стратегическия документ през 2014 г. В рамките на оценката ще бъде включено изследване и на съответствието на целите на стратегическия документ на основните проблеми, нужди и характеристики на целевите групи, включително на разликите между половете.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			На 30.01.2014 г. Актуализираната стратегия за младежта бе подкрепена от Комисията по образованието и науката към Народното събрание.	

9.2 Description of actions to fulfil ex-ante conditionalities, responsible bodies and timetable

Table 25: Actions to fulfil applicable general ex-ante conditionalities

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible

Table 26: Actions to fulfil applicable thematic ex-ante conditionalities

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	1 - The actions are: measures to ensure minimum requirements are in place related to the energy performance of buildings consistent with Article 3, Article 4 and Article 5 of Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council;	Актуализиране на законодателството в областта на енергийната ефективност за планиране, изграждане и обновяване на сгради в съответствие с изискванията на Директива 2010/31/Е и Делегирания Регламент на Комисията (ЕС) № 244/2012. Актуализацията ще се основава на резултатите от проект BG161PO001-5.3.01-0076 "Анализи, проучвания и актуализация на законодателството в подкрепа на ОПРР 2014-2020" по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г.	2014-6-30	МИЕ МРР
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	4 - reduce drop-out rates/improve completion rates;	Приемане на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020	2014-6-30	МОН
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	2 - where necessary, measures to increase participation and attainment that:	Приемане на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020	2014-6-30	МОН
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165	3 - increase higher education participation among low income groups and other under-represented groups with special regard to disadvantaged people, including people from	Приемане на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020	2014-6-30	МОН

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
TFEU.	marginalised communities;			
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	1 - A national or regional strategic policy framework for tertiary education is in place with the following elements:	Приемане на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020	2014-6-30	МОН
T.10.2 - Higher education: the existence of a national or regional strategic policy framework for increasing tertiary education attainment, quality and efficiency within the limits of Article 165 TFEU.	5 - encourage innovative content and programme design;	Приемане на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020	2014-6-30	МОН

10. REDUCTION OF ADMINISTRATIVE BURDEN FOR BENEFICIARIES

Summary of the assessment of the administrative burden for beneficiaries and, where necessary, the actions planned accompanied by an indicative timeframe to reduce administrative burden.

Намаляването на административната тежест за бенефициентите е хоризонтален приоритет, който ще бъде във фокуса на вниманието на Управляващия орган, не само на етапа на подготовка на програмата и процедурите за нейното изпълнение, но и през целия период на изпълнение.

Основните фактори, които създават административна тежест са идентифицирани и в рамките на програмен период 2007-2013 г., като се полагат значителни усилия за тяхното преодоляване. Основният извод, който се налага е, че е необходимо да се постигне баланс между ефективния контрол върху изразходването на средствата от фондовете на ЕС и намаляването на административната тежест при управлението и изпълнението на оперативните програми.

През програмен период 2007-2013 г. бенефициентите по ОПРР 2014-2020 за пръв път изпълняват проекти, финансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС. Административната тежест за бенефициентите бе сред основните фактори за забавените темпове на изпълнение на програмата в началото на многогодишния период. Оценката на административната тежест в периода 2007-2013 показва, че са допуснати следните фактори влияещи негативно на цялостното функциониране на системата:

- Разходите, предвидени за контрол, като човешките ресурси и време, не са съобразени, като цяло с възможния финансов риск. Това заключение е потвърдено и в рамките на междинната оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020 2007-2013, където е отразено, че административните изисквания следва да са пропорционални на потенциалния риск на интервенцията.
- През периода 2007-2013 тежестта, дължаща се на административните процеси (например предварителния контрол на обществените поръчки, извършвани от бенефициентите) значително възпрепятства плащанията в планираните срокове. Съществува необходимост от по-обстойна оценка на риска и пропорционалност и баланс в системата на проверки на базата на съществуващия риск за конкретния проект/бенефициент. Въведената система на 100 % контрол и дублиране на финансовата проверка от регионалните и централните структури на УО е до известна степен проблематична. Тежестта в тази област може да се редуцира, чрез рационализация на процеса на верификация на исканията за плащания и избягване на припокриването между проверките, извършвани от регионалните отдели и централните структури на УО. Възможност за опростяване на системата се крие в делегирането на правомощия за част от финансовите проверки само на регионалните структури на УО.
- Небалансираният брой на проверките на място във връзка с междинните плащания също са сред факторите водещи до висока административна тежест за бенефициентите през периода 2007-2013. Възможна е редукция на административната тежест в тази сфера, чрез намаляване броя на

проверките на място за всеки проект, като се разчита в по-голяма степен на оценката на риска.

- В периода 2007-2013 ОП „Регионално развитие” предоставя подкрепа, както чрез схеми за конкретни бенефициенти, така и чрез схеми на конкурентен подбор. Предвид характера на мерките по програмата, бенефициенти по отделните схеми са публични институции и основно общини, при което подходът с прилагане на схеми за конкурентен подбор се оказва, част от факторите за увеличаване на административната тежест за бенефициентите, поради завишените изисквания при подготовката на пакета документи за кандидатстване. Този подход доведе и до допълнителен негативен ефект на небалансирано алокиране на помощта на териториално ниво, в зависимост по-скоро от капацитета на служителите на дадена община, а не на нуждите на общината и нейните жители от гледна точка на постигане на устойчив и балансиран растеж.

На базата на гореописаните констатации водещи до завишена административна тежест са предприети мерки за редуциране на тежестта, които вече са въведени и ще се прилагат и по отношение на периода 2014-2020, както следва:

- Извършена оптимизация на процесите с цел ускоряване на верификацията:
 - използване на външна експертиза за осъществяване на инвеститорски контрол при проверки на място;
 - използване на външна експертиза за юридически услуги, водещо до ускоряване процеса на обработка на сигнали за нередност;
 - Оптимизиране на структурата на УО, чрез структуриране на сектор „Нередности” и сектор за предварителен/последващ контрол за по-фокусиран и ефективен контрол и по-бърза и ефективна обработка на досиетата;
- Извършена оптимизация на процесите в етапа на кандидатстване:
 - Обединяване на етапите на административна оценка и оценка на допустимостта, увеличен е минималният срок за набиране на проектни предложения за инфраструктурни проекти
 - Въвеждане на задължение за предварително публично обсъждане на насоките за кандидатстване.

През периода 2014-2020 ще се предприемат допълнителни мерки за постигане на оптималния баланс между ефективния контрол и ограничаването на административната тежест. Предвиждат се следните конкретни мерки:

- По-широко застъпване на форми на подкрепа, алтернативни и/или допълващи безвъзмездната финансова помощ. Значителна част от средствата по програмата ще се предоставят, чрез финансови инструменти, в чиито цикъл на управление изискуемите документи и процедурите са значително по-облекчени;
- По-широко ще бъдат използвани възможностите за прилагане на единни ставки по отношение на непреките разходи;

- В рамките на процедурите по предоставяне и отчитане на финансовата помощ няма да се изискват документи, които вече са предоставени и са валидни;
- Безвъзмездна финансова помощ от приоритетните оси за техническа помощ ще може да се предоставя и чрез бюджетни линии основаващи се на одобрен от УО финансов план, които се актуализират на годишна база, вместо кандидатстване чрез проекти със съответната документация;
- електронно отчитане и подаване на проекти.

В допълнение към описаните по-горе мерки, поОПРР 2014-2020 се прилага подхода на предварително определяне на конкретни бенефициенти по програмата, както и финансиране на предварително дефинирани проекти в рамките на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Така значително ще се облекчи тежестта за бенефициентите по отношение на разработване на проектни предложения и ще се предотврати разпиляването на административен ресурс за подготовка на множество проекти, част от които остават нефинансирани поради липса на ресурс по съответната схема.

Редуциране на административната тежест ще се търси и в посока облекчаване на изискванията за осигуряване на финансовия ресурс от бенефициентите за префинансиране/съфинансиране и обезпечаването на авансовите плащания.

Всички планирани дейности свързани с цялостното управление и изпълнението на ОПРР 2014-2020, вкл. *намаляване на административната тежест* ще бъдат разписани в процедурния наръчник за управление и изпълнение на Програмата и системите за управление и контрол.

11. HORIZONTAL PRINCIPLES

11.1 Sustainable development

Description of specific actions to take into account environmental protection requirements, resource efficiency, climate change mitigation and adaptation, disaster resilience and risk prevention and management, in the selection of operations.

Финансираните проекти по ОПРР 2014-2020 ще бъдат одобрявани само след положително решение/становище по проведени процедури по реда на Закона за опазването на околната среда и Закона за биоразнообразието.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с насоките за интеграция на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК)

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на ЕС за следващия програмен период, ОПРР 2014-2020 прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети попадащи в областта на околната среда и климата.

Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1. „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата”:

По Направление 1.9. „По-ефективно използване на водите, вкл. екоиновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите”. ОПРР 2014-2020 ще има принос по това направление, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сградите обект на финансиране по ОПРР 2014-2020.

Интервенция 3 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ”:

По Направления 3.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 3.1.1. публични сгради (държавни и общински), 3.1.2. в жилищни сгради и 3.1.3. в здравни и социални заведения (търговски дружества) ОПРР 2014-2020 допринася чрез Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Приоритетна ос 2: „Регионална образователна инфраструктура” и Приоритетна ос 3: „Регионална здравна инфраструктура” и Приоритетна ос 4 Регионална социална инфраструктура изпълнението на мерки за енергийна ефективност прилагани в публични и жилищни сгради, обект на финансиране от ОПРР 2014-2020 .

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: подобряване качеството на въздуха и намаляване емисиите на парникови газове”:

По Направление 4.1. Изпълнение на мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух: 4.1.1. Подновяване и разширяване на системите за устойчив градски транспорт, и 4.1.2. „Други мерки, съгласно общинските програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на установените норми”, ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” и изпълнение на дейности свързани с развитие и подобряване на интегриран градски транспорт.

По направление 4.5. „Реконструиране и модернизиране на пътната и улична мрежа, както и тротоарните настилки на територията на населените места; изграждане на велоалеи” ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” с дейности за подобряване на градската среда в рамките на определените зони за въздействие в ИПГВР.

11.2 Equal opportunities and non-discrimination

Description of specific actions to promote equal opportunities and prevent discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation during the preparation, design and implementation of the operational programme and in particular in relation to access to funding, taking account of the needs of the various target groups at risk of such discrimination and in particular the requirements for ensuring accessibility for persons with disabilities.

Прилагането на принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, имуществено състояние, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности и др. Тези принципи са спазени и при подготовката на ОПРР 2014-2020. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва: Конституцията на Република България (чл. 6); Законът за защита от дискриминация; Законът за интеграция на хората с увреждания; Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.; Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г.; Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011 – 2020 г.

ОПРР 2014-2020 предвижда специални мерки за насърчаване на равните възможности и недискриминиране. Всички подприоритети и приоритети на програмата, насочени към строителство, ремонт и реконструкция на сгради, както и мерките за подобряване на градската среда включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради”.

Предприемането на мерки за осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания, чрез разработване и въвеждане на механизъм за реализация на политика на достъпна среда на различни нива, ще повишат значително възможностите на икономически неактивното население, както и заетостта на хората със затруднена мобилност или живеещи в селски, планински или отдалечени райони заложи в Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020г., като осигурява съответствие и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Програмата има силна насоченост към социалното включване, като следните приоритети ще допринесат конкретно за постигане на целта за намаляване на бедността и социално включване:

Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура”

Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура”

При изпълнение на тези направления на оперативната програма ще бъдат залагани специални критерии по отношение на групи в риск от социална изолация.

В съответствие със Становището на ЕК относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г., в програмата е отделено специално внимание на Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, както и на деинституционализация на услугите за деца в риск и възрастни хора с увреждания.

Принципите на равните възможности и не-дискриминация ще бъдат спазвани при сформирани комитет за наблюдение и оценителни комисии и при изпълнение на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

11.3 Equality between men and women

Description of contribution of the operational programme to the promotion of equality between men and women and, where appropriate, the arrangements to ensure the integration of the gender perspective at operational programme and operation level.

Прилагането на принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, имуществено състояние, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности и др. Тези принципи са спазени и при подготовката на ОПРР 2014-2020. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва: Конституцията на Република България (чл. 6); Законът за защита от дискриминация; Законът за интеграция на хората с увреждания; Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.; Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г.; Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011 – 2020 г.

ОПРР 2014-2020 предвижда специални мерки за насърчаване на равните възможности и недискриминиране. Всички подприоритети и приоритети на програмата, насочени към строителство, ремонт и реконструкция на сгради, както и мерките за подобряване на градската среда включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради”.

Предприемането на мерки за осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания, чрез разработване и въвеждане на механизъм за реализация на политика на достъпна среда на различни нива, ще повишат значително възможностите на икономически неактивното население, както и заетостта на хората със затруднена мобилност или живеещи в селски, планински или отдалечени райони заложи в Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020г., като осигурява съответствие и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Програмата има силна насоченост към социалното включване, като следните приоритети ще допринесат конкретно за постигане на целта за намаляване на бедността и социално включване:

Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура”

Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура”

При изпълнение на тези направления на оперативната програма ще бъдат залагани специални критерии по отношение на групи в риск от социална изолация.

В съответствие със Становището на ЕК относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г., в програмата е отделено специално внимание на Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, както и на деинституционализация на услугите за деца в риск и възрастни хора с увреждания.

Принципите на равните възможности и не-дискриминация ще бъдат спазвани при сформирани на комитет за наблюдение и оценителни комисии и при изпълнение на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

12. SEPARATE ELEMENTS

12.1 Major projects to be implemented during programming period

Table 27: List of major projects

Project	Planned notification/submission date (year, quarter)	Planned start of implementation (year, quarter)	Planned completion date (year, quarter)	Priority Axes / Investment Priorities

12.2 Performance framework of operational programme

Table 28: Performance framework by fund and category of region (summary table)

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Milestone for 2018			Final target (2023)		
					M	W	T	M	W	T
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Land rehabilitation: Total surface area of rehabilitated land	Hectares			66			166,00
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Energy efficiency: Decrease of annual primary energy consumption of public buildings	kWh/year			69 897 876			174 817 531,00
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons			59 639			149 159,00
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Urban Development: Open space created or rehabilitated in urban	Square metres			2 395 614			5 991 532,00

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Milestone for 2018			Final target (2023)		
					M	W	T	M	W	T
			areas							
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Urban Development: Rehabilitated housing in urban areas	Housing units			474			1 185,00
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Население, ползващо подобрени социални услуги	лица			99 294			248 339,00
1 - Устойчиво и интегрирано градско развитие	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			321 558 224,08			804 230 656,32
2 - Регионална образователна инфраструктура	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			39 113 635,22			97 662 010,54
2 - Регионална образователна инфраструктура			Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons			28 426			70 977,00
3 - Регионална здравна инфраструктура	ERDF	Less developed	Health: Population covered by improved health services	Persons			1 491 309			3 682 245,00
3 - Регионална здравна инфраструктура	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			28 778 375,03			71 057 716,12
4 - Регионална социална инфраструктура	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			17 291 611,53			43 229 028,82
4 - Регионална социална инфраструктура	ERDF	Less developed	Брой подкрепени заведения на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация	обекти			38			95,00
5 - Регионален туризъм	ERDF	Less developed	Sustainable Tourism: Increase in expected number of visits to supported sites of cultural and natural heritage and attractions	Visits/year			87 600			213 658,00

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Milestone for 2018			Final target (2023)		
					M	W	T	M	W	T
5 - Регионален туризъм	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			44 308 714,43			108 070 035,20
6 - Регионална пътна инфраструктура	ERDF	Less developed	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	km			267			672,00
6 - Регионална пътна инфраструктура	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			65 725 783,10			165 347 882,00
7 - Превенция на риска	ERDF	Less developed	Сертифицирани средства	евро			8 726 267,55			16 749 074,00
7 - Превенция на риска	ERDF	Less developed	Площ на укрепени свлачища	квадратни метри			745 127			1 430 186,00

12.3 Relevant partners involved in preparation of programme

Работната група за разработване на ОПРР 2014-2020 включва представители на следните ведомства и организации:

Сертифициращи органи

- Държавен фонд „Земеделие” – Сертифициращ орган на разходите по ОП за развитие на сектор „Рибарство” и Програмата за развитие на селските райони”
- Дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите;

Одитиращи органи, Министерство на финансите

- Изпълнителна агенция «Одит на средствата от Европейския съюз» - Министерство на финансите

Министерски съвет

- Кабинет на заместник-министър председателя и министър на правосъдието
- Дирекция „Стратегическо развитие и координация”
- Дирекция „Координация по въпросите на ЕС”
- Дирекция „Програмиране на средствата от ЕС”
- Дирекция „Оперативна програма „Техническа помощ”
- Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси
- Дирекция „Вероизповедания”

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

- Дирекция „Координация на програми и проекти”

Министерство на икономиката и енергетиката

- Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност”
- Дирекция “Туристическа политика“
- Дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“
- Дирекция “Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“
- Дирекция „Инвестиции, иновации и предприемачество“
- Агенция по обществени поръчки

Министерство на околната среда и водите

- Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“
- Изпълнителна агенция по околната среда

Министерство на труда и социалната политика

- Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти”
- Агенция по заетостта
- Агенция за социално подпомагане
- Държавна агенция за закрила на детето
- Национален съвет за интеграция на хората с увреждания

Министерство на финансите

- Дирекция „Оперативна програма „Административен капацитет”
- Дирекция „Икономическа и финансова политика”
- Дирекция „Международни финансови институции и сътрудничество”

Министерство на земеделието и храните

- Дирекция „Развитие на селските райони”
- Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

- Държавен фонд „Земеделие” – Разплащателна агенция

Министерство на образованието и науката

- Дирекция „Държавна собственост и обществени поръчки”

Министерство на здравеопазването

- Дирекция „Международни проекти и специализирани донорски програми”

Министерство на културата

- Дирекция „Координация на програми и проекти”

Министерство на младежта и спорта

- Дирекция „Инвестиционна политика и управление на собствеността”

Министерство на вътрешните работи

- Дирекция „Координация на борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)”
- Дирекция „Международни проекти“

Министерство на инвестиционното проектиране

- Дирекция „Правила и норми за проектиране в строителството“
- Дирекция „Благоустройство“
- Дирекция „**Финанси и управление на собствеността**“““

- Агенция по геодезия, картография и кадастър“

Министерство на регионалното развитие

- Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“
- Главна дирекция „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство”
- Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество”
- Дирекция „Благоустройство и проекти”
- Дирекция "Обновяване на жилищни сгради"
- Дирекция „Водоснабдяване и канализация”
- Агенция „Пътна инфраструктура”

Национален статистически институт

- Дирекция „Статистика на околната среда, инфраструктурата и регионите”

Агенция за обществени поръчки

- Дирекция „Методология, анализ и контрол на обществените поръчки“

Регионални съвети за развитие

- Регионален съвет за развитие – Северозападен район
- Регионален съвет за развитие – Северен Централен район

- Регионален съвет за развитие – Североизточен район
- Регионален съвет за развитие – Югозападен район
- Регионален съвет за развитие – Южен Централен район
- Регионален съвет за развитие – Югоизточен район

Представители на академичната общност

- Българска академия на науките
- СУ „Св. Климент Охридски”
- Университет по национално и световно стопанство
- Университет за архитектура, строителство и геодезия
- Технически университет – София

Неправителствени организации

- **Група 1 „Социални организации”**
- Сдружение „Форум гражданско общество”
- Национална пациентска организация
- **Група 2 „Екологични организации”**
- Фондация „Информация и природо защита”

- Алианс за околна среда
- Асоциация на еколозите от общините в България
- Българско дружество за защита на птиците (БДЗП)
- Сдружение „За земята”
- Фондация „Енергийна агенция Пловдив”
- **Група 3 „Организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата”**
- СНЦ „Институт за Европейски ценности”
- Агенция за развитие на човешките ресурси
- Агенция за устойчиво развитие и евроинтеграция – Екорегioni /АУРЕ/
- **Група 4 „Организации, работещи в сферата на политиките за развитие”**
- Сдружение за партньорство и подкрепа на гражданската активност „Болкан асист”
- Сдружение „Национална мрежа за бизнес развитие”
- Българска асоциация на консултантите по европейски програми
- Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Русе
- Българска асоциация на агенции за регионално развитие (БАРДА)
- Фондация „Европейски институт”

- Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора
- Фондация „Регионални инициативи”
- Български съвет за устойчиво развитие
- Българска асоциация за геопропространствени информационни системи
- Агенция за икономическо развитие – Варна
- **Група 5 „Други организации, чиято дейност има отношение към тематичните цели и мерки”**
- Фондация „Подслон за човечеството”

Други

- Национално сдружение на общините в Република България
- Български съюз на частните предприемачи „Възраждане”
- Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
- Асоциация на индустриалния капитал в България
- Българска търговско-промишлена палата
- Българска стопанска камара
- Съюз за стопанска инициатива
- Конфедерация на независимите синдикати в България

- Конфедерация на труда „Подкрепа”
- Българска агенция за инвестиции
- Комисия за защита от дискриминация
- Българска православна църква
- Католическа църква в България
- Национален съвет за интеграция на хората с увреждания (секретариат – МТСП)

Documents

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Checksum	Files	Sent date	Sent By
Предварителна оценка на ОПРР 2014-2020	Draft report of the ex-ante evaluation	2014-5-29			2271304989	Ex-ante evaluation of OPRG 2014-2020 Предварителна оценка на ОПРР 2014-2020		

Checksum on all structured data: 2182994817